

Świat zaawansowanych stron WWW
w zasięgu Twoich rąk!

▼ Jak przygotować środowisko pracy?

▼ Jak wykorzystać technologię AJAX
w połączeniu z PHP?

▼ Jak połączyć PHP i MySQL w jedną całość?

PHP i MySQL

Od podstaw

Wydanie IV

W. Jason Gilmore

Apress®

» Idź do

- Spis treści
- Przykładowy rozdział
- Skorowidz

» Katalog książek

- Katalog online
- Zamów drukowany katalog

» Twój koszyk

- Dodaj do koszyka

» Cennik i informacje

- Zamów informacje o nowościach
- Zamów cennik

» Czytelnia

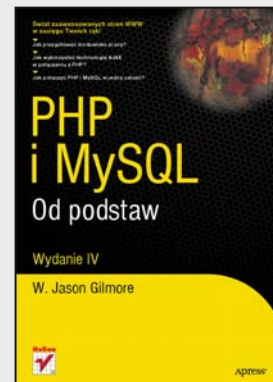
- Fragmenty książek online

» Kontakt

Helion SA
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
© Helion 1991–2011

PHP i MySQL. Od podstaw. Wydanie IV

Autor: W. Jason Gilmore
Tłumaczenie: Piotr Rajca
ISBN: 978-83-246-3056-1
Tytuł oryginału: [Beginning PHP and MySQL:
From Novice to Professional, Fourth Edition](#)
Format: 172×245, stron: 668

Świat zaawansowanych stron WWW w zasięgu Twoich rąk!

- Jak przygotować środowisko pracy?
- Jak wykorzystać technologię AJAX w połączeniu z PHP?
- Jak połączyć PHP i MySQL w jedną całość?

PHP i MySQL to duet, na którym opiera się ogromna większość ciut bardziej zaawansowanych stron w sieci. Czemu zawdzięcza on swą popularność? Niezwykłemu dopasowaniu do potrzeb, łatwej konfiguracji oraz ogromnej społeczności, zawsze chętniej do pomocy. Kiedy zaprzęgniesz ten zestaw do pracy, już po kilku godzinach zobaczysz jej pierwsze efekty!

Co zrobić, żeby osiągnąć jeszcze więcej? Nic prostszego! Sięgnij po tę książkę i zacznij swoją przygodę z PHP oraz MySQL. Na samym początku dowiesz się, jak przygotować środowisko pracy, oraz poznasz podstawy programowania w języku PHP. Potem płynnie przejdziesz do zdobywania wiedzy na temat programowania obiektowego, wyrażeń regularnych, obsługi formularzy HTML oraz integracji z usługami katalogowymi LDAP. Nauczysz się wykorzystywać mechanizm sesji, technologię AJAX oraz Zend Framework. Po przeprowadzeniu Cię przez komplet informacji na temat PHP autor przedstawi Ci bazę danych MySQL. Poznasz jej mocne elementy, sposoby podłączania klientów oraz podstawy administracji. Może w to nie wierzysz, ale po przeczytaniu tej książki nawet skomplikowane mechanizmy bazy MySQL nie będą Ci obce! Na sam koniec odkryjesz, jak wiedzę na temat PHP oraz MySQL połączyć w całość i zrealizować Twój nawet najbardziej ambitny projekt! Książka ta jest obowiązkową pozycją na półce każdego entuzjasty tworzenia dynamicznych stron WWW!

- Przygotowanie środowiska do pracy
- Podstawy PHP – typy danych, zmienne, funkcje, tablice
- Programowanie obiektowe w PHP, obsługa wyjątków i błędów
- Operacje na łańcuchach znaków, wyrażenia regularne
- Obsługa plików i korzystanie z funkcji systemu operacyjnego
- Wykorzystanie pakietów PEAR, szablony stron – pakiet Smarty
- Operacje na dacie i czasie i obsługa formularzy HTML
- Uwierzytelnianie użytkowników i zarządzanie sesją
- Integracja PHP z LDAP
- Zabezpieczanie witryn WWW
- Zastosowanie technologii AJAX z jQuery oraz wykorzystanie Zend Framework
- Możliwości bazy danych MySQL, instalacja i konfiguracja serwera MySQL
- Mechanizmy składowania i typy danych w MySQL, zabezpieczanie serwerów MySQL
- Pobieranie danych z bazy i operacje na nich w PHP
- Wykorzystanie widoków i mechanizm transakcji

**Sprawdź, jak wykorzystać możliwości PHP i MySQL
w zakresie projektowania stron internetowych!**

Spis treści

	O autorze	19
	O recenzencie technicznym	21
	Podziękowania	23
	Wprowadzenie	25
Rozdział 1.	Prezentacja PHP	27
	Historia	28
	PHP 4	28
	PHP 5	29
	PHP 5.3	30
	PHP 6	30
	Ogólne cechy języka	31
	Praktyczność	31
	Możliwości	32
	Potencjał	32
	Cena	33
	Podsumowanie	33
Rozdział 2.	Konfiguracja środowiska	35
	Wymagania wstępne instalacji	36
	Pobieranie serwera Apache	36
	Pobieranie PHP	36
	Pobieranie dokumentacji	37
	Instalacja Apache i PHP w systemie Linux	38
	Instalacja Apache i PHP w systemie Windows	39
	Instalacja serwera IIS i PHP w systemie Windows	41
	Testowanie instalacji	41
	Konfiguracja PHP	43
	Konfiguracja PHP w trakcie tworzenia w systemach Linux	43
	Modyfikowanie PHP budowanego w systemie Windows	44
	Konfiguracja PHP w trakcie jego działania	44
	Korzystanie z dyrektyw konfiguracyjnych PHP	44
	Dyrektywy konfiguracyjne PHP	46

Wybór edytora	59
Adobe Dreamweaver CS5	59
Notepad++	60
PDT (PHP Development Tools)	60
Zend Studio	60
Wybór firmy udostępniającej serwery WWW	60
Siedem pytań do firm udostępniających serwery WWW	61
Podsumowanie	62
Rozdział 3. Podstawy PHP	63
Umieszczanie kodu PHP na stronach WWW	63
Domyślna składnia	64
Krótkie znaczniki	64
Skrypt	65
Składnia ASP	65
Osadzanie wielu fragmentów kodu	65
Komentowanie kodu	66
Jednowierszowe komentarze w stylu C++	66
Składnia skryptów powłoki	66
Komentarze wielowierszowe, składnia C	67
Generowanie danych wyjściowych	67
Instrukcja print()	67
Instrukcja echo()	68
Instrukcja printf()	69
Instrukcja sprintf()	70
Typy danych dostępne w PHP	70
Skalarne typy danych	70
Złożone typy danych	72
Konwersja typów danych przy użyciu rzutowania	73
Adaptacja typów danych poprzez ich zmienianie	74
Funkcje związane z typami danych	75
Funkcje identyfikujące typ	75
Identyfikatory	76
Zmienne	76
Deklaracje zmiennych	76
Zasięg zmiennych	78
Zmienne superglobalne	80
Stałe	84
Definiowanie stałych	85
Wyrażenia	85
Operandy	85
Operatory	85
Umieszczanie wartości w łańcuchach znaków	91
Cudzysłowy	91
Sekwencje sterujące	91
Apostrofy	92
Nawiasy klamrowe	92

Składnia heredoc	93
Składnia nowdoc	93
Struktury sterujące	93
Instrukcje warunkowe	94
Pętle	96
Instrukcje dołączania plików	101
Podsumowanie	103
Rozdział 4. Funkcje	105
Wywoływanie funkcji	105
Tworzenie funkcji	106
Przekazywanie argumentów przez wartość	107
Przekazywanie przez referencję	107
Domyślne wartości argumentów	108
Stosowanie informacji o typie	109
Zwracanie wartości z funkcji	109
Funkcje rekurencyjne	110
Biblioteki funkcji	113
Podsumowanie	113
Rozdział 5. Tablice	115
Czym jest tablica?	115
Tworzenie tablic	116
Tworzenie tablic przy użyciu array()	117
Odczytywanie elementów tablicy przy użyciu list()	118
Zapisywanie w tablicy predefiniowanego zakresu wartości	118
Sprawdzanie, czy zmienna jest tablicą	119
Wyświetlanie zawartości tablic	119
Wyświetlanie tablic w ramach testowania skryptu	120
Dodawanie i usuwanie elementów tablic	121
Dodawanie wartości na początku tablicy	121
Dodawanie elementów na końcu tablicy	121
Usuwanie elementu z początku tablicy	121
Odnajdywanie elementów w tablicach	122
Przeszukiwanie tablic	122
Przeszukiwanie tablic z kluczami asocjacyjnymi	122
Poszukiwanie wartości w tablicach asocjacyjnych	123
Pobieranie kluczy tablicy	123
Pobieranie wartości z tablicy	123
Przeglądanie tablic	124
Pobieranie klucza aktualnego elementu tablicy	124
Pobieranie wartości aktualnego elementu tablicy	124
Pobieranie aktualnego klucza i wartości	125
Przesuwanie wskaźnika tablicy	125
Przekazywanie wartości z tablicy do funkcji	126
Określanie wielkości oraz unikalności tablicy	127
Określanie wielkości tablicy	127
Określanie częstotliwości występowania wartości	127
Określanie unikalnych elementów tablicy	128

Sortowanie tablic	128
Zmiana kolejności elementów tablicy	129
Zamiana kluczy i wartości	129
Sortowanie tablic	129
Łączenie i dzielenie tablic na różne sposoby	134
Łączenie tablic	134
Rekurencyjne łączenie tablic	134
Łączenie dwóch tablic	135
Pobieranie fragmentu tablicy	135
Wycinanie elementów z tablicy	136
Wyznaczanie części wspólnej tablic	136
Określanie części wspólnej tablic asocjacyjnych	137
Określanie różnicy tablic	137
Określanie różnicy tablic asocjacyjnych	138
Inne przydatne funkcje operujące na tablicach	139
Zwracanie losowego zbioru kluczy	139
Losowa zmiana kolejności elementów tablicy	139
Dodawanie wartości tablicy	139
Dzielenie tablicy	140
Podsumowanie	140
Rozdział 6. Programowanie obiektowe	141
Zalety programowania obiektowego	141
Hermetyzacja	141
Dziedziczenie	142
Polimorfizm	142
Kluczowe pojęcia programowania obiektowego	143
Klasy	143
Obiekty	144
Właściwości	144
Stałe	149
Metody	150
Konstruktory i destruktory	153
Konstruktory	153
Destruktory	156
Składowe statyczne	156
Słowo kluczowe instanceof	157
Funkcje pomocnicze	158
Sprawdzanie, czy istnieje metoda	159
Automatyczne wczytywanie klas	159
Podsumowanie	160
Rozdział 7. Zaawansowane zagadnienia programowania obiektowego	161
Zaawansowane mechanizmy obiektowe niedostępne w PHP	162
Klonowanie obiektów	162
Przykład klonowania obiektu	162
Metoda __clone()	163

Dziedziczenie	164
Dziedziczenie klas	165
Dziedziczenie i konstruktory	166
Dziedziczenie i późne wiązanie statyczne	168
Interfejsy	168
Implementacja pojedynczego interfejsu	170
Implementacja kilku interfejsów	170
Klasy abstrakcyjne	171
Prezentacja przestrzeni nazw	172
Podsumowanie	174
Rozdział 8. Obsługa błędów i wyjątków	175
Dyrektywy konfiguracyjne	176
Rejestracja błędów	178
Obsługa wyjątków	181
Dlaczego obsługa wyjątków jest wygodna?	181
Implementacja obsługi wyjątków w języku PHP	182
Wyjątki SPL	186
Podsumowanie	187
Rozdział 9. Łańcuchy znaków i wyrażenia regularne	189
Wyrażenia regularne	190
Składnia wyrażeń regularnych (w stylu POSIX)	190
Funkcje obsługi wyrażeń regularnych (rozszerzony standard POSIX)	192
Składnia wyrażeń regularnych (zgodnych z Perl)	195
Inne funkcje operujące na łańcuchach znaków	201
Określanie długości łańcucha znaków	202
Porównywanie dwóch łańcuchów znaków	202
Zmiana wielkości liter	204
Konwersja łańcucha znaków na kod HTML i na odwrót	206
Alternatywy dla funkcji używających wyrażeń regularnych	210
Dopełnianie oraz przycinanie łańcuchów znaków	216
Zliczanie znaków i słów	217
Stosowanie PEAR — pakiet Validate_US	219
Instalowanie pakietu Validate_US	220
Stosowanie pakietu Validate_US	220
Podsumowanie	221
Rozdział 10. Obsługa plików i korzystanie z systemu operacyjnego	223
Pobieranie informacji o plikach i katalogach	224
Przetwarzanie ścieżki	224
Określanie wielkości pliku, katalogu i dysku	225
Określanie czasu dostępu i modyfikacji	228
Operacje na plikach	229
Pojęcie zasobu	229
Rozpoznawanie znaków nowego wiersza	229
Rozpoznawanie znaku końca pliku	229
Otwieranie i zamykanie pliku	230
Odczytywanie zawartości plików	231

Przesuwanie wskaźnika pliku	237
Odczytywanie zawartości katalogu	238
Wykonywanie poleceń systemowych	239
Usuwanie katalogu	239
Wykonywanie programów z poziomu systemu operacyjnego	240
Zabezpieczanie danych wejściowych	241
Funkcje do wykonywania programów	242
Podsumowanie	244
Rozdział 11. PEAR	245
Potęga PEAR — konwersja formatów liczbowych	246
Instalacja i aktualizacja PEAR	246
Instalacja PEAR	247
PEAR i firmy udostępniające serwery	248
Aktualizacja PEAR	248
Korzystanie z menedżera pakietów PEAR	248
Przeglądanie zainstalowanych pakietów PEAR	249
Pobieranie informacji o zainstalowanych pakietach	249
Instalacja wybranego pakietu PEAR	250
Dołączanie pakietów do skryptów	251
Aktualizacja pakietów	252
Odinstalowanie pakietu	253
Użycie wcześniejszej wersji pakietu	253
Menedżer pakietów Pyrus	253
Instalacja menedżera Pyrus	253
Podsumowanie	254
Rozdział 12. Data i czas	255
Uniksowy znacznik czasu	255
Biblioteka funkcji do obsługi dat i czasu	256
Weryfikacja dat	256
Formatowanie dat i czasu	256
Konwersja znacznika czasu na zrozumiałą postać	259
Posługiwanie się znacznikami czasu	260
Sztuka czasu	261
Wyświetlanie zlokalizowanych dat i czasu	261
Wyświetlanie daty ostatniej modyfikacji witryny	265
Określanie liczby dni w bieżącym miesiącu	265
Określanie liczby dni w podanym miesiącu	265
Wyliczanie daty na podstawie różnicy w dniach	266
Uprawienia obsługi dat i czasu w PHP 5.1+	266
Konstruktor klasy DateTime	267
Formatowanie dat	267
Określanie daty po utworzeniu obiektu	267
Określanie czasu po utworzeniu obiektu	268
Modyfikowanie dat i czasu	268
Obliczanie różnicy pomiędzy dwiema datami	268
Podsumowanie	269

Rozdział 13. Obsługa formularzy HTML	271
PHP i formularze HTML	271
Prosty przykład	272
Weryfikacja danych z formularzy	273
Usuwanie plików	273
Cross-site scripting	274
Zabezpieczanie danych wprowadzanych przez użytkowników	275
Weryfikacja i zabezpieczanie danych przy użyciu rozszerzenia Filter	277
Korzystanie ze złożonych komponentów formularzy	278
Wykorzystanie PEAR — HTML_QuickForm2	280
Instalacja pakietu HTML_QuickForm2	281
Tworzenie i weryfikacja danych prostego formularza	281
Podsumowanie	283
Rozdział 14. Uwierzytelnianie użytkowników	285
Uwierzytelnianie w oparciu o protokół HTTP	285
Korzystanie z plików .htaccess serwera Apache	286
Uwierzytelnianie przy użyciu możliwości PHP	287
Zmienne PHP związane z uwierzytelnianiem	287
Użyteczne funkcje	287
Uwierzytelnianie w oparciu o stałe dane	289
Uwierzytelnianie w oparciu o pliki	289
Uwierzytelnianie z wykorzystaniem bazy danych	291
Wykorzystanie możliwości PEAR — pakiet Auth_HTTP	292
Zarządzanie danymi uwierzytelniającymi	294
Testowanie siły hasła przy użyciu biblioteki CrackLib	294
Odzyskiwanie haseł przy użyciu jednorazowych adresów URL	296
Podsumowanie	298
Rozdział 15. Obsługa przesyłania plików na serwer	299
Przesyłanie plików przy użyciu protokołu HTTP	299
Obsługa przesyłanych plików przy użyciu PHP	300
Dyrektywy konfiguracyjne związane z przesyłaniem plików	300
Tablica \$_FILES	302
Funkcje PHP do obsługi przesyłanych plików	302
Komunikaty błędów	304
Prosty przykład	304
Wykorzystanie PEAR — HTTP_Upload	305
Instalacja pakietu HTTP_Upload	305
Przesyłanie pliku na serwer	306
Uzyskiwanie informacji o przesłanym pliku	306
Obsługa przesyłania większej liczby plików	307
Podsumowanie	308
Rozdział 16. Zagadnienia sieciowe	309
DNS, usługi i serwery	310
DNS	310
Usługi	313
Tworzenie połączeń używających gniazd	314

Poczta elektroniczna	316
Dyrektywy konfiguracyjne	316
Wysyłanie wiadomości ze skryptów PHP	317
Popularne operacje sieciowe	321
Testowanie połączenia z serwerem	321
Tworzenie skanera portów	322
Tworzenie konwertera podsieci	322
Testowanie przepustowości łącza użytkownika	324
Podsumowanie	324
Rozdział 17. PHP i LDAP	325
Stosowanie LDAP w języku PHP	326
Konfiguracja LDAP w PHP	326
Nawiązywanie połączenia z serwerem LDAP	326
Pobieranie danych z serwera LDAP	329
Określanie liczby zwróconych rekordów	331
Sortowanie rekordów LDAP	332
Wstawianie danych LDAP	332
Aktualizacja danych LDAP	334
Usuwanie danych z serwera LDAP	334
Operacje na rozpoznawalnych nazwach	335
Obsługa błędów	336
Podsumowanie	337
Rozdział 18. Obsługa sesji	339
Czym jest obsługa sesji?	339
Proces obsługi sesji	340
Dyrektywy konfiguracyjne	340
Zarządzanie sposobem przechowywania danych sesyjnych	340
Określanie ścieżki do plików sesji	341
Automatyczne włączanie sesji	341
Określanie nazwy sesji	342
Wybór ciasteczek lub przepisywania adresów URL	342
Automatyczne przepisywanie adresów URL	342
Określanie czasu istnienia ciasteczka	342
Określanie ścieżki ciasteczka	342
Określanie katalogów do przechowywania stron wykorzystujących sesje	343
Korzystanie z sesji	344
Rozpoczynanie sesji	344
Usuwanie sesji	345
Ustawianie i pobieranie identyfikatora sesji	345
Tworzenie i usuwanie zmiennych sesyjnych	346
Kodowanie i dekodowanie danych sesyjnych	346
Praktyczne przykłady stosowania sesji	348
Automatyczne logowanie powracających użytkowników	348
Generowanie listy ostatnio odwiedzonych stron	350
Tworzenie własnych procedur obsługi sesji	351
Określanie funkcji stosowanych w obsłudze sesji	352
Obsługa sesji z użyciem bazy danych MySQL	352
Podsumowanie	355

Rozdział 19. Stosowanie szablonów z pakietem Smarty	357
Czym jest mechanizm obsługi szablonów?	357
Przedstawienie mechanizmu Smarty	359
Instalacja Smarty	360
Korzystanie ze Smarty	361
Logika prezentacji w szablonach Smarty	363
Komentarze	363
Modyfikatory zmiennych	363
Struktury sterujące	366
Instrukcje	369
Tworzenie plików konfiguracyjnych	371
Korzystanie ze zmiennych konfiguracyjnych	372
Stosowanie arkuszy stylów w szablonach Smarty	373
Wykorzystanie pamięci podręcznej	374
Określanie czasu przechowywania stron	374
Eliminowanie narzutów dzięki użyciu metody isCached()	375
Przechowywanie w pamięci podręcznej wielu wersji tego samego szablonu	375
Kilka ostatnich uwag o stosowaniu pamięci podręcznej	376
Podsumowanie	377
Rozdział 20. Usługi sieciowe	379
Dlaczego powstały usługi sieciowe?	380
RSS	381
Format RSS	382
Prezentacja SimplePie	383
Instalacja SimplePie	384
Przetwarzanie kanału RSS przy użyciu SimplePie	384
Przetwarzanie większej liczby kanałów	386
SimpleXML	387
Wczytywanie dokumentów XML	387
Analiza XML	389
Podsumowanie	391
Rozdział 21. Zabezpieczanie witryn WWW	393
Bezpieczna konfiguracja PHP	394
Dyrektywy konfiguracyjne związane z bezpieczeństwem	394
Ukrywanie szczegółów konfiguracji	395
Ukrywanie serwera Apache	396
Ukrywanie PHP	396
Ukrywanie wrażliwych danych	398
Ukrywanie głównego katalogu dokumentów	398
Zabronienie dostępu do plików z określonymi rozszerzeniami	398
Szyfrowanie danych	399
Funkcje szyfrujące PHP	399
Pakiet MCRYPT	400
Podsumowanie	401

Rozdział 22. Korzystanie z technologii Ajax przy użyciu jQuery i PHP	403
Przedstawienie Ajaksa	403
Prezentacja jQuery	405
Instalacja jQuery	405
Prosty przykład	405
Odpowiadanie na zdarzenia	406
Biblioteka jQuery i DOM	407
Mechanizm weryfikacji dostępności nazwy użytkownika	409
Określanie, czy nazwa użytkownika jest dostępna	410
Podsumowanie	412
Rozdział 23. Tworzenie witryn dla odbiorców z całego świata	415
Tłumaczenie witryn przy użyciu pakietu gettext	416
Etap 1. Aktualizacja skryptów	416
Etap 2. Tworzenie repozytorium lokalizacji	417
Etap 3. Tworzenie plików tłumaczeń	418
Etap 4. Przetłumaczenie tekstów	418
Etap 5. Generowanie plików binarnych	419
Etap 6. Określanie odpowiedniego języka w skryptach	419
Lokalizacja dat, liczb i godzin	420
Podsumowanie	421
Rozdział 24. Wprowadzenie do stosowania Zend Framework	423
Przedstawienie wzorca MVC	423
Szkielety aplikacji PHP	425
CakePHP	426
Solar	426
Symfony	426
Zend Framework	426
Przedstawienie Zend Framework	427
Instalacja Zend Framework	428
Tworzenie pierwszej witryny używającej Zend Framework	428
Podsumowanie	439
Rozdział 25. Prezentacja bazy danych MySQL	441
Dlaczego MySQL jest tak popularny?	441
Elastyczność	442
Moc	442
Elastyczne opcje licencyjne	444
(Hiper)aktywna społeczność użytkowników	445
Ewolucja serwera MySQL	445
MySQL 4	445
MySQL 5	446
MySQL 5.1	447
MySQL 5.4 oraz 5.5	447
Najważniejsi użytkownicy serwerów MySQL	448
craigslist	448
Wikipedia	448
Inni znaczący użytkownicy	448
Podsumowanie	448

Rozdział 26. Instalacja i konfiguracja serwera MySQL	451
Pobieranie serwera MySQL	451
Instalacja MySQL	452
Instalacja serwera MySQL w systemie Linux	452
Instalacja i konfiguracja MySQL w systemie Windows	455
Określanie hasła administratora	457
Uruchamianie i zatrzymywanie serwera MySQL	458
Ręczna kontrola pracy procesu	458
Konfiguracja i optymalizacja serwera MySQL	459
Skrypt mysqld_safe	459
Parametry konfiguracyjne i optymalizacyjne	460
Plik my.cnf	463
Konfiguracja PHP pod kątem współpracy z MySQL	465
Rekonfiguracja PHP w systemie Linux	465
Rekonfiguracja PHP w systemie Windows	465
Podsumowanie	466
Rozdział 27. Wiele klientów MySQL	467
Prezentacja klientów obsługiwanych z wiersza poleceń	467
Klient mysql	467
Klient mysqladmin	475
Inne przydatne klienty	477
Opcje klientów	480
Klienty MySQL z graficznym interfejsem użytkownika	482
Aplikacja phpMyAdmin	483
Podsumowanie	484
Rozdział 28. Mechanizmy składowania i typy danych MySQL	485
Mechanizmy składowania	485
MyISAM	486
IBMDB2I	488
InnoDB	488
MEMORY	489
MERGE	490
FEDERATED	490
ARCHIVE	492
CSV	492
EXAMPLE	492
BLACKHOLE	492
Pytania i odpowiedzi dotyczące mechanizmów składowania	493
Typy danych i atrybuty	494
Typy danych	494
Operacje na bazach danych i tabelach	502
Operacje na bazach danych	502
Operacje na tabelach	504
Modyfikowanie struktury tabel	506
Baza danych INFORMATION_SCHEMA	507
Podsumowanie	509

Rozdział 29. Zabezpieczanie serwerów MySQL	511
Co należy zrobić na samym początku?	512
Zabezpieczanie procesu serwera MySQL	513
System uprawnień serwera MySQL	513
Sposób działania systemu uprawnień	514
Gdzie są przechowywane informacje o uprawnieniach?	516
Zarządzanie użytkownikami i uprawnieniami	523
Tworzenie użytkowników	524
Usuwanie użytkowników	524
Zmiana nazwy istniejących użytkowników	524
Polecenia GRANT i REVOKE	525
Przeglądanie posiadanych uprawnień	530
Ograniczanie dostępu do zasobów	530
Bezpieczne połączenia z serwerem MySQL	531
Opcje polecenia GRANT	531
Opcje SSL	533
Uruchamianie serwera MySQL obsługującego bezpieczne połączenia	534
Nawiązywanie połączenia przy użyciu klienta obsługującego SSL	534
Określanie opcji SSL w pliku konfiguracyjnym my.cnf	534
Podsumowanie	535
Rozdział 30. Współpraca PHP i MySQL	537
Wymagania instalacji	538
Włączanie rozszerzenia mysqli w systemach Linux oraz Unix	538
Włączanie rozszerzenia mysqli w systemie Windows	538
Stosowanie sterownika MySQL	538
Zarządzanie uprawnieniami użytkowników	539
Korzystanie z przykładowych danych	539
Praktyczne wykorzystanie rozszerzenia mysqli	540
Konfiguracja i nawiązywanie połączenia	540
Obsługa błędów połączenia	541
Pobieranie informacji o błędach	541
Przechowywanie informacji o połączeniu w osobnym pliku	542
Operacje na bazie danych	543
Przesyłanie zapytań do bazy danych	543
Przetwarzanie wyników zapytania	546
Określanie liczby zwróconych oraz zmodyfikowanych wierszy	547
Korzystanie z poleceń przygotowanych	548
Stosowanie transakcji	552
Włączanie trybu automatycznego zatwierdzania	553
Zatwierdzanie transakcji	553
Wycofywanie transakcji	553
Podsumowanie	553
Rozdział 31. Prezentacja PDO	555
Kolejna warstwa abstrakcji bazy danych?	556
Stosowanie PDO	557
Instalacja PDO	557
Obsługiwane bazy danych	558

Nawiązywanie połączenia z serwerem i wybór bazy danych	558
Obsługa błędów	560
Pobieranie i ustawianie atrybutów	562
Wykonywanie zapytań	563
Prezentacja poleceń przygotowanych	564
Pobieranie danych	567
Tworzenie powiązanych kolumn	569
Stosowanie transakcji	570
Podsumowanie	571
Rozdział 32. Podprogramy składowane	573
Czy warto używać podprogramów składowanych?	574
Zalety podprogramów składowanych	574
Wady podprogramów składowanych	574
Implementacja podprogramów składowanych w serwerze MySQL	575
Tworzenie podprogramów składowanych	575
Deklarowanie i ustawianie zmiennych	578
Wykonywanie podprogramu składowanego	579
Tworzenie i stosowanie złożonych podprogramów składowanych	579
Wywoływanie podprogramu z innego podprogramu	586
Modyfikowanie podprogramów składowanych	586
Usuwanie podprogramów składowanych	586
Wyświetlanie informacji o statusie podprogramu	587
Wyświetlanie polecenia użytego do utworzenia podprogramu	588
Obsługa warunków	588
Integracja podprogramów składowanych w aplikacjach internetowych	589
Strona do wyliczania i prezentacji premii	589
Pobieranie wielu wierszy wyników	590
Podsumowanie	590
Rozdział 33. Wyzwalacze	591
Prezentacja wyzwalaczy	591
Jakie są zastosowania wyzwalaczy?	592
Wykonywanie akcji przed zdarzeniem	592
Wykonywanie akcji po zdarzeniu	592
Wyzwalacze wykonywane przed zdarzeniem (BEFORE) i po nim (AFTER)	593
Obsługa wyzwalaczy w serwerze MySQL	594
Tworzenie wyzwalaczy	594
Wyświetlanie istniejących wyzwalaczy	596
Modyfikacja wyzwalaczy	598
Usuwanie wyzwalaczy	598
Wykorzystanie wyzwalaczy w aplikacjach internetowych	598
Podsumowanie	599
Rozdział 34. Widoki	601
Przedstawienie widoków	602
Korzystanie z widoków w serwerze MySQL	602
Tworzenie i wykonywanie widoków	602
Wyświetlanie informacji o widokach	607

Modyfikowanie widoków	609
Usuwanie widoków	609
Widoki aktualizujące.....	609
Stosowanie widoków w aplikacjach internetowych.....	610
Podsumowanie	611
Rozdział 35. Praktyczne przykłady stosowania zapytań	613
Przykładowe dane	614
Tabelaryczna prezentacja danych przy wykorzystaniu PEAR	614
Instalacja pakietu HTML_Table	615
Tworzenie prostej tabeli	615
Tworzenie czytelniejszych wierszy	616
Generowanie tabel na podstawie informacji z bazy danych	617
Sortowanie wyników	618
Podział wyników na strony	619
Wyświetlanie numerów stron	621
Pobieranie danych z wielu tabel przy użyciu podzapytań	623
Porównywanie przy użyciu podzapytań	624
Stosowanie podzapytań do sprawdzania istnienia danych	624
Pielęgnacja baz danych przy użyciu podzapytań	625
Stosowanie podzapytań w skryptach PHP	625
Przeglądanie wyników przy wykorzystaniu kursora	626
Podstawowe informacje o kursorach	626
Tworzenie kursora	627
Otwieranie kursora	627
Korzystanie z kursora	627
Zamykanie kursora	628
Stosowanie kursorów w skryptach PHP	628
Podsumowanie	629
Rozdział 36. Indeksacja i wyszukiwanie	631
Indeksacja baz danych	631
Indeks główny	632
Indeksy unikalne	633
Indeksy normalne	634
Indeksy pełnotekstowe	635
Indeksacja — najlepsze praktyki	639
Wyszukiwanie z użyciem formularzy HTML	639
Realizacja prostego wyszukiwania	639
Rozszerzanie możliwości wyszukiwania	640
Stosowanie wyszukiwania pełnotekstowego	642
Podsumowanie	643
Rozdział 37. Transakcje	645
Co to jest transakcja?	645
Możliwości stosowania transakcji na serwerze MySQL	646
Wymagania systemowe	646
Tworzenie tabeli	646

Przykładowy projekt	647
Tworzenie tabel i przykładowych danych	647
Realizacja przykładowej transakcji	648
Rady dotyczące korzystania z transakcji	650
Tworzenie aplikacji transakcyjnych w PHP	650
Modyfikacja wyprzedaży	650
Podsumowanie	652
Rozdział 38. Importowanie i eksportowanie danych	653
Przykładowa tabela	653
Separacja poszczególnych elementów danych	654
Importowanie danych	654
Importowanie danych przy użyciu polecenia LOAD DATA INFILE	655
Importowanie danych przy użyciu klienta mysqlimport	658
Wczytywanie danych przy użyciu skryptu PHP	660
Eksportowanie danych	661
Polecenie SELECT INTO OUTFILE	661
Podsumowanie	664
Skorowidz	665

ROZDZIAŁ 2

Konfiguracja środowiska

Czytelnik ma zapewne zamiar uruchamiać swoje aplikacje, używając istniejącej infrastruktury lub korzystając z usług firmy zajmującej się prowadzeniem i udostępnianiem serwerów WWW. W ten sposób można uniknąć konieczności dogłębnego poznawania tajników konfiguracji i administracji serwerów WWW. Niemniej większość programistów preferuje tworzenie aplikacji na lokalnym komputerze lub laptopie bądź na dedykowanym serwerze. Można zatem przypuszczać, że znajomość instalacji PHP i serwera WWW (w naszym przypadku będą to serwery Apache i IIS) i tak będzie konieczna.

Podstawowa znajomość tego procesu ma także jeszcze jedną zaletę: zapewnia możliwość dokładniejszego poznania wielu możliwości i cech PHP oraz serwera WWW, o których zapewne nie wspomniano by w większości wstępnych prezentacji języka. Wiedza ta może się okazać bardzo przydatna podczas określania, czy środowisko serwera spełnia wymagania konkretnego projektu, oraz podczas rozwiązywania problemów, jakie mogą się pojawić podczas instalowania dodatkowego oprogramowania, a mogą wynikać z niewłaściwej lub błędnej instalacji PHP.

W tym rozdziale Czytelnik przejdzie proces instalacji PHP na serwerach działających zarówno w systemach Windows, jak i Linux. Ponieważ w przypadku braku serwera WWW PHP jest raczej bezużyteczne, zostaną także przedstawione sposoby instalacji serwera Apache w systemach Windows i Linux oraz serwera IIS w systemie Windows.

Pod koniec rozdziału zamieszczono informacje dotyczące edytorów oraz zintegrowanych środowisk programistycznych (IDE), umożliwiających pisanie programów w języku PHP. Podałem także listę kluczowych pytań, jakie należy zadać każdej firmie udostępniającej serwery WWW, z której usług potencjalnie chcemy skorzystać.

Konkretnie rzecz ujmując, w tym rozdziale zostały opisane następujące zagadnienia:

- Instalacja serwera Apache i języka PHP w systemie Linux.
- Instalacja serwerów Apache i IIS oraz języka PHP w systemie Windows.
- Testowanie instalacji w celu sprawdzenia, czy wszystkie komponenty środowiska dobrze działają, oraz sposoby rozwiązywania najczęściej występujących problemów.
- Konfiguracja PHP w celu zaspokojenia praktycznie wszystkich wymagań, jakie można by sobie wyobrazić.
- Wybór odpowiedniego środowiska programistycznego, które sprawi, że pisanie kodu PHP będzie szybsze i bardziej wydajne.
- Wybór firmy udostępniającej serwery WWW, której oferta spełnia konkretne wymagania.

Wymagania wstępne instalacji

Zacznijmy proces instalacji od pobrania niezbędnego oprogramowania. W najprostszym przypadku konieczne będzie pobranie języka PHP oraz odpowiedniego serwera WWW (w zależności od używanej platformy systemowej i preferencji będzie to serwer Apache lub IIS 7). Jeśli używana platforma systemowa zmusza do pobrania dodatkowego oprogramowania, to informacje na ten temat zostaną podane w odpowiedniej części rozdziału.

■ **Wskazówka** W tym rozdziale Czytelnik zostanie przeprowadzony przez proces ręcznej instalacji i konfiguracji niezbędnego środowiska. Samodzielna instalacja PHP i serwera Apache jest dobrym pomysłem, gdyż umożliwiła poznanie wielu dostępnych opcji konfiguracyjnych, co z kolei pozwala uzyskać większą kontrolę nad sposobem działania witryny. Jeśli jednak Czytelnik i tak ma zamiar skorzystać z usług firmy prowadzącej serwery WWW i zależy mu na szybkim uruchomieniu środowiska oraz zabranii się do pracy, to warto rozważyć zastosowanie pakietu XAMPP (www.apachefriends.org/en/xampp.html) — bezpłatnej, zautomatyzowanej instalacji zawierającej serwer Apache oraz kilka innych komponentów, takich jak PHP, Perl oraz MySQL. XAMPP jest dostępny w wersjach przeznaczonych dla systemów Windows oraz Linux, a aktualnie trwają prace nad wersjami dla systemów Mac OS X oraz Solaris. Jeśli Czytelnik planuje skorzystać z PHP wraz z serwerem IIS, sugeruję postępować zgodnie z informacjami zamieszczonymi w podrozdziale „Instalacja serwera IIS i PHP w systemie Windows”.

Pobieranie serwera Apache

Obecnie pakiety z serwerem Apache są dostępne we wszystkich najpopularniejszych dystrybucjach systemu Linux. Jeśli zatem Czytelnik używa jednej z tych platform systemowych, to istnieje całkiem duże prawdopodobieństwo, że serwer ten już jest zainstalowany na jego komputerze, a jeśli nie, to można to łatwo zrobić, korzystając z systemu zarządzania pakietami używanego w danej dystrybucji Linuksa (na przykład w systemie Ubuntu będzie to polecenie `apt-get`). Jeśli Czytelnik używa systemu Mac OS X, to serwer Apache jest w nim instalowany domyślnie. W każdym z tych przypadków można przejść bezpośrednio do kolejnego podrozdziału, „Pobieranie PHP”. Jeśli jednak Czytelnik zdecyduje się samodzielnie zainstalować serwer Apache, to proszę czytać dalej.

Ze względu na ogromne obciążenie zaleca się, by podczas pobierania serwera Apache skorzystać z jego kopii (ang. *mirror*) zlokalizowanej możliwie jak najbliżej naszego miejsca pobytu. Samo wyświetlenie strony o adresie <http://httpd.apache.org/download.cgi> spowoduje, że witryna Apache spróbuje samodzielnie określić najbliższy serwer. Sugeruję wybór najnowszej stabilnej wersji serwera Apache, co umożliwi pobranie jego kodów źródłowych w formie plików `tar.gz` lub `bz2` bądź pliku binarnego przygotowanego w kilku wersjach przeznaczonych dla różnych systemów operacyjnych. Jeśli Czytelnik używa systemu Linux i planuje przygotowanie serwera ze źródeł, to powinien pobrać archiwum z jego kodami.

Jeśli Czytelnik używa systemu Windows i chciałby zainstalować na nim serwer Apache, powinien pobrać jego najnowszą stabilną, binarną wersję z katalogu `binaries/win32`. Dostępne są dwie binarne wersje serwera — wyposażona w mechanizmy obsługi SSL oraz pozbawiona tych możliwości. Obie wersje posiadają adekwatne nazwy, które ułatwią ich rozróżnienie. Na potrzeby środowiska używanego do tworzenia aplikacji PHP sugeruję pobranie wersji bez obsługi SSL.

Pobieranie PHP

Podobnie jak Apache, także język PHP jest obecnie dostępny we wszystkich dystrybucjach systemu Linux, a w systemie Mac OS X jest instalowany domyślnie. W tych przypadkach sugeruję, by Czytelnik postępował zgodnie z wytycznymi dotyczącymi instalacji i konfiguracji środowiska, dostosowanymi do używanego systemu operacyjnego. W pozostałych przypadkach należy pobrać najnowszą stabilną wersję PHP, klikając łącze `Downloads` umieszczone u góry witryny PHP, a następnie wybierając jedną z dostępnych wersji:

- **Pliki źródłowe** (ang. *source*): jeśli Czytelnik nie chce korzystać z systemu zarządzania pakietami systemu Linux bądź jeśli ma zamiar skompilować PHP ze źródeł w systemie Windows, to powinien wybrać archiwum odpowiedniego typu. Przygotowywanie środowiska PHP ze źródeł w systemie Windows nie jest rozwiązaniem zalecanym i nie zostało ono opisane w tej książce. Za wyjątkiem bardzo szczególnych sytuacji gotowa wersja binarna PHP przygotowana dla systemu Windows powinna spełnić wszystkie nasze potrzeby i wymagania. Wersje te są dostępne w archiwach zapisanych w formatach *bzip2* lub *gzip*. Warto pamiętać, że ich zawartość jest taka sama — różne formaty kompresji zastosowano wyłącznie dla wygody użytkownika.
- **Pakiet zip dla systemu Windows** (ang. *zip package*): jeśli Czytelnik planuje używać PHP wraz z serwerem Apache w systemie Windows, powinien wybrać tę wersję, gdyż to właśnie ona została opisana w dalszej części rozdziału.
- **Instalator dla systemu Windows** (ang. *Windows installer*): ta wersja udostępni wygodny program instalacyjny, który nie tylko instaluje i konfiguruje środowisko PHP, ale pozwala także na konfigurację serwerów IIS, Apache oraz Xitami. Choć można jej używać w przypadku korzystania z serwera Apache, to jednak mnie nie udało się doprowadzić instalacji do pomyślnego zakończenia, a program zasugerował pobranie binarnego pakietu przeznaczonego dla systemu Windows. Dodatkowo, jeśli Czytelnik ma zamiar skonfigurować PHP do współpracy z serwerem IIS, powinien zajrzeć do podrozdziału „Instalacja serwera IIS i PHP w systemie Windows”. Dzięki współpracy firm Microsoft i Zend Technologies Ltd. proces ten został znacznie usprawniony, co szczegółowo opisałem.

Po wybraniu odpowiedniej wersji witryna określi kopię serwera położoną najbliżej naszego miejsca pobytu. Aby rozpocząć pobieranie, wystarczy wybrać jeden z dostępnych serwerów.

-
- **Wskazówka** Jeśli mamy zamiar poeksperymentować z najnowszą, jeszcze rozwijaną wersją PHP, to można ją pobrać (zarówno w formie źródeł, jak i plików binarnych) z witryny <http://snaps.php.net/>. Należy pamiętać, że niektóre z tych wersji nie są przeznaczone do zastosowania w środowiskach produkcyjnych.
-

Pobieranie dokumentacji

Zarówno serwer Apache, jak i język PHP udostępniają doskonałą, wręcz wzorcową dokumentację, szczegółowo opisującą praktycznie każdy ich aspekt. Można je przeglądać w internecie (odpowiednio na stronach <http://httpd.apache.org> oraz www.php.net) lub pobrać i czytać na lokalnym komputerze.

Pobieranie dokumentacji serwera Apache

W skład każdej dystrybucji serwera Apache wchodzi najnowsza wersja jego dokumentacji, zapisana w formatach XML oraz HTML i dostępna w różnych wersjach językowych. Jest ona umieszczana w katalogu *docs* w katalogu instalacyjnym.

W razie konieczności uaktualnienia posiadanej wersji dokumentacji, pobrania jej w innym formacie (takim jak PDF lub CHM — format pomocy systemu Windows) lub przeglądnienia jej na internecie należy zajrzeć na stronę <http://httpd.apache.org/docs-project>.

Pobieranie dokumentacji PHP

Dokumentacja języka PHP jest dostępna w ponad 20 językach i w wielu różnych formatach, takich jak pojedynczy plik HTML, grupa wielu stron HTML czy też plik CHM. Wszystkie te wersje są generowane na podstawie głównych plików zapisanych w formacie DocBook, które można pobrać z serwera CVS projektu PHP (na przykład po to, by wygenerować dokumentację w jeszcze innym formacie). Dokumentacja jest umieszczona w katalogu *manual* wewnątrz katalogu instalacyjnego PHP.

Jeśli Czytelnik będzie musiał zaktualizować lokalną wersję dokumentacji lub zechce pobrać ją w innym formacie, powinien przejść na stronę <http://www.php.net/docs.php> i kliknąć odpowiednie łącze.

Instalacja Apache i PHP w systemie Linux

Ten podrozdział opisuje proces budowania serwera Apache oraz PHP ze źródeł w systemach Linux. Potrzebny będzie do tego odpowiedni kompilator ANSI-C oraz system budowania; oba te komponenty są dostępne w systemach zarządzania pakietami we wszystkich głównych dystrybucjach Linuksa. Oprócz tego PHP wymaga dodatkowo narzędzi Flex (<http://flex.sourceforge.net/>) oraz Bison (<http://www.gnu.org/software/bison/bison.html>), natomiast serwer Apache wymaga języka Perl (w wersji co najmniej 5.003). Poza tym przeprowadzenie całego procesu wymaga dostępu do konta superużytkownika (root) na serwerze docelowym.

Dla wygody przed rozpoczęciem całego procesu warto przenieść oba pakiety do wybranego, jednego katalogu, na przykład: *usr/src/*. Poniżej opisano czynności, jakie należy wykonać w ramach procesu instalacji:

1. Rozpakować archiwa zip i tar z kodami źródłowymi serwera Apache i PHP. W zamieszczonych poniżej przykładowych poleceniach litery X reprezentują numer najnowszej stabilnej wersji pobranej zgodnie z informacjami podanymi we wcześniejszej części rozdziału.

```
%>gunzip httpd-2_X_XX.tar.gz
%>tar xvf httpd-2_X_XX.tar
%>gunzip php-XX.tar.gz
%>tar xvf php-XX.tar
```

2. Skonfigurować i zbudować serwer Apache. W najprostszym przypadku warto zastosować opcję `--enable-so`, która nakazuje włączenie możliwości wczytywania wspólnych modułów.

```
%>cd httpd-2_X_XX
%>./configure --enable-so [other options]
%>make
```

3. Zainstalować Apache (tę operację trzeba będzie wykonać z konta superużytkownika):

```
%>make install
```

4. Skonfigurować, zbudować i zainstalować PHP (dodatkowe informacje, dotyczące modyfikowania domyślnych ustawień instalacji oraz dołączania dodatkowych rozszerzeń, można znaleźć w punkcie „Konfiguracja PHP” w trakcie budowania w systemach Linux”). W poniższym przykładzie `APACHE_INSTALL_DIR` należy zastąpić ścieżką dostępu do katalogu instalacyjnego serwera Apache, np. `/usr/local/apache2`:

```
%>cd ../php-X_XX
%>./configure --with-apxs2=APACHE_INSTALL_DIR/bin/apxs [other options]
%>make
%>make install
```

5. PHP jest dostarczany wraz z plikiem konfiguracyjnym, kontrolującym wiele aspektów działania języka. Plik ten jest znany jako *php.ini*, jednak w pakiecie z kodami źródłowymi nosi on nazwę *php.ini-dist*. Należy go skopiować do odpowiedniego katalogu i zmienić jego nazwę na *php.ini*. Podrozdział „Konfiguracja PHP”, zamieszczony nieco dalej, zawiera szczegółowe informacje na temat przeznaczenia oraz zawartości tego pliku. Warto zauważyć, że można go umieścić w dowolnym miejscu, jeśli jednak wybierzemy lokalizację inną niż domyślna, to należy odpowiednio skonfigurować PHP, używając w tym celu opcji `--with-config-file-path`. Warto także pamiętać, że mamy do dyspozycji również inny plik konfiguracyjny — *php.ini-recommended*. Określa on wartości różnych niestandardowych ustawień, a jego przeznaczeniem jest lepsze zabezpieczenie i zoptymalizowanie konfiguracji PHP, choć może się zdarzyć, że nie będzie ona w pełni zgodna z niektórymi starszymi aplikacjami PHP. Warto zastanowić się nad zastosowaniem tego pliku konfiguracyjnego zamiast, wspomnianego wcześniej, *php.ini-dist*. Jeśli Czytelnik zdecyduje się na to, powinien wykonać następujące polecenie:

```
%> cp php.ini-recommended /usr/local/lib/php.ini
```

6. Otworzyć plik konfiguracyjny serwera Apache, noszący nazwę *httpd.conf*, i upewnić się, że są w nim umieszczone przedstawione poniżej wiersze kodu. (Plik ten znajduje się w katalogu `APACHE_INSTALL_DIR/conf/httpd.conf`). Gdyby ich nie było, to należy je dodać. Warto zapisać je w tych miejscach pliku konfiguracyjnego, gdzie są umieszczone inne dyrektywy `LoadModule` oraz `AddType`:

```
LoadModule php5_module modules/libphp5.so
AddType application/x-httpd-php .php
```

Można mi wierzyć lub nie, ale to już wszystko. Teraz wystarczy ponownie uruchomić serwer Apache, wydając w tym celu polecenie:

```
%>/usr/local/apache/bin/apachectl restart
```

A teraz proszę kontynuować lekturę od rozdziału „Testowanie instalacji”.

-
- **Wskazówka** Zastosowana w punkcie 6. dyrektywa `AddType` kojarzy konkretny typ MIME z konkretnym rozszerzeniem lub ich grupą. Rozszerzenie *.php* jest jedynie sugestią, zamiast niego można zastosować dowolne inne, na przykład *.html*, *.php5* lub *.json*. Oprócz tego z danym typem można skojarzyć więcej rozszerzeń, wystarczy je wszystkie zapisać w jednym wierszu, oddzielając od siebie znakami odstępu. Choć niektórzy preferują stosowanie PHP wraz z rozszerzeniem *.html*, to należy pamiętać, że w razie zastosowania takiego rozwiązania każde odebrane przez serwer żądanie dotyczące pliku HTML spowoduje przetworzenie jego zawartości przez interpreter PHP. Choć niektórzy mogą uznać takie rozwiązanie za wygodne, to jednak trzeba pamiętać, że spowoduje ono obniżenie wydajności serwera.
-

Instalacja Apache i PHP w systemie Windows

Wcześniejsze wersje serwera Apache przeznaczone dla systemów Windows nie były w żaden sposób optymalizowane pod ich kątem. Jednak serwer Apache2 został całkowicie przepisany właśnie w celu wykorzystania specyficznych cech tej platformy. Nawet jeśli Czytelnik nie planuje docelowo uruchamiać swojej aplikacji w systemie Windows, to jednak serwer ten będzie stanowił doskonałą platformę testową dla tych wszystkich osób, które preferują system Windows. Oto czynności, jakie należy wykonać w celu zainstalowania serwera Apache i PHP w systemie Windows:

1. Uruchomić program instalacyjny serwera Apache, dwukrotnie klikając ikonę pliku *apache_X.X.XX-win32-x86-no_ssl.msi*. Litery X w tej nazwie reprezentują numer najnowszej stabilnej wersji serwera, pobranej zgodnie z informacjami zamieszczonymi we wcześniejszej części rozdziału.
2. Proces instalacji rozpocznie się od wyświetlenia ekranu powitalnego. Warto poświęcić chwilę na przeczytanie zamieszczonych na nim informacji, a następnie należy kliknąć przycisk *Next*.
3. W następnym oknie zostanie wyświetlona umowa licencyjna. Należy ją uważnie przeczytać. Jeśli zgadzamy się z jej postanowieniami, można kliknąć przycisk *Next*.
4. Kolejne okno zawiera różne informacje dotyczące serwera. Należy je przeczytać i kliknąć przycisk *Next*.
5. Następnie program poprosi o podanie różnych informacji związanych z działaniem serwera, takich jak: nazwa domeny sieciowej, nazwa serwera oraz adres poczty elektronicznej administratora serwera. Jeśli Czytelnik zna te informacje, to powinien je podać; w przeciwnym razie w pierwszych dwóch polach wystarczy wpisać *localhost*, a w trzecim podać dowolny adres. Informacje te można później zmienić w dowolnym momencie w pliku konfiguracyjnym *httpd.conf*. Dodatkowo będziemy musieli podjąć decyzję, czy serwer Apache ma działać jako usługa dostępna dla wszystkich użytkowników systemu Windows, czy tylko dla bieżącego. Jeśli chcemy, by Apache był uruchamiany automatycznie podczas startu systemu, to należy wybrać opcję usługi dostępnej dla wszystkich użytkowników. Po dokonaniu wyboru należy przejść dalej, klikając przycisk *Next*.
6. Wybrać typ instalacji: *Typical* (typowa) lub *Custom* (dowolna). Jeśli Czytelnik chce wybrać instalowane elementy serwera, to należy wybrać opcję *Custom* — w kolejnym oknie dialogowym będzie można na przykład zaznaczyć, by nie instalować dokumentacji serwera. Jeśli jednak nie chcemy wprowadzać żadnych zmian, wystarczy zaznaczyć opcję *Typical* i kliknąć przycisk *Next*.

7. Program poprosi o wskazanie docelowego folderu. Domyślnie jest nim folder `C:\Program Files\Apache Group`. Warto jednak zastanowić się nad zmianą jego nazwy na `C:\apache`. Cokolwiek Czytelnik wybierze, powinien pamiętać, że w tej książce zostanie opisana instalacja serwera w katalogu `C:\apache`.
8. Kliknąć przycisk *Install*, by dokończyć proces instalacji. W ten sposób instalacja serwera Apache została zakończona. Teraz kolej na PHP.
9. Rozpakować pakiet instalacyjny PHP i umieścić jego zawartość w katalogu `C:\php`. Katalog instalacyjny może mieć dowolną nazwę, przy czym warto zwrócić uwagę, by nie zawierała ona znaków odstępu. W książce opisałem instalację w katalogu `C:\php`.
10. Przejsz do katalogu `C:\apache\conf` i otworzyć plik `httpd.conf` w edytorze.
11. Dodać do pliku konfiguracyjnego trzy przedstawione poniżej wiersze. Warto umieścić je bezpośrednio pod blokiem dyrektyw `LoadModule`, umieszczonym w sekcji `Global Environment` (środowisko ogólne).

```
LoadModule php_module c:/php/php5apache2_2.dll
AddType application/x-httpd-php .php
PHPIniDir "c:\php"
```

-
- **Wskazówka** Zastosowana w punkcie 11. dyrektywa `AddType` kojarzy konkretny typ MIME z konkretnym rozszerzeniem lub ich grupą. Rozszerzenie `.php` jest jedynie sugestią, zamiast niego można zastosować dowolne inne, na przykład `.html`, `.php5` lub `.json`. Oprócz tego z danym typem można skojarzyć więcej rozszerzeń, wystarczy je wszystkie zapisać w jednym wierszu, oddzielając od siebie znakami odstępu. Choć niektórzy preferują stosowanie PHP wraz z rozszerzeniem `.html`, to należy pamiętać, że w razie zastosowania takiego rozwiązania każde odebrane przez serwer żądanie dotyczące pliku HTML spowoduje przetworzenie jego zawartości przez interpreter PHP. Choć niektórzy mogą uznać takie rozwiązanie za wygodne, to jednak trzeba pamiętać, że spowoduje ono obniżenie wydajności serwera. Dlatego też zalecane jest skorzystanie z ogólnie przyjętej konwencji i zastosowanie rozszerzenia `.php`.
-

12. Zmienić nazwę pliku `php.ini-dist` na `php.ini` i skopiować go do katalogu `C:\php` (w przypadku wersji 5.3.0 PHP zmieniono nazwy plików konfiguracyjnych, które noszą teraz odpowiednio nazwy `php.ini-development` oraz `php.ini-production`; a zatem w razie korzystania z tej wersji PHP należy wybrać jeden z tych plików i zmienić jego nazwę). Plik konfiguracyjny `php.ini` zawiera setki dyrektyw odpowiedzialnych za określanie i dostosowywanie działania PHP. Opis jego przeznaczenia oraz szczegółowe informacje na temat zawartości można znaleźć w dalszej części rozdziału, w podrozdziale „Konfiguracja PHP”. Warto także pamiętać, że mamy do dyspozycji również inny plik konfiguracyjny — `php.ini-recommended`. Określa on wartości różnych niestandardowych ustawień, a jego przeznaczeniem jest lepsze zabezpieczenie i zoptymalizowanie konfiguracji PHP, choć może się zdarzyć, że nie będzie ona w pełni zgodna z niektórymi starszymi aplikacjami PHP. Warto zastanowić się nad zastosowaniem tego pliku konfiguracyjnego zamiast, wspomnianego wcześniej, `php.ini-dist`.
13. Jeśli Czytelnik używa jednego z systemów Windows NT, Windows 2000, XP, Vista¹, to należy wybrać opcję *Start/Panel sterowania/Wydajność i konserwacja/Narzędzia administracyjne/Usługi*. W razie używania systemu Windows 98 proszę zajrzeć od informacji podanych pod koniec kolejnego punktu.
14. Odszukać Apache na liście i upewnić się, że usługa jest uruchomiona. Jeśli nie jest, to należy ją zaznaczyć i kliknąć opcję *Uruchom usługę* wyświetloną w lewej kolumnie. Jeśli serwer jest już uruchomiony, to należy zaznaczyć go na liście i kliknąć łącze *Uruchom ponownie usługę*; w ten sposób zostaną uwzględnione zmiany wprowadzone w pliku konfiguracyjnym `httpd.conf`. Następnie należy kliknąć pozycję serwera Apache prawym przyciskiem myszy i wybrać opcję *Właściwości*. Należy się upewnić, że na liście *Typ uruchamiania* jest wybrana opcja *Automatyczny*. Jeśli Czytelnik wciąż jeszcze używa systemu Windows 95/98, to konieczne będzie samodzielne ponowne uruchomienie serwera przy użyciu skrótu umieszczonego w menu *Start*.

¹ W systemie Windows 7 należy wybrać opcję *Start/Panel sterowania/System i zabezpieczenia/Narzędzia administracyjne/Usługi* — *przyp. tłum.*

Instalacja serwera IIS i PHP w systemie Windows

Microsoft Windows wciąż pozostaje preferowanym systemem operacyjnym, nawet wśród programistów wspierających i promujących oprogramowanie otwarte; w końcu, wzięwszy pod uwagę jego dominującą pozycję rynkową, całkiem sensowne jest to, że większość osób preferuje korzystanie z tego dobrze znanego środowiska. Jednak ze względów stabilności oraz wydajności zdecydowanie najlepszym rozwiązaniem wciąż pozostanie wdrażanie aplikacji napisanych w PHP na serwerze Apache działającym w systemie operacyjnym Linux.

Rozwiązanie to niesie jednak ze sobą pewien problem, jeśli programista lubi pisać, a nawet wdrażać aplikacje na serwerze IIS działającym w systemie Windows. W ostatnich latach Microsoft, we współpracy z firmą Zend Technologies Ltd., poczynił ogromne starania mające na celu poprawienie zarówno stabilności, jak i wydajności środowiska PHP uruchamianego na IIS i Windows.

W 2009 roku Microsoft wykonał kolejny znaczący krok w kierunku bezproblemowego uruchamiania środowiska PHP na serwerze IIS, oddając do dyspozycji programistów produkt Microsoft Web Platform Installer. Produkt ten znacznie ułatwia instalację środowiska do tworzenia aplikacji internetowych w różnych konfiguracjach, także składających się z serwera IIS i PHP. Aby zainstalować IIS i PHP w systemie Windows 7, Vista, Server 2003 lub Server 2008, wystarczy wejść na witrynę <http://php.iis.net/> i kliknąć ogromny przycisk *Install PHP*.

Zakładając, że Czytelnik jeszcze nie zainstalował produktu Web Platform Installer, to niebawem powinien to zrobić. Zazwyczaj uruchomienie tego instalatora wymaga posiadania uprawnień administracyjnych. Po pobraniu programu Czytelnik zostanie poproszony o zainstalowanie PHP. W tej książce zostanie zastosowana nieco starsza wersja PHP (5.2.14), niemniej powinna ona w zupełności wystarczyć do wykonania przeważającej większości zamieszczonych przykładów. Aby kontynuować proces instalacji, proszę kliknąć przycisk *Install*, a następnie przeczytać i zaakceptować licencję. Można mi wierzyć lub nie, jednak po zakończeniu instalacji na używanym komputerze znajdzie się prawidłowo skonfigurowane środowisko PHP. Sposób jego przetestowania został opisany w kolejnym podrozdziale.

-
- **Wskazówka** Microsoft Web Platform Installer nie działa w systemie Windows XP, nie oznacza to jednak, że osoby korzystające z tego systemu mają pecha. W lipcu 2010 roku Microsoft udostępnił darmowy produkt o nazwie IIS Developer Express (<http://learn.iis.net/>), który obsługuje system Windows XP oraz wszystkie najnowsze moduły serwera IIS 7, w tym także FastCGI, konieczny do uruchomienia PHP. Konfiguracja środowiska PHP i IIS jest nieco bardziej złożona w przypadku uruchamiania PHP i nie opiszę jej w tej książce, niemniej bardzo wiele informacji na ten temat można znaleźć w internecie.
-

W czasie gdy pisałem tę książkę, konsola Web Platform Installer nie potrafiła zainstalować języka PHP, co oznacza, że należało instalować go ręcznie, korzystając z narzędzia do zarządzania programami systemu Windows. W systemie Windows 7 można je było uruchomić, klikając opcję *Odinstaluj program* w panelu sterowania.

Testowanie instalacji

Najlepszym sposobem na sprawdzenie instalacji PHP jest próba wykonania skryptu napisanego w tym języku. A zatem należy uruchomić edytor tekstów, utworzyć nowy plik i wpisać w nim poniższe wiersze kodu:

```
<?php
    phpinfo();
?>
```

Proszę zapisać plik, nadając mu nazwę *phpinfo.php*. W przypadku korzystania z serwera Apache plik ten należy umieścić w katalogu *htdocs*. W razie korzystania z serwera IIS — w katalogu *C:\inetpub\wwwroot*.

Teraz pozostaje tylko otworzyć przeglądarkę i wyświetlić plik, podając adres `http://localhost/phpinfo.php`. Należy zwrócić uwagę, że nie można otworzyć tego skryptu, korzystając z opcji *Plik/Otwórz* przeglądarki, gdyż w takim przypadku nie zostanie on przetworzony i wykonany przez serwer.

Jeśli wszystko pójdzie dobrze, to w przeglądarce powinny zostać wyświetlone wyniki podobne do tych z rysunku 2.1. Jeśli Czytelnik próbuje uruchomić skrypt w witrynie działającej na serwerze WWW jakiegoś dostawcy usług internetowych i w efekcie uzyskuje komunikat informujący, że funkcja `phpinfo()` została wyłączona z powodów bezpieczeństwa, to konieczne będzie stworzenie innego skryptu testowego. W takim przypadku można skorzystać ze skryptu przedstawionego poniżej, którego wykonanie spowoduje wyświetlenie prostego komunikatu.

```
<?php
    echo "Prosty, lecz efektywny test działania PHP!";
?>
```

-
- **Wskazówka** Wykonanie funkcji `phpinfo()` jest doskonałym sposobem zdobycia informacji na temat zainstalowanego środowiska PHP, gdyż przedstawia ona wiele danych na temat serwera WWW, jego środowiska oraz dostępnych rozszerzeń.
-

PHP Version 5.3.0	
System	Windows NT PIOTREK 6.1 build 7600 ((null)) i586
Build Date	Jul 2 2009 21:02:53
Compiler	MSVC6 (Visual C++ 6.0)
Architecture	x86
Configure Command	cscript /nologo configure.js
Server API	Apache 2.0 Handler
Virtual Directory Support	enabled
Configuration File (php.ini) Path	no value
Loaded Configuration File	D:\Programming\kampp\php\php.ini
Scan this dir for additional .ini files	(none)
Additional .ini files parsed	(none)
PHP API	20090626
PHP Extension	20090626
Zend Extension	220090626
Zend Extension Build	API220090626,TS,VC6
PHP Extension Build	API20090626,TS,VC6
Debug Build	no
Thread Safety	enabled
Zend Memory Manager	enabled
Zend Multibyte Support	disabled
IPv6 Support	enabled
Registered PHP Streams	https, ftps, php, file, glob, data, http, ftp, compress.zlib, compress.bzip2, phar, zip
Registered Stream Socket Transports	tcp, udp, ssl, sslv3, sslv2, tls
Registered Stream Filters	convert.iconv.*, string.rot13, string.toupper, string.tolower, string.strip_tags, convert.*, consumed, dechunk, zlib.*, bzip2.*

Rysunek 2.1. Wyniki generowane przez funkcję `phpinfo()`

Jeśli podczas instalowania środowiska nie pojawiły się żadne zauważalne błędy, a pomimo to nie są wyświetlane oczekiwane wyniki, może to wynikać z jednego lub kilku poniższych problemów:

- Jeśli serwer Apache był konfigurowany własnoręcznie, to zmiany w jego plikach konfiguracyjnych nie zostaną uwzględnione aż do momentu jego powtórnego uruchomienia. Dlatego też należy pamiętać, by po wprowadzeniu zmian związanych z PHP do pliku konfiguracyjnego *httpd.conf* ponownie uruchomić serwer.
- Zastosowanie nieprawidłowych znaków lub poleceń w pliku konfiguracyjnym spowoduje, że nie uda się ponownie uruchomić serwera.
- Należy sprawdzić, czy każdy plik zawierający kod PHP posiada odpowiednie rozszerzenie, zdefiniowane w pliku konfiguracyjnym *httpd.conf*. Jeśli na przykład w pliku konfiguracyjnym określiliśmy, że tylko rozszerzenia *.php* będą reprezentowały pliki PHP, to nie należy próbować umieszczać kodu PHP w plikach z rozszerzeniem *.html*.
- Należy upewnić się, że kod PHP umieszczony w pliku został zapisany pomiędzy znacznikami `<?php` oraz `?>`. Jeśli tego nie zrobimy, to kod PHP może zostać wyświetlony w przeglądarce.
- Czytelnik utworzył plik o nazwie *index.php* i bezskutecznie stara się odwołać do niego tak jak do domyślnego pliku indeksu (poprzez podanie w adresie URL samej nazwy katalogu, bez nazwy pliku, na przykład: *www.przyklad.com/onas/* oraz *www.przyklad.com/onas/index.html*). Jednak serwer Apache uznaje za domyślne pliki indeksu wyłącznie pliki *index.html*, dlatego też konieczne będzie dodanie do pliku konfiguracyjnego Apache dyrektywy `DirectoryIndex` zawierającej nazwę naszego indeksu — *index.php*.

Konfiguracja PHP

Choć podstawowa instalacja PHP w zupełności wystarczy dla większości początkujących użytkowników, to jednak istnieje duże prawdopodobieństwo, że już niedługo Czytelnik będzie chciał zmodyfikować domyślne ustawienia konfiguracyjne i poeksperymentować z dodatkami firm niezależnych, które nie są standardowo dołączane do PHP. W tym podrozdziale Czytelnik dowie się, jak można modyfikować działanie PHP i dostosowywać je do swoich szczególnych potrzeb.

Konfiguracja PHP w trakcie tworzenia w systemach Linux

Zbudowanie PHP ze źródeł, opisane we wcześniejszej części rozdziału, w zupełności wystarczy, by rozpocząć pracę z tym językiem. Należy jednak pamiętać, że mamy do dyspozycji także wiele dodatkowych opcji. Pełną listę flag konfiguracyjnych (a jest ich ponad 200) można wyświetlić przy użyciu polecenia:

```
%>./configure --help
```

Aby zmodyfikować proces budowania PHP, wystarczy dodać jedną lub większą liczbę flag do polecenia `configure`, podając w razie konieczności odpowiednią wartość. Załóżmy na przykład, że chcielibyśmy wzbogacić tworzone środowisko PHP o możliwości korzystania z protokołu FTP, które domyślnie nie są włączone. W tym celu etap konfiguracji PHP należy zmodyfikować w następujący sposób:

```
%>./configure --with-apxs2=/usr/local/apache/bin/apxs --enable-ftp
```

W ramach kolejnego przykładu załóżmy, że chcemy korzystać z rozszerzenia *bzip2*. W tym celu wystarczy zmienić konfigurację PHP w poniższy sposób:

```
%>./configure --with-apxs2=/usr/local/apache/bin/apxs \  
>--with-bz2=[KATALOG_INSTALACYJNY]
```

Jednym z problemów, jakie najczęściej przytrafiają się początkującym użytkownikom, jest założenie, że zastosowanie odpowiedniej flagi konfiguracyjnej jest równoznaczne z udostępnieniem pożądaných możliwości w budowanym środowisku PHP. To nieprawda. Trzeba bowiem pamiętać, że konieczne jest także zainstalowanie oprogramowania, które w rzeczywistości odpowiada za obsługę danego rozszerzenia PHP. W ostatnim przykładzie, wykorzystującym rozszerzenie *bzip2*, konieczne będzie wcześniejsze zainstalowanie Java Development Kit (JDK).

Modyfikowanie PHP budowanego w systemie Windows

Do wersji PHP 5.1 oraz 5.2.X (najnowszych wersji PHP dostępnych w czasie, gdy powstawała ta książka) dołączonych jest w sumie 45 rozszerzeń. Jednak użycie któregośkolwiek z nich wymaga usunięcia znaku komentarza z odpowiedniego wiersza pliku konfiguracyjnego *php.ini*. Aby na przykład uaktywnić rozszerzenie XML-RPC, należy wprowadzić w pliku konfiguracyjnym kilka niewielkich modyfikacji:

1. Otworzyć plik *php.ini*, odszukać w nim dyrektywę `extension_dir` i przypisać jej wartość `C:\php\ext`. Jeśli Czytelnik zainstalował PHP w innym katalogu, to należy podać odpowiednią ścieżkę.
2. Odszukać wiersz `;extension=php_xmlrpc.dll`, usunąć znak średnika (`;`) z początku wiersza, zapisać modyfikację i zamknąć plik.
3. Ponownie uruchomić serwer WWW, co sprawi, że rozszerzenie stanie się dostępne i będzie można z niego korzystać w skryptach PHP. Warto także pamiętać, że niektóre rozszerzenia posiadają dodatkowe dyrektywy konfiguracyjne, które można znaleźć w dalszej części pliku konfiguracyjnego *php.ini*.

Czasami może się okazać, że włączanie pewnych rozszerzeń PHP będzie wymagało zainstalowania dodatkowego oprogramowania. Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych rozszerzeń można znaleźć w dokumentacji PHP.

Konfiguracja PHP w trakcie jego działania

Zarówno w systemach Linux, jak i Windows istnieje możliwość zmiany zachowania środowiska PHP w trakcie jego działania. Zapewniają ją pliki konfiguracyjne *php.ini*. Zawiera on setki dyrektyw konfiguracyjnych kontrolujących działanie PHP oraz jego rozszerzeń. W dalszej części tego podrozdziału zostały przedstawione najczęściej stosowane dyrektywy konfiguracyjne PHP: ich przeznaczenie, zasięg, zakres oraz wartości domyślne.

Korzystanie z dyrektyw konfiguracyjnych PHP

Zanim przejdziemy do poznawania poszczególnych dyrektyw konfiguracyjnych, w tym punkcie zostaną opisane różne sposoby manipulowania nimi — przy wykorzystaniu pliku konfiguracyjnego *php.ini*, plików konfiguracyjnych serwera Apache *httpd.conf* i *.htaccess* oraz bezpośrednio z poziomu skryptów PHP.

Plik konfiguracyjny *php.ini*

W skład dystrybucji języka PHP wchodzi dwa wzorcowe pliki konfiguracyjne: *php.ini-dist* oraz *php.ini-recommended* (w wersji 5.3.0 języka noszą one odpowiednio nazwy: *php.ini-development* oraz *php.ini-production*). Instalując PHP, należy wybrać jeden z nich i zmienić jego nazwę na *php.ini* (dodatkowo w przypadku instalowania PHP w systemie Windows należy skopiować plik *php.ini* do katalogu wskazanego w dyrektywie `PHPIniDir` umieszczonej w pliku konfiguracyjnym *httpd.conf* serwera Apache). Zalecane jest zastosowanie drugiego z nich, gdyż przypisuje on sugerowane wartości wielu dyrektywom konfiguracyjnym. Zastosowanie się do tego zalecenia może zaoszczędzić wiele czasu i wysiłku, które w przeciwnym razie trzeba by poświęcić na zabezpieczanie i dostrajanie działania PHP — pamiętajmy bowiem, że plik *php.ini* zawiera ponad 200 dyrektyw konfiguracyjnych.

Choć domyślne wartości ustawień konfiguracyjnych w ogromnym stopniu pomagają w szybkim i bezproblemowym uruchomieniu PHP, to jednak najprawdopodobniej Czytelnik będzie chciał wprowadzić pewne zmiany w sposobie jego działania. Dlatego też warto dowiedzieć się czegoś więcej zarówno o nim, jak i o umieszczonych w nim parametrach konfiguracyjnych. Wyczerpujące informacje opisujące wiele dostępnych parametrów, ich przeznaczenie oraz zasięg można znaleźć w dalszej części rozdziału, w punkcie „Dyrektywy konfiguracyjne PHP”.

Php.ini jest globalnym plikiem konfiguracyjnym PHP, podobnie jak plik *httpd.conf* w przypadku serwera Apache. W wersji PHP 5.3.0 dokonano w nim znaczących zmian, jednak zarówno w wersjach wcześniejszych, jak i późniejszych jego zawartość została podzielona na 12 głównych sekcji:

- opcje języka,
- Safe mode (bezpieczny tryb działania PHP),
- kolorowanie składni,
- różne ustawienia,
- ograniczenia dostępu do zasobów,
- obsługa i rejestracja błędów (zagadnienia te zostały opisane w rozdziale 8.),
- obsługa danych,
- ścieżki dostępu i katalogi,
- przesyłanie plików na serwer (opisane w rozdziale 15.),
- opakowania strumieni,
- rozszerzenia wczytywane dynamicznie,
- ustawienia modułów.

Wiele spośród dyrektyw stosowanych w pliku *php.ini* opisałem w punkcie „Dyrektywy konfiguracyjne PHP”, zamieszczonym w dalszej części rozdziału. W kolejnych rozdziałach będą prezentowane ustawienia odnoszące się do opisywanych zagadnień.

Na początku warto poświęcić nieco czasu, by przyjrzeć się podstawowym, ogólnym cechom składni stosowanej w pliku *php.ini*. Jest to prosty plik tekstowy, zawierający wyłącznie komentarze oraz dyrektywy wraz z przypisywanymi im wartościami. Oto jego fragment:

```

;
; Allow the <? tag
;
short_open_tag = Off

```

Wiersze rozpoczynające się znakiem średnika (;) są komentarzami; w powyższym przykładzie parametrowi `short_open_tag` zostaje przypisana wartość `Off`.

Dokładny moment, gdy zmiany wprowadzane w pliku *php.ini* zostaną uwzględnione, zależy od sposobu zainstalowania PHP. Jeśli język został zainstalowany jako binarny plik CGI, plik konfiguracyjny jest odczytywany podczas każdego wywołania PHP, a to oznacza, że zmiany zostaną uwzględnione natychmiast. Jeśli jednak PHP został zainstalowany jako moduł serwera Apache, to plik konfiguracyjny *php.ini* jest odczytywany tylko raz — w momencie uruchamiania usługi (nazywanej także **demonem**) serwera. W tym przypadku, by zmiany zostały uwzględnione, konieczne jest ponowne uruchomienie serwera.

Pliki `httpd.conf` oraz `.htaccess` serwera Apache

W przypadku gdy język PHP jest uruchamiany jako moduł serwera Apache, wiele spośród dyrektyw konfiguracyjnych PHP można modyfikować w plikach *httpd.conf* oraz *.htaccess*. Można to zrobić, poprzedzając określenie wartości dyrektywy konfiguracyjnej jednym z czterech słów kluczowych:

- `php_value`: ustawia wartość podanej dyrektywy.
- `php_flag`: ustawia wartość podanej dyrektywy logicznej.
- `php_admin_value`: ustawia wartość określonej dyrektywy. Różnica pomiędzy tym słowem kluczowym a `php_value` polega na tym, że `php_admin_value` nie można używać w plikach *.htaccess*, a wartości ustawionej przy jego użyciu nie można przesyłać w definicjach wirtualnych hostów ani w plikach *.htaccess*.
- `php_admin_flag`: ustawia wartość podanej dyrektywy. Różnica pomiędzy tym słowem kluczowym a `php_flag` polega na tym, że `php_admin_flag` nie można używać w plikach *.htaccess*, a wartości ustawionej przy jego użyciu nie można przesyłać w definicjach wirtualnych hostów ani w plikach *.htaccess*.

Abymy na przykład wyłączyć możliwość stosowania tak zwanych krótkich znaczników (ang. *short tags*) i jednocześnie uniemożliwić późniejsze modyfikacje tej dyrektywy, można umieścić w pliku *httpd.conf* następujący wiersz:

```
php_admin_flag short_open_tag Off
```

Wewnątrz wykonywanego skryptu PHP

Trzecim sposobem określania ustawień konfiguracyjnych PHP, posiadającym najmniejszy zasięg oddziaływania, jest wykorzystanie funkcji `ini_set()`. Załóżmy na przykład, że chcemy zmodyfikować maksymalny dopuszczalny czas wykonywania skryptu. W tym celu wystarczy umieścić na samym początku pliku PHP następujący wiersz kodu:

```
ini_set('max_execution_time', '60');
```

Zasięg dyrektyw konfiguracyjnych

Czy dyrektywy konfiguracyjne można modyfikować w dowolnym miejscu? Odpowiedź na to pytanie jest przecząca, a brak takiej możliwości jest w głównej mierze podyktowany względami bezpieczeństwa. Każda z dyrektyw konfiguracyjnych PHP ma swój zasięg i można ją modyfikować wyłącznie wewnątrz niego. Dostępne są cztery zasięgi dyrektyw:

- `PHP_INI_PERDIR`: wartość dyrektywy można określać w plikach *php.ini*, *httpd.conf* oraz *.htaccess*;
- `PHP_INI_SYSTEM`: wartość dyrektywy można określać w plikach *php.ini* oraz *httpd.conf*;
- `PHP_INI_USER`: wartość dyrektywy można określać w skryptach PHP;
- `PHP_INI_ALL`: wartość dyrektywy można określać w dowolnym miejscu.

Dyrektywy konfiguracyjne PHP

W tej części rozdziału zostanie przedstawionych wiele podstawowych dyrektyw konfiguracyjnych PHP. Prócz ogólnej definicji dla każdej z nich zostanie podany jej zasięg oraz domyślna wartość. Ponieważ można przypuszczać, że Czytelnik będzie określał wartości dyrektyw w pliku *php.ini*, będą przedstawiał je w taki sposób, w jaki są zapisane w tym pliku.

Należy także pamiętać, że przedstawione tu dyrektywy w przeważającej większości odnoszą się do ogólnego działania PHP; dyrektywy związane z poszczególnymi rozszerzeniami lub z wybranymi aspektami PHP, szczegółowo opisywanymi w kolejnych rozdziałach książki, zostaną przedstawione w dalszych rozdziałach, w ramach prezentacji konkretnych zagadnień.

Opcje języka

Dyrektywy umieszczone w tej części pliku konfiguracyjnego mają wpływ na najbardziej podstawowe aspekty działania PHP. Czytelnik na pewno będzie chciał poświęcić trochę czasu na ich dokładniejsze poznanie. Trzeba przy tym pamiętać, że zostały tu opisane jedynie wybrane, najczęściej używane dyrektywy. Warto poświęcić trochę czasu na przejrzanie pliku *php.ini* i sprawdzenie, jakie dyrektywy są dostępne.

-
- **Ostrzeżenie** Choć dokumentacja PHP wciąż podaje domyślne wartości poszczególnych dyrektyw, to jednak reorganizacja i wydzielenie dwóch wersji pliku *php.ini*: *php.ini-development*, przeznaczonej do tworzenia aplikacji, oraz *php.ini-production*, przeznaczonej do użycia w środowiskach produkcyjnych — sprawia, że znaczenie słowa „domyślna” zostało uzależnione od kontekstu. Innymi słowy, wartości wielu dyrektyw użytych w wybranej wersji pliku *php.ini* będą inne od wartości tych samych dyrektyw stosowanych w drugiej wersji pliku. Z tego względu w tej książce postanowiłem postąpić wbrew przyjętym konwencjom i za wartości domyślne uznałem te, które zostały zastosowane w pliku konfiguracyjnym *php.ini-development*.
-

engine = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: On.

Ten parametr określa, czy mechanizm PHP jest włączony, czy nie. Wyłączenie go spowoduje, że środowisko PHP w ogóle nie będzie używane. Oczywiście, jeśli planujemy używać PHP, powinniśmy pozostawić jego domyślną wartość.

zend.ze1_compatibility_mode = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: Off.

Około trzy lata po udostępnieniu wersji 5.0 PHP wciąż powszechnie używana jest poprzednia wersja języka — PHP 4.X. Jednym z powodów tak przedłużonego cyklu aktualizacji używanej wersji języka są bardzo duże różnice w możliwościach obiektowych, występujące pomiędzy PHP 4 i 5. Ta dyrektywa stara się przywrócić niektóre wcześniejsze sposoby działania języka, umożliwiając uruchamianie, bez żadnych modyfikacji, aplikacji przystosowanych do PHP 4 w środowisku PHP 5.

■ **Uwaga** Dyrektywa `zend.ze1_compatibility_mode` nigdy nie działała zgodnie z zamierzeniami twórców i w wersji PHP 5.3.0 została usunięta.

short_open_tag = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: Off.

Elementy skryptu PHP są zapisywane pomiędzy specjalnymi znacznikami. Dostępne są cztery formaty tych znaczników, a najkrótszy z nich jest określany jako krótkie znaczniki otwierające (ang. *short open tags*) i ma następującą postać:

```
<?
    echo "prosta instrukcja PHP";
?>
```

Być może Czytelnik zwrócił uwagę, że ta sama składnia jest używana w języku XML, co w niektórych okolicznościach może być przyczyną problemów. Dlatego też zapewniono możliwość wyłączenia obsługi tego formatu znaczników PHP. Jeśli dyrektywie `short_open_tag` zostanie przypisana wartość `On`, stosowanie krótkich znaczników otwierających będzie dozwolone, w przeciwnym razie nie będzie można ich używać.

asp_tags = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: Off.

PHP obsługuje także znaczniki stosowane w technologii ASP. Wyglądają one w następujący sposób:

```
<%
    echo "prosta instrukcja PHP";
%>
```

Jeśli Czytelnik korzystał wcześniej z tej technologii i chciałby dalej stosować znaną mu składnię, to może to zrobić, przypisując tej dyrektywie wartość `On`.

precision = liczba_całkowita

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: 14.

PHP obsługuje wiele typów danych, w tym także liczby zmiennoprzecinkowe. Ten parametr określa, ile liczb znaczących będzie wyświetlanych podczas prezentowania wartości zmiennoprzecinkowych. Warto zwrócić uwagę, że w systemach Windows dyrektywie tej przypisywana jest domyślnie wartość 12, natomiast w systemach Linux — wartość 14.

y2k_compliance = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: On.

Któż mógłby nie pamiętać o przerażającym problemie roku 2000, o którym było tak głośno dekadę temu? W rozwiązywanie tego problemu zaangażowano nadludzkie wysiłki i choć jest to bardzo prawdopodobne, to jednak wciąż mogą się pojawić osoby używające przestarzałych przeglądarek, w których problem roku 2000 wciąż może występować. Jeśli z jakichś przedziwnych powodów Czytelnik jest przekonany, że znacząca część użytkowników odwiedzających jego witrynę zalicza się do tej kategorii, to może wyłączyć ten parametr, w przeciwnym razie należy pozostawić jego wartość domyślną.

output_buffering = On | Off | liczba_całkowita

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna 4096.

Każdy, kto ma choćby minimalne doświadczenie w pisaniu skryptów PHP, bez wątplenia będzie znał poniższe komunikaty²:

```
"Cannot add header information – headers already sent"
"Oops, php_set_cookie called after header has been sent"
```

Są one generowane, gdy skrypt próbuje zmodyfikować nagłówki odpowiedzi po ich wysłaniu do przeglądarki użytkownika. Najczęstszą sytuacją ta występuje, gdy użytkownik próbuje ustawić wartość ciasteczka (ang. *cookie*) po przesłaniu fragmentu generowanej strony do przeglądarki użytkownika, co nie jest możliwe, gdyż nagłówki (niewidoczne przez użytkownika, lecz wykorzystywane przez przeglądarkę) zawsze są wysyłane przed jakąkolwiek treścią strony. W PHP 4.0 pojawiło się rozwiązanie tego uciążliwego problemu — buforowanie danych wyjściowych (ang. *output buffering*). Gdy mechanizm buforowania jest włączony, PHP przesyła wszystkie wygenerowane dane za jednym razem, po zakończeniu wykonywania skryptu. W ten sposób nagłówki można modyfikować w dowolnym miejscu skryptu, ponieważ żaden fragment odpowiedzi nie został jeszcze wysłany do przeglądarki użytkownika. Włączenie tej dyrektywy poprzez przypisanie jej wartości On spowoduje, że będzie stosowany mechanizm buforowania danych. Dodatkowo istnieje możliwość ograniczenia wielkości bufora (co niejawnie powoduje włączenie buforowania) poprzez określenie w dyrektywie `output_buffering` maksymalnej liczby bajtów, jakie można w nim będzie zapisać.

Jeśli Czytelnik nie planuje korzystać z buforowania danych wyjściowych, powinien wyłączyć ten mechanizm, gdyż powoduje on nieznaczne pogorszenie wydajności. Najprostszym rozwiązaniem problemu nagłówek jest, oczywiście, tworzenie ich przed przesłaniem do przeglądarki jakiegokolwiek treści generowanej strony.

output_handler = łańcuch

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: NULL.

Ta interesująca dyrektywa nakazuje PHP przekazanie całych danych wyjściowych do funkcji przed ich ostatecznym przesłaniem do przeglądarki użytkownika. Załóżmy na przykład, że przed przesłaniem danych do przeglądarki chcielibyśmy je skompresować — obsługę takich danych zapewniają wszystkie nowoczesne przeglądarki zgodne z protokołem HTTP/1.1. Funkcję obsługującą dane wyjściowe można określić w poniższy sposób:

```
output_handler = "ob_gzhandler"
```

`ob_gzhandler()` jest funkcją kompresującą wchodzącą w skład biblioteki PHP obsługującej generację danych wyjściowych. Trzeba pamiętać, że nie można jednocześnie przypisać dyrektywie `output_handler` wartości `ob_gzhandler` i włączyć dyrektywy `zlib.output_compression` (opisanej poniżej).

² Nie można dodać informacji o nagłówku — nagłówki już zostały wysłane — *przyj. tłum.*

zlib.output_compression = On | Off | liczba_całkowita

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: Off.

Kompresja danych wyjściowych może zaoszczędzić zarówno czas, jak i przepustowość łączy. Ta możliwość protokołu HTTP/1.1 jest obsługiwana przez znaczną większość nowoczesnych przeglądarek i bezpiecznie można jej używać w większości aplikacji. Automatyczną kompresję danych wyjściowych można włączyć, przypisując dyrektywie konfiguracyjnej `zlib.output_compression` wartość `On`. Dodatkowo można zarówno włączyć kompresję danych, jak i określić (w bajtach) wielkość używanego bufora — w tym celu wystarczy dyrektywie `zlib.output_compression` przypisać wartość będącą liczbą całkowitą.

zlib.output_handler = łańcuch_znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: NULL.

Ta dyrektywa określa bibliotekę kompresji, jakiej należy użyć, jeśli biblioteka *zlib* nie będzie dostępna.

implicit_flush = On | Off

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: Off.

Włączenie tej dyrektywy sprawia, że bufor wyjściowy będzie automatycznie opróżniany po każdym wywołaniu funkcji `print()` lub `echo()` oraz po zakończeniu każdego bloku kodu HTML. Możliwość ta może się przydać, w sytuacjach gdy wykonanie skryptu zajmuje serwerowi wyjątkowo dużo czasu, na przykład gdy wykonuje on jakieś złożone obliczenia. W takich przypadkach można skorzystać z tej możliwości, by aktualizować kody statusu przesyłane do użytkownika, zamiast zmuszać go do czekania na zakończenie całych obliczeń.

unserialize_callback_func = liczba_całkowita

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: 100.

Ta dyrektywa pozwala określić odpowiedź mechanizmu deserializacji, w przypadku gdy zostanie podjęta próba utworzenia instancji niezdefiniowanej klasy. Dla większości użytkowników dyrektywa ta nie ma większego znaczenia, gdyż w takiej sytuacji, jeśli tylko będzie używany odpowiedni poziom raportowania błędów, PHP wygeneruje odpowiednie ostrzeżenie.

serialize_precision = liczba_całkowita

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: 100.

Dyrektywa ta określa liczbę cyfr, jakie będą zapisywane podczas serializacji wartości zmiennoprzecinkowej (zarówno pojedynczej, jak i podwójnej precyzji — odpowiednio: `float` i `double`). Ustawienie odpowiedniej wartości tej dyrektywy może zapewnić, że procesy serializacji i deserializacji nie będą powodowały utraty danych.

allow_call_time_pass_reference = On | Off

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: Off.

Argumenty funkcji można przekazywać na dwa sposoby: przez wartości oraz przez referencje. Konkretny sposób, w jaki poszczególne argumenty zostaną przekazane do funkcji w momencie jej wywołania, można określić w jej definicji, co zresztą jest sugerowanym rozwiązaniem. Niemniej włączając dyrektywę `allow_call_time_pass_reference`, można wymusić, by wszystkie argumenty były zawsze przekazywane przez referencję.

Szczegółowy opis przekazywania argumentów przez wartość oraz referencję, wraz z implikacjami obu tych sposobów, został zamieszczony w rozdziale 4., poświęconym funkcjom.

Tryb bezpieczny

Jeśli PHP jest wdrażany w środowisku, z którego korzysta wielu użytkowników, takim jak współdzielone serwery oferowane przez wielu dostawców usług internetowych, to warto zastanowić się nad ograniczeniem jego możliwości. Jak łatwo się domyślić, zezwolenie wszystkim użytkownikom na korzystanie ze wszystkich

funkcji PHP mogłyby doprowadzić do niewłaściwego wykorzystania lub zniszczenia plików bądź innych zasobów serwera. W ramach zabezpieczenia przed taką ewentualnością język PHP udostępnia tak zwany **tryb bezpieczny** (ang. *safe mode*).

-
- **Uwaga** Ze względu na pomyłki związane z nazwą tego mechanizmu oraz sposobem jego działania, a także z niezamierzonymi konsekwencjami użycia identyfikatorów użytkowników tworzących i posiadających prawa właścicieli plików tryb bezpieczny został wycofany z wersji PHP 5.3.0. Osobiście zdecydowanie odradzam jego stosowanie.
-

Włączenie trybu bezpiecznego spowoduje wyłączenie kilku funkcji i możliwości PHP, które mogłyby być niebezpieczne, gdyby zostały niewłaściwie użyte w lokalnym skrypcie. Do funkcji tych zaliczają się między innymi: `parse_ini_file()`, `chmod()`, `chown()`, `chgrp()`, `exec()`, `system()` oraz operator odwrotnego apostrofu. Włączenie trybu bezpiecznego gwarantuje także, że właściciel wykonywanego skryptu będzie odpowiadał właścicielowi wszystkich plików i katalogów, jakie są przez ten skrypt używane. Ograniczenie to może jednak mieć nieoczekiwane i uciążliwe efekty uboczne, gdyż pliki niejednokrotnie mogą być kopiowane na serwer lub tworzone przez użytkowników o innych identyfikatorach.

Co więcej, włączenie trybu bezpiecznego umożliwia aktywację kilku dodatkowych ograniczeń, sterowanych za pośrednictwem dyrektyw umieszczanych w pliku konfiguracyjnym *php.ini*. Zostały one opisane poniżej.

safe_mode = On | Off

Zasięg: `PHP_INI_SYSTEM`; wartość domyślna: `Off`.

Włączenie tej dyrektywy spowoduje, że możliwości PHP zaczną podlegać ograniczeniom trybu bezpiecznego.

safe_mode_gid = On | Off

Zasięg: `PHP_INI_SYSTEM`; wartość domyślna: `Off`.

W przypadku działania w trybie bezpiecznym włączenie dyrektywy `safe_mode_gid` wymusi sprawdzanie GID (identyfikatora grupy) podczas otwierania plików. Jeśli tryb bezpieczny jest wyłączony, stosowany jest bardziej restrykcyjny test polegający na sprawdzaniu identyfikatora użytkownika (UID).

safe_mode_include_dir = łańcuch znaków

Zasięg: `PHP_INI_SYSTEM`; wartość domyślna: `NULL`.

Dyrektywa ta pozwala stworzyć bezpieczny azyl, który nie podlega ograniczeniom związanym ze sprawdzaniem identyfikatorów UID i GID, wykonywanym, gdy jest włączony tryb bezpieczny. W przypadku otwierania plików ze wskazanych katalogów testy UID i GID nie są wykonywane.

safe_mode_exec_dir = łańcuch znaków

Zasięg: `PHP_INI_SYSTEM`; wartość domyślna: `NULL`.

W przypadku działania w trybie bezpiecznym dyrektywa `safe_mode_exec_dir` ogranicza możliwość wykonywania skryptów przy użyciu funkcji `exec()` wyłącznie do programów umieszczonych we wskazanym katalogu. Aby na przykład umożliwić wykonywanie jedynie funkcji dostępnych w katalogu `/usr/local/bin`, należy użyć poniższej dyrektywy:

```
safe_mode_exec_dir = "/usr/local/bin"
```

safe_mode_allowed_env_vars = łańcuch znaków

Zasięg: `PHP_INI_SYSTEM`; wartość domyślna: `PHP_*`.

Gdy włączony jest tryb bezpieczny, dyrektywa konfiguracyjna `safe_mode_allowed_env_vars` pozwala określić, które zmienne środowiskowe dotyczące systemu operacyjnego będzie można modyfikować z poziomu skryptów PHP. Na przykład zastosowanie poniższej dyrektywy sprawi, że będzie można modyfikować wyłącznie te zmienne, których nazwy rozpoczynają się od znaków `PHP_*`:

```
safe_mode_allowed_env_vars = "PHP_*
```

Trzeba pamiętać, że przypisanie tej dyrektywie pustego łańcucha znaków zapewni możliwość modyfikowania wszystkich zmiennych środowiskowych.

safe_mode_protected_env_vars = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: LD_LIBRARY_PATH.

Ta dyrektywa pozwala jawnie uniemożliwić modyfikowanie niektórych zmiennych środowiskowych. Aby na przykład nie dopuścić do modyfikacji zmiennych PATH oraz LD_LIBRARY_PATH, należy użyć następującej dyrektywy:

```
safe_mode_protected_env_vars = "PATH, LD_LIBRARY_PATH"
```

open_basedir = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: NULL.

Podobnie jak dyrektywa DocumentRoot w przypadku serwera Apache, tak i dyrektywa open_basedir PHP pozwala określić katalog bazowy, do którego będą się ograniczały wszelkie operacje na plikach. W ten sposób można uniemożliwić użytkownikom zapisywanie plików w chronionych obszarach serwera. Załóżmy na przykład, że wszelkie materiały związane z witryną WWW są umieszczone w katalogu /home/www. By uniemożliwić użytkownikom przeglądanie, a także potencjalną modyfikację takich plików jak /etc/passwd, wystarczy użyć dyrektywy open_basedir o następującej postaci:

```
open_basedir = "/home/www/"
```

Trzeba przy tym pamiętać, że działanie tej dyrektywy nie jest zależne od tego, czy PHP pracuje w trybie bezpiecznym, czy nie.

disable_functions = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: NULL.

W pewnych okolicznościach Czytelnik może zdecydować, że trzeba całkowicie wyłączyć niektóre domyślne funkcje PHP, takie jak exec() bądź system(). Można to zrobić, wymieniając ich nazwy w dyrektywie konfiguracyjnej disable_functions, jak pokazano na poniższym przykładzie:

```
disable_functions = "exec, system"
```

Trzeba pamiętać, że działanie tej dyrektywy nie jest zależne od tego, czy PHP pracuje w trybie bezpiecznym, czy nie.

disable_classes = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: NULL.

Zważywszy na możliwości stosowania w PHP zasad programowania obiektowego, można sądzić, że już niebawem Czytelnik będzie stosował rozbudowane biblioteki klas. Jednak do tych bibliotek mogą należeć pewne klasy, które nie powinny być dostępne. Dzięki dyrektywie konfiguracyjnej disable_classes uzyskujemy możliwość zablokowania wybranych klas. Aby na przykład uniemożliwić stosowanie dwóch klas — vector oraz graph — należałoby użyć następującej dyrektywy:

```
disable_classes = "vector, graph"
```

Trzeba przy tym pamiętać, że działanie tej dyrektywy nie jest zależne od tego, czy PHP pracuje w trybie bezpiecznym, czy nie.

ignore_user_abort = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: Off.

Jak wiele razy zdarzyło się nam wejść na jakąś stronę i wyjść z niej lub zamknąć przeglądarkę, zanim jej zawartość została w całości pobrana i wyświetlona? Takie postępowanie zazwyczaj nie ma żadnych konsekwencji. Ale co się stanie, jeśli serwer będzie w trakcie aktualizowania ważnych informacji w profilu

użytkownika lub kończenia transakcji handlowej? Włączenie dyrektywy konfiguracyjnej `ignore_user_abort` spowoduje, że serwer zignoruje żądanie przerwania sesji, zgłoszone przez użytkownika bądź przeglądarkę.

Kolorowanie składni

PHP potrafi wyświetlać i modyfikować kolory, jakimi są prezentowane różne fragmenty kodu źródłowego. Tę możliwość można włączyć, zmieniając rozszerzenie skryptu na `.phps` (to domyślne rozszerzenie, które — jak Czytelnik się niebawem przekona — można zmienić) bądź korzystając z funkcji `show_source()` lub `highlight_file()`. Aby móc stosować rozszerzenie `.phps`, konieczne jest dodanie do pliku `httpd.conf` następującego wiersza:

```
AddType application/x-httpd-php-source .phps
```

Sześć przedstawionych poniżej dyrektyw konfiguracyjnych PHP pozwala określać kolor łańcuchów znaków, komentarzy, słów kluczowych, tła, domyślny kolor tekstu oraz komponentów HTML w wyświetlanym kodzie źródłowym. Każdej z tych dyrektyw można przypisać wartość RGB, szesnastkowe określenie koloru lub słowo kluczowe określające jego nazwę. Na przykład kolor czarny może być przedstawiony jako: `rgb(0,0,0)`, `#000000` lub `black`.

highlight.string = łańcuch_znaków

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: `#DD0000`.

highlight.comment = łańcuch_znaków

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: `#FF9900`.

highlight.keyword = łańcuch_znaków

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: `#007700`.

highlight.bg = łańcuch_znaków

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: `#FFFFFF`.

highlight.default = łańcuch_znaków

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: `#0000BB`.

highlight.html = łańcuch_znaków

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: `#000000`.

Inne dyrektywy

Do tej kategorii zalicza się tylko jedna dyrektywa — `expose_php`.

expose_php = On | Off

Zasięg: `PHP_INI_SYSTEM`; wartość domyślna: `On`.

Każdy strzępek informacji dotyczących naszego serwera WWW, jaki potencjalny napastnik może zdobyć, zwiększa szanse udanego włamania. Jednym z podstawowych sposobów zdobywania kluczowych informacji o charakterystykach serwera jest analiza jego podpisu. Na przykład serwer Apache domyślnie zwraca następujący tekst w nagłówkach każdej odpowiedzi:

```
Apache/2.2.0 (Unix) PHP/5.3.0 PHP/5.3.0-dev Server at www.example.com Port 80
```

Przypisanie dyrektywie `expose_php` wartości `Off` sprawi, że w podpisie (jeśli jego generowanie jest włączone) nie będą umieszczane informacje o zainstalowanym środowisku PHP. Choć odpowiednie zabezpieczenie serwera WWW wymaga także podjęcia innych kroków, to jednak takie ukrywanie informacji o nim jest ze wszech miar godne polecenia.

-
- **Uwaga** Generowanie podpisu przez serwer Apache można wyłączyć, umieszczając w pliku konfiguracyjnym `httpd.conf` dyrektywę `ServerSignature` i przypisując jej wartość `Off`.
-

Ograniczenia zasobów

Choć w wersji PHP 5 poprawiono możliwości zarządzania zasobami, to jednak i tak trzeba zachować dużą ostrożność, by nie dopuścić do zmonopolizowania zasobów serwera przez aktualnie wykonywany skrypt w wyniku operacji zapoczątkowanych bądź to przez programistę, bądź użytkownika. Trzema podstawowymi obszarami, w których takie nadmierne zużycie zasobów systemowych przez skrypt jest najczęściej spotykane, są: czas wykonywania skryptu, czas przetwarzania przez skrypt danych wejściowych oraz zużycie pamięci. Każdy z nich można kontrolować przy użyciu jednej z trzech wymienionych poniżej dyrektyw.

max_execution_time = liczba_całkowita

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: 30.

Parametr `max_execution_time` określa (w sekundach) górną granicę czasu wykonywania skryptu PHP. Przypisanie mu wartości 0 spowoduje, że nie będzie obowiązywał żaden limit czasu wykonywania. Warto pamiętać, że czas poświęcony na realizację jakichkolwiek programów zewnętrznych uruchomionych przez skrypt przy użyciu takich funkcji, jak `exec()` lub `system()`, nie jest wliczany do czasu jego wykonywania.

max_input_time = liczba_całkowita

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: 60.

Ten parametr określa (w sekundach) maksymalny czas, jaki skrypt PHP może poświęcić na przetwarzanie danych przesłanych w żądaniu. Ma on szczególne znaczenie w przypadku przesyłania na serwer dużych plików, które są odbierane i przetwarzane przez skrypty PHP (zagadnienia te zostały opisane w rozdziale 15.).

memory_limit = liczba_całkowitaM

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: 128M.

Parametr `memory_limit` określa maksymalną ilość pamięci (wyrażoną w megabajtach), jaką można przydzielić skryptowi PHP.

Obsługa danych

Parametry przedstawione w tym podpunkcie określają, w jaki sposób PHP będzie obsługiwać **zmienne zewnętrzne**, czyli zmienne przekazane do skryptu ze źródeł zewnętrznych. Potencjalnymi źródłami zmiennych zewnętrznych są żądania GET i POST, ciasteczka, system operacyjny oraz serwer WWW. Pozostałe opisane tu parametry określają domyślny zestaw znaków używany przez PHP i domyślny typ MIME oraz wskazują, czy do wyników generowanych przez skrypt będą dołączane jakieś pliki zewnętrzne.

arg_separator.output = łańcuch_znaków

Zasięg: `PHP_INI_ALL`; wartość domyślna: `"&";`.

PHP potrafi automatycznie generować adresy URL, a do rozdzielania zmiennych wejściowych używa znaku `&`. Jeśli jednak konieczna będzie zmiana tej domyślnej konwencji, to można to zrobić, korzystając z dyrektywy konfiguracyjnej `arg_separator.output`.

arg_separator.input = łańcuch_znaków

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: ";&".

Standardowo do rozdzielania zmiennych wejściowych przekazywanych przy użyciu metod POST lub GET jest używany znak &. Gdyby się zdarzyło, choć jest to raczej bardzo mało prawdopodobne, że w tworzonej aplikacji należy zmodyfikować to domyślne ustawienie, można to zrobić przy użyciu dyrektywy `arg_separator.input`.

variables_order = łańcuch_znaków

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: "GPCS".

Ta dyrektywa określa kolejność, w jakiej będą przetwarzane zmienne `ENVIRONMENT`, `GET`, `POST`, `COOKIE` oraz `SERVER`. Jeśli dyrektywa `register_globals` jest włączona (choć pozornie obie dyrektywy nie są ze sobą powiązane), to kolejność podawanych wartości może doprowadzić do nieoczekiwanych rezultatów, gdyż zmienne analizowane później mogą przesyłać wartości zmiennych przeanalizowanych wcześniej.

register_globals = On | Off

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: Off.

Jeśli Czytelnik korzystał z PHP w wersji wcześniejszej niż 4.0, to samo wspomnienie o tej dyrektywie może wywołać zgrzytanie zębami i wrywanie włosów z głowy. W celu usunięcia związanych z nią problemów w wersjach PHP 4.2.0 i późniejszych dyrektywa ta została domyślnie wyłączona, co niestety zmusiło wielu użytkowników PHP o dłuższym stażu do całkowitego przemyślenia metodologii pisania aplikacji (a niejednokrotnie także ich przepisania). Wprowadzona zmiana służy najlepszym interesom programistów, znacząco wpływając na poprawę bezpieczeństwa aplikacji. Jeśli Czytelnik spotyka się z tymi zagadnieniami po raz pierwszy, to w ogóle nie ma o czym mówić.

We wczesnych wersjach PHP wszystkie zmienne zewnętrzne były automatycznie rejestrowane w globalnej przestrzeni nazw skryptu. Oznaczało to, że wszelkie zmienne zaliczane do kategorii `COOKIE`, `ENVIRONMENT`, `GET`, `POST` lub `SERVER` automatycznie stawały się dostępne globalnie. A ponieważ były globalnie dostępne, można je było także modyfikować bez żadnych ograniczeń. Choć można było sądzić, że jest to wygodne rozwiązanie, to jednak stanowiło ono potencjalne zagrożenie, gdyż zmienne, które powinny być zarządzane wyłącznie za pośrednictwem ciasteczek, można było także modyfikować za pośrednictwem adresu URL. Załóżmy na przykład, że identyfikator sesji, jednoznacznie określający użytkownika, był przekazywany pomiędzy poszczególnymi stronami w ciasteczku. Nikt oprócz konkretnego użytkownika nie powinien mieć dostępu do danych skojarzonych z użytkownikiem określanym przez dany identyfikator. Użytkownik mógł jednak wyświetlić wartość ciasteczka, skopiować ją i dodać do adresu URL, jak pokazano na poniższym przykładzie:

```
http://www.example.com/secretdata.php?sessionId=4x5bh5H793adK
```

Następnie użytkownik mógł przesłać ten adres w wiadomości poczty elektronicznej do innej osoby. Gdyby aplikacja nie używała żadnych dodatkowych zabezpieczeń (takich jak kontrola adresu IP), to ta druga osoba mogłaby uzyskać dostęp do poufnych danych. Wyłączenie dyrektywy `register_globals` zapobiega występowaniu takich zagrożeń. Choć zmienne zewnętrzne wciąż są dostępne w globalnej przestrzeni nazw, to do każdej z nich należy się odwoływać przy użyciu odpowiedniego typu. Na przykład do zmiennej `sessionId` zastosowanej w ostatnim przykładzie można się odwoływać wyłącznie w następujący sposób:

```
$_COOKIE['sessionId'];
```

Próba zmiany wartości tej zmiennej przy użyciu jakiegokolwiek innego odwołania (takiego jak `GET` lub `POST`) spowoduje utworzenie nowej zmiennej globalnej (takiej jak `$_GET['sessionId']` lub `$_POST['sessionId']`). Szczegółowe informacje dotyczące zmiennych zewnętrznych wszelkich typów (`COOKIE`, `ENVIRONMENT`, `GET`, `POST` oraz `SERVER`) zostały zamieszczone w rozdziale 3., w jego części poświęconej zmiennym superglobalnym.

Choć wyłączenie dyrektywy `register_globals` jest bezsprzecznie dobrym pomysłem, to jednak nie jest to jedyny czynnik, jaki należy brać pod uwagę w ramach zabezpieczania aplikacji. Znacznie więcej informacji dotyczących bezpieczeństwa i zabezpieczenia aplikacji PHP zostało zamieszczonych w rozdziale 21.

- **Uwaga** Przez wiele lat dyrektywa `register_globals` oraz łączące się z nią aspekty działania PHP były źródłem nieustających problemów związanych z bezpieczeństwem aplikacji PHP. Dlatego też, poczynając od PHP 5.3.0, jej stosowanie nie jest zalecane.

register_long_arrays = On | Off

Zasięg: `PHP_INI_SYSTEM`; wartość domyślna: `Off`.

Ta dyrektywa określa, czy wciąż należy rejestrować tablice wejściowe (`ENVIRONMENT`, `GET`, `POST`, `COOKIE` oraz `SERVER`), używając stosowanych niegdyś długich nazw — `HTTP_*_VARS`. Ze względów wydajności działania języka zaleca się wyłączenie tej dyrektywy.

- **Uwaga** W języku PHP 5.3.0 stosowanie tej dyrektywy nie jest zalecane.

Stosowanie apostrofów i cudzysłowów

Już od wielu lat zarówno cudzysłowy, jak i apostrofy odgrywają w językach programowania szczególną rolę. Ponieważ są one powszechnie stosowane do wyróżniania fragmentów tekstów w kodach programów oraz w języku pisanim, zatem, by uniknąć problemów, konieczne będzie poznanie jakiegoś sposobu pozwalającego na ich rozróżnianie. Rozwiązanie jest całkiem proste: te znaki cudzysłowów bądź apostrofów, które nie ograniczają łańcucha znaków, należy poprzedzać odwrotnym ukośnikiem. Jeśli nie będziemy stosować tej zasady, to mogą się pojawić niespodziewane błędy. Rozważmy następujący przykład:

```
$sentence = "Janek powiedział: "Kocham samochody wyścigowe!";
```

Które z zastosowanych w nim znaków cudzysłowu ograniczają cały łańcuch znaków, a które wypowiedź Janka? Język PHP nie pozna odpowiedzi na to pytanie, jeśli niektóre z cudzysłowów nie zostaną odpowiednio oznaczone:

```
$sentence = "Janek powiedział: \"Kocham samochody wyścigowe!\"";
```

Poprzedzanie odwrotnym ukośnikiem znaków cudzysłowu lub apostrofu, które nie ograniczają łańcuchów znaków, określamy jako **włączanie magicznych cudzysłowów**. Można to zrobić automatycznie — włączając dyrektywę `magic_quotes_gpc` (opisaną w dalszej części rozdziału) — bądź też ręcznie, przy użyciu funkcji `addslashes()` oraz `stripslashes()`. Zalecane jest zastosowanie tej drugiej strategii, gdyż zapewnia ona programiście całkowitą kontrolę nad działaniem aplikacji (jednak w sytuacjach gdy próbujemy skorzystać z aplikacji oczekujących, że mechanizm automatycznego poprzedzania cudzysłowów i apostrofów będzie włączony, konieczne będzie jego uaktywnienie).

Ze względu na problemy, jakich mechanizm ten przysparza programistom, w PHP 5.3.0 nie zaleca się jego stosowania.

register_argc_argv = On | Off

Zasięg: `PHP_INI_SYSTEM`; wartość domyślna: `Off`.

Przekazywanie zmiennych informacji przy wykorzystaniu metody `GET` przypomina przekazywanie argumentów do programu wykonywalnego. W wielu językach programowania informacje o argumentach przekazywanych do programów są dostępne pod postacią zmiennych `argc` oraz `argv`. Pierwsza z nich zawiera liczbę przekazanych argumentów, natomiast druga jest indeksowaną liczbami tablicą zawierającą same argumenty. Jeśli chcemy, by zmienne `$argc` i `$argv` były dekladowane, co pozwoli nam stosować ten sposób przetwarzania danych wejściowych, należy przypisać dyrektywie `register_argc_argv` wartość `On`.

post_max_size = liczba_całkowitaM

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: 8M.

Spośród dwóch dostępnych metod przekazywania danych w żądaniach HTTP metoda POST znacznie lepiej nadaje się do przesyłania dużych ilości danych, na przykład informacji podawanych w formularzach. Niemniej zarówno ze względów bezpieczeństwa, jak i wydajności działania można zdecydować się na ograniczenie maksymalnej wielkości danych, jakie będzie można przysyłać do skryptu PHP tą metodą. Właśnie do tego celu służy dyrektywa `post_max_size`.

magic_quotes_gpc = On | Off

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: Off.

Ten parametr określa, czy magiczne cudzysłowy będą operować na danych przesyłanych przy wykorzystaniu GET, POST oraz w ciasteczkach. W razie jego uaktywnienia wszelkie znaki apostrofów, cudzysłowów, odwrotnych ukośników oraz znaki puste będą automatycznie poprzedzane znakiem odwrotnego ukośnika.

magic_quotes_runtime = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: Off.

Włączenie tego parametru spowoduje automatyczne poprzedzanie znakiem odwrotnego ukośnika wszelkich apostrofów i cudzysłowów umieszczonych w danych pochodzących ze źródeł zewnętrznych, takich jak bazy danych lub pliki tekstowe.

magic_quotes_sybase = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: Off.

Ten parametr ma znaczenie wyłącznie wtedy, gdy włączony jest także parametr `magic_quotes_runtime`. Jeśli parametr `magic_quotes_sybase` zostanie włączony, to wszystkie apostrofy i cudzysłowy umieszczone w danych pochodzących ze źródeł zewnętrznych, będą poprzedzane znakiem apostrofu, a nie odwrotnego ukośnika. Rozwiązanie to jest przydatne, gdy informacje są pobierane z bazy danych Sybase, która wykorzystuje ten raczej nietypowy sposób oznaczania znaków specjalnych.

auto_prepend_file = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: NULL.

Tworzenie szablonów nagłówek i dołączanie bibliotek przed wykonaniem skryptów PHP najczęściej jest realizowane przy wykorzystaniu funkcji `include()` lub `require()`. Można jednak zautomatyzować ten proces i uniknąć konieczności stosowania tych funkcji w tworzonych skryptach poprzez podanie nazw dołączanych plików wraz z odpowiednimi ścieżkami dostępu w dyrektywie `auto_prepend_file`.

auto_append_file = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: NULL.

Dołączanie stopek za wynikami generowanymi przez skrypty PHP najczęściej jest realizowane przy wykorzystaniu funkcji `include()` lub `require()`. Można jednak zautomatyzować ten proces i uniknąć konieczności stosowania tych funkcji w tworzonych skryptach poprzez podanie nazw dołączanych plików wraz z odpowiednimi ścieżkami dostępu w dyrektywie `auto_append_file`.

default_mimetype = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: "text/html".

Typy MIME stanowią standardowy sposób klasyfikowania typów plików używanych w internecie. Aplikacje PHP zapewniają możliwości udostępniania plików dowolnych typów, jednak najbardziej popularnym z nich jest `text/html`. Jeśli jednak aplikacje PHP są używane w innych celach, na przykład jako generatory treści dla aplikacji WML (ang. *Wireless Markup Language*), konieczne będzie odpowiednie dostosowanie typu MIME generowanych odpowiedzi. Można to zrobić, podając go w dyrektywie `default_mimetype`.

default_charset = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: NULL.

W wersji 4.0 PHP informacje o sposobie kodowania są zwracane w nagłówku Content-Type. Domyślnie używany jest zestaw znaków iso-8859-1, obsługujący między innymi języki angielski, hiszpański, niemiecki oraz portugalski. Jeśli jednak w tworzonej aplikacji PHP są używane inne języki, takie jak japoński, chiński bądź hebrajski, to dyrektywa default_charset pozwala podać odpowiedni zestaw znaków.

always_populate_raw_post_data = On | Off

Zasięg: PHP_INI_PERDIR; wartość domyślna: Off.

Przypisanie tej dyrektywie wartości On powoduje, że PHP będzie zapisywać w zmiennej \$HTTP_RAW_POST_DATA łańcuch znaków zawierający pary nazwa – wartość przesłane w żądaniu POST. Dotyczy to nawet tych sytuacji, gdy przekazana z formularza zmienna nie ma żadnej wartości. Załóżmy na przykład, że dyrektywa ta została włączona, a Czytelnik dysponuje formularzem zawierającym dwa pola tekstowe — pierwsze z nich pozwala na podanie imienia użytkownika, a drugie — jego adresu poczty elektronicznej. W odpowiedzi na przesłanie formularza wykonywany jest skrypt zawierający tylko jedną instrukcję:

```
echo $HTTP_RAW_POST_DATA;
```

W takim przypadku przesłanie pustego formularza spowoduje wygenerowanie następujących wyników:

```
name=&email=
```

Jeśli natomiast użytkownik wypełni oba pola i kliknie przycisk przesyłający go na serwer, to wyniki będą mieć następującą postać:

```
name=jason&email=jason%40example.com
```

Ścieżki i katalogi

W tej części rozdziału zostały przedstawione dyrektywy określające domyślne ustawienia ścieżek. Ścieżki te są używane przez PHP do dołączania bibliotek oraz rozszerzeń do określania katalogów, w jakich są umieszczane pliki użytkownika, oraz głównych katalogów serwera.

include_path = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: NULL.

Ścieżka określona w tym parametrze jest używana przez takie funkcje, jak: include(), require() oraz fopen_with_path(), jako główna ścieżka. Można w nim podać więcej ścieżek, oddzielając je od siebie znakiem średnika, jak pokazano na poniższym przykładzie:

```
include_path=".:usr/local/include/php;/home/php"
```

Domyślnie temu parametrowi jest przypisywana wartość zmiennej środowiskowej o nazwie PHP_INCLUDE_PATH. Warto zwrócić uwagę, że w systemach Windows zamiast ukośnika w ścieżkach są stosowane znaki odwrotnego ukośnika, a na ich początku jest umieszczana litera określająca dysk:

```
include_path=".;C:\php\includes"
```

doc_root = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: NULL.

Parametr ten określa domyślny katalog, z jakiego będą pobierane wszystkie skrypty PHP. Jest on używany wyłącznie wtedy, gdy jego wartość nie jest pusta.

user_dir = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: NULL.

Parametr `user_dir` określa bezwzględną ścieżkę dostępu do katalogu, wykorzystywanego przez PHP podczas otwierania plików, do których będziemy się odwoływać przy użyciu zapisu `/~uzytkownik`. Jeśli na przykład przypisana mu zostanie wartość `/home/users`, a spróbujemy się odwołać do pliku `~gilmore/collections/books.txt`, to PHP określi, że bezwzględna ścieżka dostępu do pliku będzie mieć postać: `/home/users/gilmore/collections/books.txt`.

extension_dir = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: `./` (w systemie Windows domyślną wartością jest `ext`).

Dyrektywa `extension_dir` informuje PHP, gdzie są przechowywane rozszerzenia, które można dynamicznie wczytywać. Domyślnie przypisywana jest jej wartość `./`, oznaczająca, że rozszerzenia są umieszczone w tym samym katalogu co wykonywany skrypt. W środowisku Windows, jeśli wartość tej dyrektywy nie została określona, to domyślnie zostanie zastosowany katalog `C:\KATALOG-INSTALACYJNY-PHP\ext\`.

enable_dl = On | Off

Zasięg: PHP_INI_SYSTEM; wartość domyślna: `Off`.

Funkcja `enable_dl()` pozwala użytkownikom na wczytywanie rozszerzeń w trakcie wykonywania skryptu.

Opakowania używane przez funkcję fopen

W tej części rozdziału zostało opisanych pięć dyrektyw konfiguracyjnych związanych z dostępem i operacjami na zdalnych plikach.

allow_url_fopen = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: `On`.

Przypisanie tej dyrektywie wartości `On` spowoduje, że PHP będzie traktować zdalne pliki niemal w taki sam sposób jak pliki lokalne. W takim przypadku skrypt PHP może uzyskać dostęp i wykonywać operacje na plikach przechowywanych na zdalnych serwerach, jeśli tylko uprawnienia tych plików na to pozwalają.

from = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: NULL.

Nazwa tej dyrektywy jest prawdopodobnie dosyć myląca, gdyż nie określa ona tożsamości, lecz hasło anonimowego użytkownika, używane do nawiązywania połączeń FTP. Dlatego też, jeśli w pliku konfiguracyjnym określimy jej wartość w następujący sposób:

```
from = "jason@example.com"
```

to podczas uwierzytelniania użytkownika na serwer FTP zostaną przekazane nazwa `anonymous` oraz hasło `jason@example.com`.

user_agent = łańcuch znaków

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: NULL.

Wraz z danymi generowanymi przez skrypt PHP zawsze przesyła do klienta także nagłówki odpowiedzi, a wśród nich nagłówki określający przeglądarkę użytkownika. Jego zawartość można ustalić przy użyciu dyrektywy `user_agent`.

default_socket_timeout = liczba_całkowita

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: 60.

Ta dyrektywa określa czas oczekiwania (wyrażony w sekundach) stosowany w operacjach na strumieniach bazujących na gniazdach.

auto_detect_line_endings = On | Off

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: Off.

Jednym z niewyczerpanych źródeł frustracji programistów są problemy związane ze znakiem końca wiersza tekstu. Wynikają one z faktu, iż w różnych platformach systemowych znaki te mają różną postać. Włączenie dyrektywy `auto_detect_line_endings` określa, czy dane wczytywane przy użyciu funkcji `fgets()` oraz `file()` będą używały konwencji stosowanej na komputerach Macintosh, w systemie MS-DOS, czy też Linux.

Rozszerzenia dynamiczne

Ta część rozdziału jest poświęcona tylko jednej dyrektywie — `extension`.

extension = łańcuch_znaków

Zasięg: PHP_INI_ALL; wartość domyślna: NULL.

Dyrektywa `extension` służy do dynamicznego wczytywania konkretnego modułu. W systemach Windows rozszerzenie można wczytać, używając dyrektywy o następującej postaci:

```
extension = php_bz2.dll
```

W systemach Unix wygląda ona nieco inaczej:

```
extension = php_bz2.so
```

Trzeba pamiętać, że niezależnie od używanego systemu operacyjnego, samo zastosowanie tej dyrektywy nie zawsze spowoduje udostępnienie rozszerzenia. Konieczne będzie także zainstalowanie na komputerze odpowiedniego oprogramowania.

Wybór edytora

Choć nic nie stoi na przeszkodzie, by rozpocząć przygodę z pisaniem skryptów PHP, korzystając z najprostszych edytorów tekstów, takich jak Notatnik (w systemie Windows) bądź `vi` (w systemach Unix i Linux), to jednak istnieje duże prawdopodobieństwo, że stosunkowo szybko Czytelnik zechce skorzystać z rozbudowanego narzędzia, przeznaczonego do tworzenia aplikacji PHP. Dostępnych jest kilka takich narzędzi i to zarówno darmowych, jak i komercyjnych.

Adobe Dreamweaver CS5

Program Dreamweaver CS5 firmy Adobe przez wiele osób jest uważany za najlepsze dostępne narzędzie do projektowania i tworzenia stron WWW. Program Dreamweaver CS3, stworzony jako kompletne narzędzie, obsługuje wszystkie kluczowe technologie, takie jak Ajax, CSS, HTML, JavaScript, PHP oraz XML, których połączenie pozwala tworzyć doskonałe i nowoczesne witryny WWW.

Dreamweaver CS5 nie tylko pozwala tworzyć strony HTML w środowisku WYSIWYG (ang. *what you see is what you get* — dostajesz to, co widzisz), lecz także udostępnia wiele przydatnych narzędzi, ułatwiających programistom PHP tworzenie kodu i zarządzanie nim, takich jak: kolorowanie składni, automatyczne uzupełnianie kodu, mechanizmy łatwego zapisywania i wielokrotnego stosowania fragmentów kodu.

Program Adobe Dreamweaver CS5 (www.adobe.com/products/dreamweaver) jest dostępny w wersjach przeznaczonych dla systemów Windows oraz Mac OS X i kosztuje 399 dol.³

³ Na polskim rynku program ten można kupić za około 1800 zł — *przyp. tłum.*

Notepad++

Notepad++ jest dojrzałym programem otwartym, pomyslanym jako zamiennik prostego Notatnika w systemach Windows. Program ten, przetłumaczony na wiele języków, udostępnia mnóstwo użytecznych narzędzi, których nie powstydziliby się zaawansowane środowisko programistyczne (IDE), takich jak: tworzenie zakładek wskazujących na konkretne wiersze kodu, oznaczanie par odpowiadających sobie nawiasów klamrowych, kolorowanie składni, wygodna obsługa wcięć, rozbudowane funkcje wyszukiwania, rejestracja makr ułatwiających wykonywanie żmudnych czynności (jak choćby wstawianie komentarzy).

Wsparcie dla języka PHP nie jest szczególnie rozbudowane, a wygodę programowania zapewniają raczej ogólne niż dostosowane do PHP możliwości programu. Choć dostępne są podstawowe możliwości automatycznego uzupełniania nazw funkcji, które mogą nam nieco uprościć tworzenie kodu, to jednak — jeśli chodzi o nazwy parametrów oraz ich kolejność — jesteśmy pozostawieni sami sobie.

Notepad++ działa wyłącznie w systemie Windows. Twórcy rozpowszechniają go na zasadach licencji GNU GPL. Więcej informacji na jego temat można znaleźć na stronie <http://notepad-plus.sourceforge.net>.

PDT (PHP Development Tools)

Projekt PDT (www.eclipse.org/pdt) jest aktualnie bardzo aktywnie rozwijany. Projekt ten jest wspierany przez firmę Zend Technologies Ltd. (www.zend.com) i wykorzystuje otwartą platformę Eclipse (www.eclipse.org) — niezwykle popularne, rozszerzalne środowisko do tworzenia narzędzi programistycznych. Ma on szansę stać się liderem, jeśli chodzi o zintegrowane środowiska programistyczne (IDE) do tworzenia aplikacji PHP, przeznaczone zarówno dla hobbystów, jak i profesjonalistów.

-
- **Uwaga** W oparciu o platformę Eclipse stworzono bardzo wiele narzędzi ułatwiających wykonywanie kluczowych zadań związanych z programowaniem, poczynając od modelowania danych, poprzez projektowanie logiki biznesowej, raportowanie, testowanie, sprawdzanie wydajności, a kończąc na tworzeniu kodu. Choć Eclipse najbardziej kojarzy się z IDE do tworzenia aplikacji pisanych w Javie, to jednak w oparciu o nie stworzono podobne IDE do pisania programów w C, C++, Cobolu, a ostatnio także w PHP.
-

Zend Studio

Zend Studio jest bezsprzecznie najpotężniejszym z aktualnie dostępnych narzędzi do pisania aplikacji PHP i to zarówno otwartych, jak i komercyjnych. Ten flagowy produkt firmy Zend Technologies Ltd. udostępnia wszystkie możliwości, jakich można by oczekiwać od zintegrowanego środowiska programistycznego klasy korporacyjnej, poczynając od doskonałego mechanizmu uzupełniania kodu, poprzez profilowanie kodu, na wygodnej obsłudze procesu wdrażania aplikacji kończąc.

Oprócz tego Zend Studio ułatwia tworzenie kodu integrującego aplikację z popularnymi bazami danych, takimi jak MySQL, Oracle, PostgreSQL oraz SQLite, i zapewnia możliwość wykonywania zapytań SQL, zarządzania schematami baz danych oraz ich zawartością.

Zend Studio (www.zend.com/products/studio) jest dostępne w wersjach przeznaczonych dla systemów Windows, Linux oraz Mac OS X za 299 dol.

Wybór firmy udostępniającej serwery WWW

Jeśli Czytelnik nie jest zatrudniony lub nie współpracuje z firmą, która już dysponuje środowiskiem zawierającym serwer WWW, to wcześniej czy później konieczne będzie sprawdzenie dostępnych ofert i wybór jednej z firm udostępniających serwery. Na szczęście na tym rynku działa bardzo wiele firm i konkurencja jest ogromna. Dzięki temu nietrudno znaleźć oferty firm, które za bardzo niewielkie stawki udostępniają szeroką gamę usług, dużo przestrzeni dyskowej oraz przepustowości.

Ogólnie rzecz biorąc, firmy zajmujące się udostępnianiem serwerów WWW można podzielić na trzy podstawowe kategorie:

- **Firmy udostępniające serwery dedykowane:** w tym przypadku można wziąć w leasing cały serwer WWW, dzięki czemu tworzona aplikacja będzie mogła w całości wykorzystywać moc procesora, przestrzeń dyskową oraz pamięć serwera. Właściciel ma także pełną kontrolę nad konfiguracją serwera. Rozwiązanie to jest szczególnie korzystne, gdyż właściciel zazwyczaj ma pełną kontrolę nad administracją serwera, a jednocześnie nie musi zaprzętać sobie głowy kupowaniem niezbędnego sprzętu, jego utrzymywaniem, znalezieniem odpowiedniej lokalizacji oraz zapewnieniem połączenia z internetem.
- **Firmy udostępniające serwery współdzielone:** jeśli tworzona witryna WWW nie będzie mieć zbyt dużych wymagań dotyczących zasobów serwera bądź jeśli Czytelnik nie chce zaprzętać sobie głowy administrowaniem serwera, to serwer współdzielony będzie optymalnym rozwiązaniem. Firmy udostępniające serwery współdzielone korzystają z mniejszych wymagań witryn, instalując ich więcej na jednym komputerze i używając wysoce zautomatyzowanych procesów do zarządzania zasobami systemowymi i sieciowymi, tworzenia kopii danych oraz zapewniania wsparcia dla użytkowników. W efekcie ceny takich serwerów mogą być bardzo atrakcyjne (wiele firm cieszących się powszechnym uznaniem udostępnia takie serwery, bez konieczności podpisywania umów, nawet za 8 dol. miesięcznie) przy jednoczesnym zachowaniu pełnej satysfakcji użytkownika.
- **Firmy udostępniające prywatne serwery wirtualne:** prywatne serwery wirtualne zacierają różnice pomiędzy serwerami dedykowanymi i współdzielonymi. Korzystają one z mechanizmu **wirtualizacji**, by udostępniać każdemu użytkownikowi dedykowany system operacyjny, możliwość instalowania na nim aplikacji oraz jego pełnej konfiguracji. Wirtualizacja pozwala na uruchamianie na jednym komputerze wielu niezależnych systemów operacyjnych. W efekcie użytkownik uzyskuje pełną kontrolę nad wykupionym serwerem wirtualnym, natomiast firma udostępniająca serwer może obniżyć koszty, co ma bezpośredni wpływ na ceny świadczonych usług.

Trzeba pamiętać, że poszukiwania i wykupienie serwera na potrzeby tworzonej aplikacji to nie są zadania o szczególnie wysokim priorytecie — nie trzeba zaprzętać sobie tym głowy aż do chwili, gdy aplikacja zostanie ukończona i będzie gotowa do uruchomienia. Dlatego też niezależnie od faktu, że koszty wykupienia serwerów są niskie, warto poczekać z tym aż do momentu, gdy posiadanie serwera będzie absolutnie konieczne, oszczędzając tym samym czas, pieniądze i uwagę.

Siedem pytań do firm udostępniających serwery WWW

Z pozoru większość firm udostępniających serwery WWW oferuje bardzo podobne usługi. Zapewniają one absurdalnie ogromną ilość przestrzeni na dysku, niemal nieskończoną przepustowość oraz bardzo wysoki gwarantowany czas działania serwera. Szczerze mówiąc, istnieje całkiem spore prawdopodobieństwo, że każda powszechnie szanowana firma udostępniająca serwery WWW w pełni zaspokoi nasze oczekiwania i to zarówno pod względem zasobów wymaganych przez naszą aplikację, jak i pod względem poziomu obsługi technicznej. Niemniej w ramach oceniania usług świadczonych przez poszczególne firmy Czytelnik — jako programista PHP — powinien zadać kilka pytań. Oto one:

1. **Czy jest dostępne środowisko PHP, a jeśli tak, to w jakiej wersji?** Wiele firm udostępniających serwery WWW niezwykle długo ociąża się z instalowaniem najnowszych wersji języka PHP. Dlatego też, jeśli Czytelnik planuje wykorzystać możliwości PHP dostępne od pewnej jego wersji, powinien sprawdzić, czy jest ona dostępna. Dodatkowo optymalnym rozwiązaniem byłoby, gdyby dostawca jednocześnie udostępnił kilka różnych wersji PHP — w takim przypadku można by skorzystać z różnych aplikacji PHP, które dopiero w przyszłości będą obsługiwać najnowsze wersje PHP.
2. **Czy dostępny jest serwer baz danych MySQL/Oracle/PostgreSQL, a jeśli jest, to w jakiej wersji?** Podobnie jak w przypadku PHP, także zainstalowane serwery baz danych nie są zazwyczaj szybko aktualizowane. Dlatego jeśli tworzona aplikacja korzysta z możliwości dostępnych w konkretnej wersji serwera bazy danych, koniecznie należy się upewnić, że dostępna jest odpowiednia wersja.

3. **Jakie są dostępne rozszerzenia plików PHP?** Z niewytłumaczalnych powodów niektóre firmy udostępniające serwery WWW zmuszają użytkowników do stosowania starych rozszerzeń plików PHP — takich jak *.html*. Jest to wyraźnym sygnałem, że danej firmie brakuje rozeznania w zakresie rozwoju języka PHP oraz społeczności jego użytkowników. Oznacza to także, że z usług takiej firmy raczej należy zrezygnować. Warto interesować się jedynie firmami, które pozwalają na stosowanie w skryptach PHP rozszerzenia *.php*.
4. **Jakie ograniczenia są nakładane na skrypty PHP?** Zgodnie z informacjami podanymi we wcześniejszej części rozdziału sposób działania środowiska PHP oraz jego możliwości można określać za pomocą pliku konfiguracyjnego *php.ini*. Niektóre z tych możliwości konfiguracyjnych zostały stworzone dla wygody dostawców serwerów WWW, a ci nie zawsze muszą być chętni, by oddawać w ręce użytkowników wszystkie możliwości, jakimi dysponuje PHP. Dlatego też niektóre funkcje języka oraz jego rozszerzenia mogą nie być dostępne, co w efekcie może mieć wpływ na możliwości, jakie witryna będzie w stanie udostępnić.
Co więcej, czasami zdarza się, że wszystkie skrypty PHP muszą być umieszczane w konkretnym katalogu — takie rozwiązanie może być bardzo niewygodne, a jego wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa aplikacji jest raczej wątpliwy. W optymalnym przypadku powinniśmy mieć możliwość umieszczania skryptów PHP w dowolnym miejscu struktury plików, przeznaczonej do przechowywania stron WWW.
5. **Jakim ograniczeniom podlegają możliwości stosowania plików *.htaccess* serwera Apache?** Niektóre oprogramowania firm niezależnych (w szczególności dotyczy to szkieletów do tworzenia aplikacji, opisanych w rozdziale 24.) do poprawnego działania wymagają tak zwanego **przepisywania adresów URL** (ang. *URL rewriting*). Jednak nie wszystkie firmy udostępniające serwery WWW pozwalają użytkownikom modyfikować działanie serwera Apache przy użyciu specjalnych plików konfiguracyjnych *.htaccess*. Dlatego warto dowiedzieć się, czy dana firma narzuca jakieś ograniczenia w tym zakresie.
6. **Jakie aplikacje PHP są dostępne oraz na jakie wsparcie ze strony firm można liczyć?** Większość firm udostępniających serwery WWW pozwala na automatyczną instalację oprogramowania firm niezależnych, takich jak Joomla!, WordPress czy też phpBB. Możliwość skorzystania z takich instalatorów pozwoli nam zaoszczędzić czas, a firmie obsługującej serwer — rozwiązać ewentualne problemy. Jednak zdarza się, że firmy udostępniają takie oprogramowanie w ramach wygody użytkownika, lecz nie zapewniają żadnej pomocy technicznej związanej z ich instalacją i korzystaniem. Dodatkowo warto zapytać, czy w razie potrzeby firma będzie skłonna zainstalować rozszerzenia PEAR i PECL (zostały one opisane w rozdziale 11.).
7. **Czy na państwa serwerze prawidłowo działa (tu należy wstawić nazwę ulubionego szkieletu aplikacji lub technologii)?** Jeśli Czytelnik planuje korzystać z konkretnego szkieletu do tworzenia aplikacji PHP (więcej informacji na ich temat zostało zamieszczonych w rozdziale 24.) bądź z pewnej technologii (takiej jak określona platforma do handlu elektronicznego), to należy się upewnić, że będą one działały prawidłowo na danym serwerze. Jeśli firma nie jest w stanie udzielić konkretnej odpowiedzi, to można poszukać informacji na forach dyskusyjnych, używając nazwy firmy i technologii jako kryteriów wyszukiwania.

Podsumowanie

W tym rozdziale został opisany sposób konfiguracji środowiska pozwalającego na tworzenie aplikacji internetowych w języku PHP. Szczegółowo zostały także opisane wybrane opcje konfiguracyjne PHP. W końcowej części rozdziału zamieszczono krótkie informacje dotyczące edytorów i środowisk programistycznych najczęściej używanych do tworzenia aplikacji PHP oraz przedstawiono kilka zagadnień, o których należy pamiętać, poszukując serwera, na którym ta aplikacja będzie działać.

W następnym rozdziale Czytelnik zacznie poznawać język PHP — stworzy swoją pierwszą stronę WWW wykorzystującą PHP oraz pozna podstawowe cechy tego języka. Pod koniec rozdziału Czytelnik będzie w stanie tworzyć proste, lecz całkiem użyteczne skrypty. Zamieszczone w nim informacje będą stanowić podstawę do zagadnień opisanych w kolejnych rozdziałach, które są niezbędne do tworzenia naprawdę fajnych aplikacji.

Skorowidz

4D, 558

A

ACID, 646, 649
Active Directory, 32
ActivePerl, 243
ActiveState, 243
Adobe Dreamweaver CS5, 59
Adobe Flash, 32
Ajax, 59, 403, 404, 405, 409, 411, 412
 Asynchronous JavaScript i XML, 403
aktualizacja
 oprogramowanie serwera, 512
alias
 zastępcza nazwa domeny, 310
Amazon, 379, 381
 FWS, 379
Apache, 29, 33, 286, 302
 serwer, 30
API, 152, 178, 379, 380, 388
 interfejs programistyczny, 537
 interfejs programowania aplikacji, 152
aplikacja
 i18n, 415
 internetowa, 403, 405, 537, 591, 598, 601, 610, 611
 kliencka, 538
 lokalizacja, 415
 phpMyAdmin, 603
 szkielet, 425
 transakcyjna, 650
 umiędzynarodowienie, 415
apostrof, 71, 92, 206, 207, 275, 276, 279
 lewy, 242, 244
apt-get, 36
architektura n-warstwowa, 574
 n-tier architecture, 574
ARCHIVE, 442

archiwum
 tar, 453, 454
 zip, 453
ASP, 47
 składnia, 65
atak, 273, 512
 cross-site scripting, 274, 277
 SQL injection, 537
 usuwanie plików, 273
 zapisanie informacji z ciasteczka, 275

B

baza danych, 32, 126, 156, 274, 291, 292, 423, 425, 435, 436
 Adabas D, 32
 administratorzy, 592
 Berkeley DB, 32
 database abstraction layer, 555
 dBase, 32
 Express, 32
 FilePro, 32
 FontBase, 32
 Hyperwave, 32
 IBM DB2, 32
 indeksacja, 631
 INFORMATION_SCHEMA, 597
 Informix, 32
 Ingres, 32
 InterBase, 32
 konto, 393
 Microsoft SQL Server, 32
 mSQL, 32
 MySQL, 32, 60, 61, 286, 291, 292, 293, 294, 441, 537, 613,
 617, 629, 650
 Oracle, 32, 60, 61, 555, 653
 Ovrimos, 32
 pielęgnacja, 625
 początkowa, 453
 PostgreSQL, 32, 60, 61

baza danych
 relacyjna, 339, 441, 447, 449, 485
 sekwencja operacji, 645
 Solid, 32
 SQLite, 60, 341
 sterownik, 555
 struktura, 650
 Sybase, 32
 system wieloprocesorowy, 442
 system wielowątkowy, 442
 test, 468
 Unix dbm, 32
 Velocis, 32
 warstwy abstrakcji, 555
 wymuszanie integralności danych, 591
 wymuszanie reguł biznesowych, 591
 zajście zdarzenia, 591
 zapobieganie wprowadzaniu nieprawidłowych danych, 591
 zapytania, 601

bezpieczeństwo
 luki procesu, 573
 opcje, 606
 polecenie LOAD DATA INFILE, 657

Bind, 33
 Bison, 38
 BLACKHOLE, 442
 blok
 BEGIN – END, 580
 case, 96

Blowfish, 29
 błąd
 ignorowanie, 178
 komunikaty, 302, 304, 561, 442
 krytyczny, 146, 151, 152, 153, 157, 177
 obsługa, 30, 560
 pobieranie kodów SQL, 561
 połączenia, 560
 poprawianie, 424
 poziom zgłaszania, 176
 rejestracja, 175
 uruchamiania, 177
 wyświetlanie w przeglądarce, 177
 zapisywanie w zmiennej, 178
 zgłaszanie, 30, 181

BrightHouse, 442
 buforowanie
 danych wyjściowych, 48
 output buffering, 48
 wielkości, 48, 49

Ubuntu, 36

C

C, 31, 63, 67, 68, 77
 język, 28
 C#, 30, 149, 175, 181, 279, 280

C++, 30, 63, 66, 67, 147, 181, 442
 CGI
 skrypt, 28
 CGI 1.1, 82
 ciasteczko, 54, 56, 84, 272, 274, 275, 339, 340, 342
 cookie, 48, 53, 54, 83
 CLI, 309
 Command Line Interface, 309
 CloudFront, 379
 COM/DCOM
 obsługa, 29
 Content-Type, 57
 CPAN, 245
 Comprehensive Perl Archive Network, 245
 CSS, 59, 281, 404, 406, 407, 408, 410, 614, 615, 616
 kaskadowe arkusze stylów, 614
 CSV, 233, 234
 cudzysłów, 71, 91, 93, 206, 233, 242, 275
 automatyczne poprzedzanie, 55
 magiczny, 55, 56
 włączanie, 55
 CVS, 442
 czas, 255, 256, 259, 263, 265, 267, 268
 Coordinated Universal Time, 255
 Daylight Saving Time, 255
 epoka Uniksa, 255
 formatowanie, 256, 261, 262, 263
 internetowy, 256
 letni, 255, 259
 lokalizacja, 263
 modyfikowanie, 268
 na serwerze, 256
 określanie aktualnego znacznika, 260
 operacje związane, 258
 ostatniej modyfikacji pliku, 228, 229
 pobieranie dokładniejszych informacji, 259
 Swatch Beats, 257
 Swatch Internet Time, 256, 257
 tworzenie znacznika czasu, 261
 uderzenia Swatch, 257
 uniwersalny koordynowany, 255
 Unix epoch, 255
 utworzenie obiektu, 268
 wyświetlanie zlokalizowanych dat i czasu, 261
 częstotliwość występowania wartości, 127

D

dane
 dynamiczne, 69
 eksportowanie, 653, 661, 662
 importowanie, 653, 654
 kompresja, 49
 output buffering, 288
 początkowe, 454, 455

- separacja poszczególnych elementów, 654
- sesyjne, 339, 340, 341, 344, 346, 347, 351, 352, 355
- skompresowane, 442
- sposób prezentacji, 420
- sposób zarządzania, 442
- statyczne, 69
- uwierzytelniające, 285, 286, 288, 289, 292
- wczytywanie przy użyciu skryptu PHP, 660
- wejściowe, 241
 - kontrola, 223, 241
 - konwersja, 271, 275, 276
 - ograniczenie, 242
 - weryfikacja, 277, 393
 - zabezpieczenie, 241, 393
- wyjściowe, 48, 49, 67, 288
- data, 255, 256, 257, 258, 263, 267, 268
 - formatowanie, 256, 262, 263, 267
 - liczba dni w bieżącym miesiącu, 265
 - liczba dni w podanym miesiącu, 265
 - lokalizacja, 263
 - modyfikowanie, 268
 - obliczanie różnicy, 268
 - ostatniej modyfikacji witryny, 265
 - parametry, 257, 263, 264
 - utworzenie obiektu, 267
 - weryfikacja, 256
 - wyliczenie na podstawie różnicy w dniach, 266
- demon, 178
 - serwera, 45
- deserializacja, 49
- deskryptor
 - private, 151
 - zasięg właściwości, 176
 - zasięgu, 144, 150
- destruktor, 30, 153, 156
 - __destruct(), 156
- DN
 - rozpoznawalna nazwa, 330, 331, 335, 336
- DNS, 32, 309, 310, 311, 312
 - Domain Name System, 310
 - nazwy typów, 312
 - pobieranie rekordów, 311, 313
 - rekord, 310, 311
 - sprawdzenie istnienia rekordu, 310
 - typy rekordów, 310, 312
- DocBlocks, 66
- DOM, 403, 404, 405, 407, 409
 - model obiektów dokumentu, 404
- domknięcia
 - closure, 30
- DSN, 293
 - Data Source Name 293
- dyrektywa
 - AddType, 39, 40
 - allow_call_time_pass_reference, 49
 - allow_url_fopen, 58, 102
 - always_populate_raw_post_data, 57
 - arg_separator.input, 54
 - arg_separator.output, 53
 - asp_tags, 47
 - auto_append_file, 56
 - auto_detect_line_endings, 59
 - auto_prepend_file, 56
 - crack.default_dictionary, 295, 296
 - date.timezone, 256
 - default_charset, 57
 - default_mimetype, 56
 - default_socket_timeout, 59
 - DirectoryIndex, 43
 - disable_classes, 51, 394
 - disable_functions, 51, 394
 - display_errors, 177, 394
 - display_startup_errors, 177
 - doc_root, 57
 - DocumentRoot, 51
 - engine, 47
 - error_log, 178
 - error_reporting, 176, 177
 - expose_php, 52, 53
 - extension, 44, 58, 59
 - extension_dir, 44, 58
 - file_uploads, 301
 - fopen_wrappers, 236
 - from, 58
 - highlight.bg, 52
 - highlight.comment, 52
 - highlight.default, 52
 - highlight.html, 52
 - highlight.keyword, 52
 - highlight.string, 52
 - ignore_repeated_errors, 178
 - ignore_repeated_source, 178
 - ignore_user_abort, 51, 52
 - implicit_flush, 49
 - include_path, 57, 231, 232, 236, 248, 251, 252
 - konfiguracja, 44, 45, 46, 49, 51, 52, 53, 58, 175, 176, 316, 340
 - LoadModule, 40
 - log_errors, 178
 - log_errors_max_len, 178
 - magic_quotes_gpc, 55, 56
 - magic_quotes_runtime, 56, 237
 - max_execution_time, 46, 53, 395
 - max_file_uploads, 301
 - max_input_time, 53, 301
 - memory_limit, 53, 301, 395
 - obsługa sesji, 340
 - open_basedir, 51, 395
 - output_buffering, 48
 - output_handler, 48, 49
 - PHP_INI_ALL, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59
 - PHPIniDir, 44

dyrektywa

- post_max_size, 56, 301
 - precision, 47, 49
 - przesyłanie plików, 300
 - register_long_arrays, 55
 - safe_mode, 50, 51
 - safe_mode_allowed_env_vars, 50
 - safe_mode_protected_env_vars, 51
 - safe_mode_exec_dir, 50
 - safe_mode_gid, 50
 - safe_mode_include_dir, 50
 - ServerSignature, 53
 - short_open_tag, 45, 46, 47, 64
 - SMTP, 317
 - sql.safe_mode, 395
 - track_errors, 178
 - track_vars, 82
 - unserialize_callback_func, 49
 - upload_max_filesize, 301
 - upload_tmp_dir, 301, 302
 - user_agent, 58
 - user_dir, 58
 - variables_order, 54, 84
 - wartości, 45
 - y2k_compliance, 48
 - zasięg, 46
 - zend.ze1_compatibility_mode, 47
 - zlib.output_compression, 48, 49
- dyrektywa konfiguracyjna, 394
- bezpieczeństwo, 394
- dysk
- określanie całkowitej pojemności, 226
 - określanie wielkości, 225, 226, 227
 - określanie wolnego miejsca, 226
- dziedziczenie, 141, 142, 143, 153, 160, 161, 164, 165, 166, 171, 292, 293
- wiązanie statyczne, 168
 - wielokrotne, 162
- dziennik
- systemowy, 180
 - zdarzeń, 178

E

- Eclipse, 60
- edytor
 - programistyczny, 35, 59
 - tekstów, 41
- eksport
 - danych, 653
- E-Soft, 30
- EXAMPLE, 442

F

- Falcon, 442
- FastCGI, 29, 41
- FEDERATED, 442
- Firebird / Interbase, 558
- Flex, 38
- format
 - bzip2, 37
 - CHM, 37
 - DocBook, 37
 - gzip, 37
 - HTML, 37
 - PDF, 37
 - XML, 37
- formularz
 - grupowanie pól, 282
 - HTML, 393
 - tworzenie i weryfikacja danych, 281
 - weryfikacja danych, 273
 - złożone komponenty, 278
- forum, 423
- FTP, 58, 230, 299, 308, 313
- funkcja, 66, 78, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 113, 176
 - _autoload, 159
 - addslashes(), 55
 - amortizationTable(), 110
 - argumenty opcjonalne, 108
 - array_chunk(), 140
 - array_combine(), 135
 - array_count_values, 219
 - array_count_values(), 127
 - array_diff, 137
 - array_diff_assoc(), 138
 - array_flip(), 129, 209
 - array_intersect(), 136
 - array_intersect_key(), 137
 - array_intersect_ukey(), 137
 - array_key_exists(), 122
 - array_merge(), 134
 - array_merge_recursive(), 134
 - array_push(), 121
 - array_rand(), 139
 - array_reverse(), 129
 - array_search(), 123
 - array_shift(), 121
 - array_slice(), 135
 - array_splice(), 136
 - array_sum(), 139
 - array_udiff(), 138
 - array_unique(), 128
 - array_unshift(), 121
 - array_values(), 123, 198
 - array_walk(), 126
 - array_walk_recursive (), 127

arsort(), 131
 asort(), 130, 131
 assignx(), 78
 basename(), 224
 biblioteka, 105, 113, 158
 biblioteka do obsługi dat i czasu, 256
 bindtextdomain(), 416, 417
 calcSalesTax(), 107, 109
 calculate(), 109
 checkdate(), 256
 checkdnsrr(), 310, 312
 chgrp(), 50
 chmod(), 50
 chown(), 50
 class_alias(), 158
 class_exists(), 158
 closedir(), 238
 closelog(), 180
 copy(), 303
 count(), 127
 count_chars(), 217
 crack_check()., 296
 crack_opendict(), 296
 current(), 124
 date(), 256, 257, 258, 260, 263, 265, 267
 date_default_timezone_set(), 256
 define(), 84
 define_syslog_variables(), 179
 definicja, 67, 113
 deklarowanie argumentów, 79
 destrukторы, 153
 dirname(), 224
 disk_free_space(), 226
 disk_total_space(), 226, 227
 dns_get_record(), 311, 312
 dokumentacja, 106
 domyślne wartości argumentów, 108
 echo(), 49, 63, 125
 enable_dl(), 58
 end(), 125
 ereg(), 192, 194
 ereg_replace(), 193, 194
 error_get_last(), 177
 escapeshellarg(), 241, 242, 275
 escapeshellcmd(), 241, 275, 276
 exec(), 50, 51, 53, 227, 239, 242, 243, 273, 274, 276
 explode(), 118, 211, 212, 290
 fclose(), 231
 feof()., 229
 fgetc(), 235
 fgetcsv(), 233, 660
 fgets(), 59, 234
 file(), 50, 52, 59, 229, 231, 232, 233, 234, 290
 file_get_contents()., 232
 fileatime(), 228
 filectime(), 228
 filemtime(), 229
 filesize(), 226, 235
 filter_var(), 277, 278
 fopen(), 230, 231, 232, 238, 626
 fopen_with_path()., 57
 fread(), 235
 fscanf(), 236
 fseek(), 237
 fsockopen(), 231, 314, 315
 fwrite(), 236
 generateFooter(), 106
 get_class(), 158
 get_class_methods(), 158
 get_class_vars(), 158
 get_declared_classes(), 158
 get_html_translation_table(), 208
 get_object_vars(), 159
 get_parent_class(), 159
 getdate(), 259
 getmxrr(), 313
 getservbyname(), 313
 getservbyport(), 313, 314
 gettext(), 416
 gettimeofday(), 259
 gettype(), 75
 header(), 288
 highlight_file(), 52
 htmlentities(), 206, 207, 275, 276, 277
 htmlspecialchars(), 208
 htmlstriptags(), 208
 implode(), 212
 in_array(), 122
 include(), 56, 57
 informacja o typie, 109
 ini_set(), 46
 interface_exists(), 159
 is_a(), 159
 is_array(), 75, 119
 is_bool(), 75
 is_float(), 75
 is_integer, 75
 is_null(), 75
 is_numeric(), 75
 is_object, 75
 is_resource, 75
 is_scalar(), 75
 is_string, 75
 is_subclass_of(), 159
 is_uploaded_file(), 299, 302, 303
 isset(), 288
 key(), 124
 konstrukторы, 153
 krsort(), 132
 ksort(), 132

funkcja

ldap_add(), 332
 ldap_bind(), 327, 328
 ldap_close(), 328
 ldap_search(), 329
 ldap_start_tls(), 327
 ldap_unbind(), 328
 ltrim(), 214, 216
 mail(), 316, 317
 matematyczna, 87
 mb_convert_case(), 205
 md5(), 290, 297
 method_exists(), 159
 mktime(), 260, 261, 266
 move_uploaded_file(), 299, 302, 303
 mysql_connect(), 395
 mysql_pconnect(), 395
 natsort(), 129, 131, 132
 next(), 124, 125
 nl2br(), 206
 ob_gzhandler(), 48
 obsługa przesyłanych plików, 302
 określanie typu zmiennych, 75
 opendir(), 238
 openlog(), 179, 180
 parametry, 78, 79, 107, 109
 parse_ini_file(), 50
 passthru(), 241, 243
 pathinfo(), 224, 225
 phpinfo(), 42
 pomocnicza, 158
 pop, 121
 pow(), 105, 106
 preg_filter(), 200
 preg_grep(), 197
 preg_match(), 198
 preg_match_all(), 198
 preg_quote(), 199
 preg_replace(), 199
 preg_split(), 201
 prev(), 125
 print(), 49, 63, 68
 print_r(), 120
 printf(), 63, 68, 75
 processPayPalPayment(), 109
 przekazywanie argumentu przez referencję, 107
 przekazywanie argumentu przez wartość, 107
 przekazywanie danych, 107
 przekazywanie wartości z tablicy, 126
 push, 121
 range(), 118, 119
 readdir(), 238
 readfile(), 236
 realpath(), 225
 rekurencyjna, 80, 105, 110
 RemoveProfanity(), 172
 rename(), 240
 require(), 56, 57, 105
 rmdir(), 239
 rsort(), 130
 rtrim(), 216
 scandir(), 239
 setcookie(), 83
 setlocale(), 128, 262, 263, 264, 416, 419, 420
 settype(), 75
 shell_exec(), 244
 shift, 121
 show_source(), 52
 shuffle(), 139
 sizeof(), 127, 211
 sort(), 129, 130, 131, 132
 split(), 194, 290
 spliti(), 195
 sprintf(), 63
 sql_regcase(), 195
 str_pad(), 217
 str_replace(), 194, 213
 str_word_count(), 218
 strcasecmp(), 203
 strcmp(), 202, 203
 strcspn(), 204
 strftime(), 262, 263, 264
 strip_tags(), 126, 209, 211, 235, 275, 277
 stripos(), 212
 stripslashes(), 55
 strpos(), 212
 strrpos(), 213
 strspn(), 203
 strstr(), 214
 strtok(), 210
 strtolower(), 204
 strtotime(), 266, 267
 strtoupper(), 204, 205
 strtr(), 209
 substr(), 214
 substr_count(), 215
 substr_replace(), 216
 syslog(), 180
 system(), 50, 51, 53, 227, 239, 243, 273
 textdomain(), 416
 time(), 260
 touch(), 240
 trim(), 217
 tworzenie, 106
 ucfirst(), 205
 ucwords(), 205
 uniqid(), 297
 unshift, 121
 usort(), 132
 vprint(), 119

vsprintf(), 120
 wejścia-wyjścia, 236
 wykonywanie programów, 242
 wynik wywołania, 106
 wywołanie, 105, 106, 107, 108
 zastępująca, 200
 zmiennej, 105
 zwracanie wartości z funkcji, 109
 zwracanie wielu wartości, 110

G

Garrett Jesse James, 403
 Gettext, 416, 418, 419, 420
 GIF, 357
 global, 79
 globalna przestrzeń nazw, 54
 gniazdo, 59
 GNU, 359, 453, 454, 455

- Lesser General Public License, 359
- GPL, 60

 GPL, 243
 grupa interfejsów, 146
 GUI, 467

- graficzny interfejs użytkownika, 467

 Gutmans Andi, 28

H

hasło, 285, 393

- biblioteka CrackLib, 294
- długość, 295
- jednorażowe adresy URL, 285, 296, 297, 298
- łamanie metodą brutalnej siły, 294
- odzyskiwanie, 296
- podobieństwo, 295
- proces akceptacji, 294
- rozszerzenia CrackLib, 295
- standardowa numeracja, 295
- testowania siły, 294
- wielkości liter, 295
- wyczyszczenie, 298
- zróźnicowanie, 295

 hermetyzacja, 141, 143, 146

- danych wewnątrz obiektu, 146

 encapsulation, 142
 zapytań, 601

HTML,

- formularz, 28, 32, 299, 300, 304
- konwersja, 202, 206, 208, 209
- obsługa formularzy, 271
- przesyłanie danych, 300
- tabela, 614
- tabela na podstawie informacji z bazy danych, 617
- wpisywanie kodu, 208

- wysyłanie wiadomości, 319
 - znacznik, 126, 190, 199, 206, 207, 208, 209, 234, 235
- HTML_Common, 615
- HTML_Common2, 281
- HTML_QuickForm2, 281
 - konstruktor klasy, 282
- HTML_Table, 614, 615, 616
 - tworzenie prostej tabeli, 615
- HTMLDOC, 241, 242
- HTTP, 56, 230, 299, 303, 305, 306, 308, 313
 - Hypertext Transfer Protocol, 339
 - nagłówek, 288
 - protokół, 339, 380, 381
 - przesył hipertekstu, 339
- http_Upload, 306, 307
- HTTPS, 230, 380
- Hyde Randall, 91

I

IBM DB2, 558
 IDE, 35, 60
 identyfikator, 76

- filtru, 278
- generowanie unikalnego, 297
- GID, 50
- grupy, 50
- nazwa, 76
- połączenia, 328
- sesji, 54, 339, 340, 342, 343, 344, 345, 348
- session ID, 339
- session identifier, 339
- SID, 339
- UID, 50
- użytkownika, 50, 297

IIS

- Microsoft Internet Information Server, 286

IIS Developer Express, 41
 IMAP, 32, 292, 313
 implementacja

- kilku interfejsów, 170
- pojedynczego interfejsu, 170

indeks, 198

- asocjacyjny, 72
- główny, 632, 633, 643
- liczbowy, 72
- normalny, 634
- normalny wielokolumnowy, 634
- pełnotekstowy, 635, 636
- unikalny, 633
- założony wielokolumnowy, 635

indeks numeryczny, 121
 wartość, 116
 indeksacja, 631, 639, 643

- leftmost prefixing, 634

indeksowanie liczbami, 121, 134

Infobright, 442
 informacja o typie, 105
 type hinting, 105
 Informix, 558
 inkrementacja, 96
 InnoDB, 442, 446
 mechanizm składowania danych, 646, 647, 649, 650
 instalacja
 custom (dowolna), 39
 typical (typowa), 39
 instalator dla systemu Windows
 Windows installer, 37
 instancja
 niezdefiniowanej klasy, 29
 instrukcja
 \$count, 97
 break, 96, 99
 case, 158
 catch, 181
 continue, 100
 do...while, 97, 99
 dołączanie plików, 101
 echo(), 63, 68, 92, 101
 else, 94
 elseif, 95
 for, 94, 97, 99
 foreach, 94, 98, 99
 goto, 99, 100
 if, 89, 94, 101, 128, 358
 include(), 101, 102, 105, 113
 include_once, 102
 print(), 67, 68, 92
 printf(), 69, 70
 require, 102, 287
 require_once, 103
 require_once(), 160
 return(), 109
 sekwencja, 96
 sprintf(), 70
 switch, 94, 95, 96, 99, 158
 try, 181
 warunkowa, 89, 94, 581
 while, 94, 96, 99
 interfejs, 161, 168, 169, 170, 171
 aplikacji, 358, 403, 404
 ilość, 162
 obiektowy, 556
 obiektowy dla dat i czasu, 266
 programistyczny, 467
 sprawdzenie, 159
 SQL, 555
 inventory_manager, 273, 274, 276
 ISAPI
 obsługa, 29

ISO, 416
 Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna, 416
 ISO-8859-1, 207, 419

J

Java, 30, 147, 149, 175, 181, 300, 442
 język, 29
 obiekty, 29
 JavaScript, 59, 274, 277, 357, 371, 403, 404, 405, 407, 411, 412
 asynchroniczne, 403
 biblioteka, 404
 Joomla!, 62
 jQuery, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 411, 412
 biblioteka, 405
 prezentacja, 405
 JSON, 404, 411, 412
 format, 404
 JavaScript Object Notation, 404

K

kanał
 feed, 381
 URL, 381
 katalog
 analizowanie zawartości, 238
 chroniony, 287
 docelowy, 305
 docs, 37
 htdocs, 41
 instalacyjny, 37, 38
 języka, 419
 lista plików, 243
 manual, 37
 niewłaściwe uprawnienia, 305
 obsługa zawartości, 223
 określanie ścieżki, 224
 określanie wielkości, 224, 225, 227, 238, 239
 określanie zawartości, 238
 operacje na plikach, 395, 398
 PEAR, 251
 pobieranie informacji, 224, 231, 236
 prawo do zapisu, 239
 przeszukiwanie, 329
 tymczasowe pliki, 302
 tymczasowy, 302, 305
 uchwyt, 238
 usuwanie, 239
 wczytanie zawartości, 239
 zawartość, 242
 kiosk, 538
 klasa, 66, 142, 144, 145, 146, 151, 152, 153, 154, 155, 157,
 159, 160
 abstrakcyjna, 30, 152, 161, 169, 171, 172
 alias, 158

- automatyczne wczytywanie, 159
- bazowa, 152, 153, 155, 159, 161, 165, 167, 171, 172, 182, 184
- biblioteka, 172, 394
- cecha, 142
- chroniona, 151
- definicja, 73, 142, 143, 163
- deklarowanie właściwości, 144
- dziedziczenie, 165
- graph, 51
- hierarchia, 161, 168
- implementacja interfejsu, 169
- instancje, 144
- konkretna, 161
- metody, 150
- nadrzędna, 159, 165
- nazwa, 154, 157, 158
- niezdefiniowana, 160
- obiekt, 149, 151, 155, 156, 157, 159, 173
- odwołanie się do właściwości, 145, 147
- poходna, 146, 151, 152, 155, 157, 159, 165, 168
- podrzędna, 165
- przeciążanie właściwości, 147
- rozszerzenie definicji, 148
- składowe statyczne, 156
- stałe, 149
- tworzenie, 143
- tworzenie instancji, 144
- tworzenie nazwy zastępczej, 158
- vector, 51
- właściwości, 144
- właściwości sfinalizowane, 147
- wywołanie konstruktora, 155
- zasięg prywatny, 145, 146
- zasięg chroniony, 145
- zasięg finalny, 145
- zasięg statyczny, 145
- zasięg właściwości, 145
- zastępcza, 158
- zmiana nazw, 153
- klient
 - mysql, 467, 470, 471, 474, 475, 476
 - mysqlimport, 658, 659
- klucz
 - asocjacyjny, 116, 121, 122, 134
 - numeryczny, 116
 - PRIMARY, 631
 - UNIQUE, 631
 - wartości, 632
- kod
 - bloki, 64, 65
 - błędu, 83
 - HTML, 63, 64
 - jednowierszowe komentarze, 66
 - kolorowanie, 52
 - komentarze wielowierszowe, 67
 - komentowanie, 63, 66
 - PHP, 64
 - umieszczanie, 63, 65
 - źródłowy PHP, 38
 - źródłowe serwera Apache, 38
- kolejka
 - definicja, 121
 - FIFO, 121
 - first in, first out, 121
 - LIFO, 121
- kolumna
 - baza danych, 485
 - definicja, 633
- kompilator
 - ANSI-C, 38
- komunikacja
 - asynchroniczna, 405
- konfiguracja, 394
- konkatenacja, 88
- konstrukcja
 - array(), 117
 - list(), 110, 118, 234
- konstruktory, 30, 153, 166
 - _construct, 154
 - klasa bazowa, 166, 168
 - klasa DateTime, 267
 - klasa pochodna, 167
 - nazwa, 154
 - niewiązany, 155
 - wywołanie, 167
- konto
 - root, 38
 - superużytkownika, 38
- kontroler, 425, 433
 - fasady, 425
 - front controller, 425
- konwersja
 - formatów liczbowych, 246
 - liczb arabskich na rzymskie, 245
 - między formatami, 654
 - znacznika czasu, 259
 - znaków nowego wiersza na znaczniki br, 206
 - znaków specjalnych, 206
- konwerter
 - podsieci, 322
- kursor
 - obsługa po stronie serwera, 626
 - odczyt tylko w jednym kierunku — do przodu, 627
 - otwieranie, 627
 - przeznaczenie tylko do odczytu, 626
 - stosowanie, 628
 - wrażliwość, 626
 - zamykanie, 628
- kwantyfikator, 191

L

lambda
funkcje, 30

LDAP, 32, 292, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337
IBM Redbooks, 326
implementacja, 326
Lightweight Directory Access Protocol, 326
operacje na zwróconych rekordach, 330
pobieranie konkretnego rekordu, 331
port, 327
poszukiwanie rekordu, 329
rekordy, 332
serwer, 326
sortowanie rekordów, 332
specyfikacja, 326
wpis do katalogu, 332
wstawianie danych, 332
zamykanie połączenia z serwerem, 328

LDAPS
Secure LDAP, 327

Lerdorf Rasmus, 28, 31

LGPL, 359

libxml2
biblioteka, 30

licznik ruchu, 27

localhost, 39, 315, 316

lokalizacja
l10n, 415

loosely typed, 32

ł

łańcuch
CHARSET, 418
wielobajtowy, 205

łańcuch znaków
analiza, 212
dopełnianie, 202, 216, 217
dzielenie, 211
inne operacje, 201
konwersja, 202, 206
odczytywanie zawartości pliku, 232, 236
odnajdywanie ostatniego wystąpienia, 213
określanie długości, 202
określanie liczby znaków, 217
pobieranie fragmentu, 192, 203, 204, 214, 215
podobieństwo, 203
podział, 194, 195, 201, 210
na fragmenty, 201
porównanie, 202
przeszukiwanie, 197
przycinanie, 202, 216, 217
usuwanie znaków, 216, 217

wyliczanie różnicy, 199, 204
zapisywanie, 244
w pliku, 236

zastępowanie
fragmentu, 216
wystąpienia, 213

zliczanie
słów, 218
znaków i słów, 202, 217

zmiana
pierwszej litery, 205
wielkości liter, 202, 204

M

Mac OS X, 36, 59, 60, 451

Macintosh, 59

MagpieRSS., 379, 382

Masinter Larry, 299

MCrypt
biblioteka, 29

MD5, 29, 290, 292, 294
Message-Digest, 290

MDB2, 32

mechanizm
obsługi szablonów, 358, 357, 360
templating engines, 357
rejestracji, 179
składowania, 442, 447, 485, 486, 489, 491, 492, 493, 494, 507, 509, 646
storage engines, 442

MEMORY, 442

MERGE, 442

metaznak
przykład, 196

metoda
_clone(), 163
_get(), 147, 148, 149
_set(), 147, 148, 149
abstrakcyjna, 152
akcesor, 148
calculateSalary(), 150
DateTime(), 267
deklarowanie, 150
errorMsg(), 306
GET, 82, 84, 102, 272
getFiles(), 306, 307
informacje o typach, 153
isValid(), 306, 308
moveTo(), 306, 308
mutator, 147
niestandardowa
pobierająca, 149
ustawiająca, 149
pobierająca, 148, 162

- pobieranie nazw, 158
 - POST, 82, 83, 84, 272, 282, 301, 303
 - przeciążanie, 162
 - publiczna, 146, 168
 - setCancelText(), 293
 - setName(), 146
 - setPower(), 73
 - sfinalizowana, 152
 - ustawiająca, 147, 162
 - validateCardNumber(), 151
 - wywoływanie, 150
 - zasięg, 150
 - Microsoft Web Platform Installer, 41
 - Microsoft Access, 661
 - Microsoft Active Directory, 325
 - Microsoft Excel, 663
 - Microsoft Office, 299
 - Microsoft SQL Server, 558
 - MIME, 39, 40, 53, 56
 - typ przesłanego pliku, 302
 - model, 423, 425, 437
 - wzór konieczny, 425
 - modyfikator
 - przykład, 196
 - Mozilla Firefox, 286
 - MPEG, 299
 - MS-DOS, 59
 - MSI Installer Essentials, 452
 - MTA, 316, 317
 - Mail Transfer Agent, 316
 - Muffett Alec, 294
 - MVC
 - Model-View-Controller, 423
 - model-widok-kontroler, 423
 - wzorzec, 423, 424, 425, 439
 - MyISAM, 442, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 509
 - MySQL
 - AB, 441
 - administracja, 467
 - atrybut tabeli, 485
 - biblioteka osadzonego serwera, 538
 - Community Edition Server, 451
 - data i czas, 485
 - Enterprise Editio Server., 451
 - Improved, 537
 - instalacja, 451, 452
 - instalacja serwera, 451, 452
 - klient, 453, 455, 457, 458, 467, 468, 470, 471, 472, 474, 475, 476, 603, 645
 - kod źródłowy, 452
 - kod źródłowy serwera, 442
 - komponent serwera i klienta, 454
 - konfiguracja serwera, 451, 511
 - mechanizm składowania, 442
 - narzędzia, 652, 654
 - obsługa osadzonego serwera, 538
 - obsługa wyzwalaczy, 594
 - opcje, 468
 - pakiet RPM, 452
 - platformy systemowe, 442
 - plik binarny, 452, 453, 454, 455
 - pobieranie serwera, 451
 - polecenia, 485, 573
 - RPM Package Manager, 452
 - serwer, 442, 467, 573
 - skompilowane kody źródłowe, 453
 - słowo ignorowane, 637
 - sterownik, 30
 - system uprawnień, 511
 - tabela, 485, 655
 - typ
 - liczbowy, 485, 494
 - tekstowy, 485
 - danych, 485
 - wersje, 442
 - wydajność, 442
 - zapytania, 573
 - mysql, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553
 - debugowanie, 538
 - grupy klas, 537
 - obiektość, 537
 - obsługa transakcji, 538
 - mysqlimport
 - opcje, 658
- ## N
- nawias
 - kwadratowy, 190
 - klamrowy, 92
 - nazwa
 - bazy danych, 468, 480
 - hosta, 468, 472, 474, 475, 476, 481
 - użytkownika, 468
 - zastępcza, 601
 - Nebel Ernesto, 299
 - Netcraft, 28
 - Netpbm, 243
 - Netscape Navigator, 286
 - NitroEDB, 442
 - Nmap, 316, 322
 - NNTP, 32
 - Notepad++, 60
 - Novell eDirectory, 325
 - NOWDOC, 30

O

obiekt, 142, 144, 171
 definicja klasy, 72
 klasa, 72
 klasa abstrakcyjna, 172
 klonowanie, 30, 161, 162
 określanie typu, 159
 słowo kluczowe new, 73
 tworzenie, 153, 161, 171
 usuwanie, 153
 ODBC, 558
 sterownik, 556
 odwzorowanie
 kluczy, 129, 130
 kluczy i wartości, 130, 131, 140
 ogranicznik, 358, 373
 nawias klamrowy, 358, 361
 określanie kontekstu obiektu, 158
 opcja
 --with-config-file-path, 38
 open source, 33
 OpenLDAP, 326, 327
 Opera, 286
 operacja na wartości, 31
 operacja na właściwości, 147
 accessors, 147
 akcesoria, 147
 getters, 147
 metoda
 pobierająca, 147
 ustawiająca, 147
 mutator, 147
 setters, 147
 operand, 85
 operator, 85
 ->, 157
 arytmetyczny, 87
 bitowy, 90
 dekrementacja, 88
 inkrementacja, 88
 konkatenacja, 88, 106
 logiczny, 89, 90, 638
 łańcuchowy, 88
 łączność, 86
 odwrotnego apostrofu, 50
 porównania, 89, 90
 priorytet, 86
 przeciążanie, 162
 przypisania, 86, 87, 88
 przypisania skrótowy, 87
 równości, 89
 Oracle, 441, 558, 661
 Oracle Beehive, 325

ORM

mapowanie obiektowo-relacyjne, 33
 object relational mapping, 33
 Orte Monte, 359

P

parametr
 datadir, 647
 dopasowania, 194, 198
 konfiguracyjny, 647
 ogranicznik, 199
 przesunięcie, 198, 212, 213, 215
 URL, 393
 wejściowy, 277
 PCRE
 biblioteka, 29, 32
 pakiet, 29
 Perl Compatible Regular Expressions, 29
 PDF, 32, 66, 241, 299, 302, 304
 PDO, 32
 elastyczność, 556
 instalacja, 557
 interfejs obiektowy, 556
 obsługa baz danych, 558
 opcje połączenia, 559
 PHP Data Object, 30, 556
 pobieranie danych, 567
 pobieranie i ustawianie atrybutów, 562
 połączenie z serwerem, 558
 spójność, 556
 wiązanie parametrów, 565
 wydajność, 557
 wykonywanie zapytań, 563
 PDT, 60
 PHP Development Tools, 60
 PEAR, 62, 141, 189
 aktualizacja, 246, 248
 aktualizacja pakietów, 252
 Auth_HTTP, 292
 automatyczna instalacja, 251
 dołączanie pakietów do skryptów, 251
 Extension and Application Repository, 32
 HTML_QuickForm2, 280
 HTTP_Upload, 305
 instalacja, 247, 292
 instalacja i aktualizacja, 245, 246
 instalacja pakietów Mail oraz Mail_Mime, 317
 instalacja wybranego pakietu, 250, 253
 lokalna instalacja na serwerze, 248
 menedżer pakietów, 248, 251, 252, 253, 254
 odinstalowanie pakietu, 253
 Package Manager, 245, 246, 247, 248
 Packet Manager, 246
 pakiet Mail, 309, 317

- pakiet Mail_Mime, 309, 317
- pakiety, 249
- pakiety domyślne, 247
- PHP Extension and Application Repository, 245
- plik go-pear.bat, 247
- repozytorium, 246, 281, 305
- ręczna instalacja, 251
- tabelaryczna prezentacja danych, 614
- ustawienia konfiguracyjne, 247
- Validate_US, 189
- PEAR2, 254
- PECL, 62, 295
 - PHP Extension Community Library, 295
- Perl, 33, 36, 38, 189, 190, 195, 196, 197, 233, 242, 243, 300, 309
 - język, 28
- Personal Home Page, 28
- pętla, 96, 582
 - do...while, 97
 - for, 89, 97, 99, 121
 - foreach, 98, 99, 119
 - while, 89, 96, 97, 128
- Phing, 141
- PHP
 - biblioteka, 32, 48
 - blok kodu, 101
 - cechy, 27
 - cena, 33
 - dokumentacja, 37, 66
 - domyślne ustawienia lokalne, 262
 - Extension and Application Repository, 32
 - formularze HTML, 271
 - funkcje, 32
 - funkcje do wykonywania programów 227, 241
 - hasła, 32
 - historia, 27, 28, 33
 - implementacja interfejsu, 169
 - instalacja, 29, 34, 35, 62
 - interpreter, 39, 40, 63, 92
 - język, 27, 28
 - konfiguracja, 34, 35, 38, 40, 43, 44
 - licencja, 33
 - obiektowość, 29
 - obsługa sesji HTTP, 29
 - ograniczenia, 33, 62
 - parser, 28, 84
 - PEAR, 245
 - pliki źródłowe, 37
 - programista, 27
 - programowanie obiektowe, 30
 - przesyłanie plików, 300
 - rozszerzenia plików, 62
 - skalowalność, 28
 - składnia kodu, 31
 - skrypt, 31
 - słowa kluczowe, 76
 - source, 37
 - szkielet do tworzenia aplikacji, 62
 - zsyfrowanie, 29
 - środowisko, 37, 41, 43, 47, 61
 - wersja, 27, 61
 - wysyłanie poczty elektronicznej, 317, 309
 - zarządzanie zasobami, 53
 - znaczniki, 126
- PHP Extension and Application Repository, 144
- PHP/FI
 - Personal Home Page/Form Interpreter, 28
- phpBB, 62
- phpDocumentor, 66, 141
- plik
 - .htaccess, 44, 45, 46, 62, 286, 287
 - .htpasswd, 285, 287
 - biblioteka funkcji, 113
 - binarny, 419
 - CGI, 45
 - CHM, 37
 - domyślny, 43
 - dziennika, 177, 178, 181, 394
 - flat files, 341
 - handle, 230
 - HTML, 37
 - httpd.conf, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 52, 53
 - informacja o przesłanym, 306, 307
 - konfiguracyjny, 44, 160
 - lokalny system, 231
 - nazwa, 232
 - odczytywanie
 - zawartości plików, 231
 - zawartości znak po znaku, 235
 - czasu dostępu i modyfikacji, 228
 - czasu modyfikacji, 240
 - określanie wielkości, 225, 226
 - operacja wejścia-wyjścia, 223, 230
 - operacje na plikach, 229
 - otwieranie i zamykanie, 230
 - php.ini, 38, 40, 44, 45, 46, 50, 62, 64, 82, 256, 295, 557, 559
 - php.ini-development, 44, 46
 - php.ini-dist, 38, 44
 - php.ini-production, 44, 46
 - php.ini-recommended, 38, 44
 - pobieranie informacji, 224
 - prosty, 341
 - przenoszenie przesłanych, 303
 - przesuwanie wskaźnika, 237
 - przesyłanie większej liczby, 307
 - przetwarzanie ścieżki, 224
 - pyrus.phar, 253
 - rejstru systemowego PEAR, 247
 - sesja, 341
 - tłumaczeń, 418
 - tryby dostępu, 230

- tymczasowa nazwa, 304
- uchwyt, 230, 231
- wczytywanie całej zawartości, 236
- wskaźnik, 626
- zamykanie, 231
- zewnątrzny, 53
- pobieranie listy właściwości obiektu, 159
- pobieranie listy zadeklarowanych klas, 158
- podprogramy
 - architektura, 574
 - bezpieczeństwo, 574
 - handlers, 588
 - modyfikowanie, 586
 - obsługi, 588
 - składnia, 573
 - składowane, 573, 574, 575, 579, 580, 583, 586, 589, 590, 601
 - spójność, 574
 - status, 587
 - usuwanie, 586
 - wydajność, 574
 - wykonywanie, 573, 579
 - wyświetlenie polecenia, 588
 - wywoływanie z innego podprogramu, 586
 - zarządzanie, 573, 580
- podzapytanie, 613, 623, 624, 625
- samołączenie, 623
- self-join, 623
- stosowanie, 625
- subquery, 623
- polecenie
 - bazy danych, 468, 470
 - DESCRIBE VIEW, 607
 - du, 227
 - GRANT, 511
 - if, 289
 - LOAD DATA INFILE, 655
 - prepared statements, 537
 - przygotowane, 537, 565
 - REVOKE, 511
 - rm, 276
 - SELECT INTO OUTFILE, 661, 662
 - SET PASSWORD, 512
 - SHOW CREATE VIEW, 608
 - SHOW TRIGGERS, 596
 - SQL, 537, 563, 564
 - systemowe, 227, 239, 241, 242, 243, 244
 - USE, 468, 474
- polimorfizm, 141, 142, 143, 162
- polskie znaki diakrytyczne, 205
- połączenie
 - bezpieczne, 511
 - używające gniazd, 314
 - z usługą rejestrującą, 179, 180
- POP3, 32, 292, 313
- port, 380
 - numer, 313, 314
 - komunikacyjny, 313
 - skaner, 315, 322
 - SSH, 512
- POSIX, 189, 190, 192, 195
 - biblioteka, 32
 - Portale Operating System Interface for Unix, 190
- postdekrementacja, 88
- PostgreSQL, 558
- postinkrementacja, 88
- poszukiwanie wzorca, 198
- powrót karetki, 317
- poziom zgłaszania błędów, 176
- predekrementacja, 88
- preinkrementacja, 88
- procedura
 - składowana, 577
- program
 - mysql, 467
 - mysqldadmin, 467, 475, 476, 477, 480
 - mysqlimport, 653, 654
 - tar, 454
- programowanie
 - obiektowe, 33, 51, 72, 141, 142, 143, 146, 153, 160, 161, 394, 537
 - proceduralne, 33, 537
- protokół, 32
 - bezzstanowy, 339
 - HTTP, 285, 286, 288, 299
 - HTTP/1.1, 48
 - Secure Socket Layer, 286
 - SSL, 286
 - Transport Layer Security, 327
- prototyp, 67
- przepisywanie adresów URL
 - URL rewriting, 340
- przestrzeń nazw, 27, 30, 161, 172, 173
- przeszukiwanie
 - baz danych, 631
 - bez uwzględniania wielkości liter, 193
 - z uwzględnieniem wielkości liter, 192
- przetłumaczenie tekstów, 418
- przetwarzanie łańcuchów znaków, 33
- przewinięcie wiersza, 317
- Pyrus, 245, 253
 - instalacje menedżera, 253
- Python, 30, 33, 175, 181, 309

R

- RADIUS, 292
- raportowanie
 - błędów, 49
- Raymond Eric S., 33

- RDN
 - Relative Distinguished Name, 327
 - Red Hat, 441, 442
 - RedHat Directory Server, 325
 - referencja, 49, 77, 79, 126, 161, 162, 176
 - tworzenie, 77
 - Resig John, 405
 - rejestr systemowy, 248
 - rejestracja
 - błędu, 178
 - funkcja, 179
 - identyfikator, 179
 - opcje, 180
 - użytkowników, 485
 - rekord
 - baza danych, 485
 - MX, 313
 - rekurencja, 111, 127
 - replikacja, 538
 - repozytorium, 416, 417
 - root
 - hasło użytkownika, 512
 - uprawnienia użytkownika, 468
 - rozszerzenie
 - .html, 39, 40, 357
 - .json, 39, 40
 - .php, 39, 40, 43, 62
 - .php5, 39, 40
 - .phtml, 62
 - Filter, 275, 277, 278
 - RSA Security Inc, 290
 - RSS, 379, 381, 382, 383, 384, 386
 - agregator, 381
 - czytnik, 381
 - Really Simple Syndication, 379, 381
 - rzutowanie, 73
 - operatory, 73
- S
- SAMBA, 292
 - schemat adresowania IP, 309, 310
 - sekcja
 - Global Environment, 40
 - środowisko ogólne, 40
 - sekretny kod, 94
 - sekwencje sterujące, 91, 93
 - sendmail, 33, 316, 317
 - separacja, 357
 - serializacja, 49
 - serwer
 - administrator, 39
 - Apache, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 51, 52, 53, 62, 285, 286, 287, 292, 395, 396, 397, 398, 399
 - Apache2, 39
 - asynchroniczna komunikacja, 403
 - baz danych, 61, 441, 442, 467
 - binarne wersje, 36
 - CVS, 37
 - dedykowany, 61
 - DNS, 309, 310
 - dokumentacja, 37
 - IIS, 29, 35, 36, 37, 41
 - IIS 7, 41
 - instalacja, 35, 40
 - kod źródłowy, 36, 451
 - komunikacja z aplikacją, 404
 - konfiguracja, 394, 398, 468
 - konta użytkowników, 512
 - kopia, 36
 - LDAP, 326
 - mirror, 36
 - MySQL, 441, 443, 444, 445, 446, 448, 449, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 518, 519, 520, 523, 524, 526, 528, 529, 530, 531, 534, 535, 555, 560, 561, 564, 601, 602, 611, 645, 646, 653, 655, 659
 - nazw domen, 310
 - obsługa SSL, 36
 - obszary chronione, 51
 - Oracle, 555
 - pamięć operacyjna, 486
 - pobieranie, 36
 - podpis, 53
 - proces, 511
 - przerwanie sesji, 52
 - przesyłanie plików, 299, 300, 304, 305, 306
 - środowisko, 240
 - testowanie połączenia, 321
 - wielkość pliku przesyłanego, 301
 - wirtualny, 61
 - współdzielony, 61, 179
 - WWW, 35, 36, 42, 44, 52, 53, 60, 61, 62, 80, 82, 177, 178, 239, 240, 241, 286, 289, 302, 305, 357, 360, 393, 394, 512, 659
 - Xitami, 37
 - zabezpieczania procesu, 511
 - serwer bazy danych
 - SQLite, 30
 - sesja
 - obsługa, 339
 - proces obsługi, 340
 - ścieżka do pliku, 341
 - SHA1, 29
 - sieć, 309, 314, 324
 - czynności, 309
 - konfiguracja, 322
 - popularne operacje, 316, 321
 - testowanie przepustowości łącza, 324
 - usługi, 379
 - SimpleXML, 30, 379, 387, 389, 390, 391

- sklep internetowy, 423
- składnia
 - heredoc, 93
 - języka programowania, 358
 - nowdoc, 93
 - skryptów powłoki, 66
- skrypt
 - aktualizacja, 416
 - mysql_install_db, 454, 455
 - powłoki, 63, 66, 67
- słownik
 - cracklib_dict.pwd, 296
- słowo ignorowane, 637
 - mechanizm, 637
 - stopwords, 637
- słowo kluczowe
 - \$this, 143, 145, 148, 149, 150, 154, 157
 - abstract, 171
 - clone, 162
 - final, 147
 - implements, 169
 - instanceof, 157, 158
 - parent, 155
 - protected, 146
 - public, 145, 150
 - self, 157, 168
 - static, 168
 - var, 176
- Smarty, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377
 - bezpieczeństwo, 359
 - kompilacja szablonów, 359
 - konfiguracja i rozszerzenia, 359
 - logika prezentacji, 359
 - przedstawienie mechanizmu, 359
 - wykorzystanie pamięci podręcznej, 359
- SMTP, 316, 317, 512
- sortowanie, 128, 613, 618
 - bąbelkowe, 128
 - dane, 442
 - heapsort, 128
 - kluczy w odwrotnej kolejności, 132
 - kolejność numeryczna, 129
 - kolejność rosnąca, 130, 132
 - na podstawie kryteriów określonych przez użytkownika, 132
 - na podstawie wartości ich kodów ASCII, 129
 - na podstawie wartości kluczy, 132
 - odwrotna (malejąca) kolejność, 130
 - przez kopcowanie, 128
 - quicksort, 128
 - SORT_LOCALE_STRING, 128
 - SORT_NUMERIC, 128, 129
 - SORT_REGULAR, 128, 129
 - SORT_STRING, 128, 129
 - Stella, 128
 - szybkie, 128
 - w kolejności malejące z zachowaniem odwzorowania kluczy i wartości, 131
 - w porządku naturalnym, 131
 - wartości liczbowych, 128
- specyfikator typu, 69
- SPL, 186, 187
 - Standardowa Biblioteka PHP, 186
- sprawdzanie typu klasy pochodnej obiektu, 159
- sprawdzanie, czy istnieje metoda, 159
- SQL, 291, 297, 467, 468, 470, 471, 474, 476, 477, 482
 - sekwencja zapytań, 601
 - zarządzanie kodem, 573
- SQLite, 341
 - obsługa, 30
- SQLite 3.X, 558
- SSH., 313
- SSL, 511, 526, 531, 532, 533, 534
- stała, 84
 - definiowanie, 85
- static, 80
- statyczne wiązanie, 30
- stos
 - last in, first out, 121
 - LIFO, 121
- struktura
 - Appliance, 72, 73
 - break, 63
 - continue, 63
 - declare, 63
 - foreach, 63, 98
 - if-else-elseif, 63
 - include, 63, 101, 102
 - require, 63, 103
 - require_once, 103
 - sterująca, 63, 93, 94
 - while, 63, 96
- Supraski Zeev, 28
- Sun Microsystems, 441
- Swatch, 256
- symbol znakowy, 206
- system
 - budowania, 38
 - operacyjny, 223, 240, 241, 242, 243, 393
 - operacyjny poprawki, 512
- szkielet
 - CakePHP, 426
 - Ruby on Rails, 425
 - Solar, 426
- szkielet aplikacji internetowej, 423
 - web frameworks, 423
- szyfrowanie, 287, 289

Ś

ścieżka

- bezwzględna, 225
- dodatkowe informacje, 224

T

tabela, 297, 485, 601, 606, 662

- baza danych, 485
 - definicja, 633
 - docelowa, 657, 658
 - dodanie danych, 648
 - przestrzeń, 647
 - struktura, 633
 - table space, 647
 - tworzenie, 646
 - użytkowników, 291
- tablica, 72, 115,
- \$_COOKIE, 83
 - \$_ENV, 84
 - \$_FILES, 83, 299, 300, 302
 - \$_GET, 82
 - \$_POST, 82, 83, 272
 - \$_REQUEST, 84
 - \$_SERVER, 82
 - \$_SESSION, 84
 - \$GLOBALS, 79, 84
- asocjacyjna, 117, 120, 123, 127, 129, 137, 138, 158, 159, 177, 224, 259
- definicja, 115
- dodawanie elementów, 121
- dzielenie, 134, 140
- elementy, 115, 118, 127, 128, 129, 134, 140
- indeks, 72, 198
- indeksowana liczbami, 117, 123
- klucz, 72, 115, 128, 134, 307
- losowa zmiana kolejności elementów, 139
- łączenie, 115, 134, 135
- łączenie rekurencyjne, 134
- odczytywanie zawartości pliku, 231
- odnajdywanie elementów, 122
- odzworowanie kluczy i wartości, 130
- określanie
- różnicy, 137, 138
 - wielkości, 127
- pobieranie
- aktualnego klucza i wartości, 125
 - fragmentu, 135
 - klucza, 123
 - klucza aktualnego elementu, 124
 - wartości, 123
- pobieranie wartości aktualnego elementu, 124
- poszukiwanie wartości, 123
- powtórzenia, 128

- predefiniowana, 82
 - przeglądanie, 115, 124
 - przekazywanie wartości do funkcji, 126
 - przesuwanie wskaźnika, 125
 - przeszukiwanie, 122, 197
 - sortowanie, 115, 128, 129
 - sortowanie kluczy, 132
 - sumowanie wartości, 139
 - tworzenie, 115, 116, 117
 - unikalne wartości, 128
 - unikalność, 127
 - usuwanie elementów, 121
 - wartości, 116, 117, 124, 126, 128, 130, 132, 137, 138
 - wczytanie zawartości katalogu, 225, 231, 232, 238, 239
 - wczytywanie pliku CSV, 233
 - wejściowa, 128, 129, 136
 - wielkość, 117, 127
 - wielowymiarowa, 72, 116, 119, 127, 140
 - wskaźnik, 116, 626
 - wycinanie elementów, 136
 - wyświetlanie, 120
 - zawartości, 119
 - wyznaczanie części wspólnej, 136
 - zamiana kluczy i wartości, 129
 - zapis do pliku, 290
 - zapis do zmiennej, 259
 - zawierająca tablice, 116
 - zmiana kolejności elementów, 129, 139
 - zwracanie losowego zbioru kluczy, 139
- TcX DataKonsult AB, 441
- teoria informacji, 70
- testowanie instalacji, 35, 39, 41
- TLS, 327
 - połączenie, 327
 - Transport Layer Security, 327
- tłumaczenie
- tekstów, 420
 - wyświetlanie daty, liczby oraz godziny, 420
- transakcja, 485, 538, 645, 649, 650
- atomicity, 646
 - committed, 485, 645
 - consistency, 646
 - durability, 646
 - isolation, 646
 - izolacja, 646
 - niepodzielność, 646
 - PDO, 570, 571
 - realizacja, 648
 - rolled back, 485, 645
 - spójność, 646
 - trwałość, 646
 - wycofanie, 485, 645
 - zatwierdzenie, 485, 645
- TripleDES, 29
- try/catch, 30

tryb

- bezpieczny, 50, 394, 395
- interaktywny, 467, 468, 470, 471, 474, 475
- safe mode, 50, 394
- wsadowy, 467

typ danych, 67, 70, 71, 73, 74

- automatyczna konwersja, 74, 85
- konwersja, 73, 75
- liczba całkowita, 70, 71
- łańcuch znaków, 69, 70, 71, 73, 74, 84, 91
- MySQL, 485
- obiekt, 72, 74, 162
- rzutowanie, 73
- skalarny, 70, 92, 109
- tablice, 70, 71, 72, 73
- wartość logiczna, 70
- złożony, 71, 72
- zmiennie, 74
- zmiennoprzecinkowa, 70, 71

U

Unicode, 27, 30, 415

Unix, 63, 248, 255, 256, 295

uprawnienia, 576

uproszczona składnia, 65

URL

- przepisywanie adresów, 62
- rewriting, 62

usługa, 314

- DNS, 309, 310
- katalogowe, 325
- pobieranie nazwy, 314
- sieciowa, 30, 379, 380, 381, 423
- systemowa, 512
- web services, 379
- wyłączenie, 512

UTC, 255

uwierzytelnianie, 285, 287, 289, 290, 291

baza danych, 291, 292, 293

drzewo katalogów, 289

HTTP, 286

kod 401, 288

metodologia, 288

nazwa użytkownika i hasło, 285, 286, 287, 288, 289

niezaszyfrowane informacje, 286

plik, 289

procedura, 285

stałe dane, 289

użytkowników, 32, 285, 286, 287, 288, 290

w oparciu o protokół HTTP, 285

zarządzanie, 294

zmiennie PHP, 285, 287

V

Validate_PL, 189

Validate_US, 189, 219, 220, 221

instalacja, 220

stosowanie, 220

W

Walk Jog Run, 379

warstwa

logiki biznesowej, 357

prezentacji, 357, 362, 363

warstwa abstrakcji

dostęp do danych, 32

funkcje, 32

Java Database Connectivity, 556

JDBC, 556

MDB2, 556

ODBC, 556

Open Database Connectivity, 556

PDO, 556

Perl Database Interface, 556

Perl DBI, 556

wartość

&, 53

0, 70

array, 75

atrybut obiektu, 74

boolean, 73, 75

double, 49, 71, 73, 75

dziesiętna, 70

float, 49, 69, 71

integer, 69, 73, 75

LD_LIBRARY_PATH, 51

liczba całkowita, 73, 153

liczba rzeczywista, 71

logiczna, 70

łańcuch znaków, 73

monetarna, 70, 71

NULL, 48, 49, 50, 51, 56, 57, 58, 59

object, 73, 74, 75

PHP_, 50

resource, 75

string, 68, 69, 70, 73, 75

text/html, 56

unknown type, 75

zależności, 89

zmiennoprzecinkowa, 69, 73, 74, 153

wartość dyrektywy

php_admin_flag, 45, 46

php_admin_value, 45

php_flag, 45

php_value, 45

- weryfikacja
 - danych, 277
 - widok, 425, 433
 - aktualizujące, 609
 - korzystanie w serwerze, 602
 - modyfikacja, 609
 - postać wyników, 604
 - przedstawienie, 602
 - przekazanie parametrów, 605
 - stosowanie, 610
 - usuwanie, 609
 - view, 601
 - wyświetlanie informacji, 607
 - wiersz
 - baza danych, 485
 - kodu, 31
 - komunikatu, 178
 - Windows,
 - 7, 41
 - Server 2003, 41
 - Server 2008, 41
 - Vista, 41
 - XP, 41
 - Windows-1251, 419
 - wirtualizacja, 61
 - właściwości
 - nazwy, 158
 - pobieranie nazw, 158
 - statyczne, 157, 168
 - WML, 56
 - Wireless Markup Language, 56
 - Woozor, 379
 - WordPress, 62
 - wskaźnik
 - pointer, 626
 - wyjątek, 30, 175, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187
 - implementacja obsługi, 182
 - klasy, 186, 187
 - konstruktor domyślny, 182
 - konstruktor przeciążony, 183
 - metody, 183
 - obsługa, 175, 181, 182
 - predefiniowany, 186
 - przechwytywanie wielu, 185
 - SPL, 186
 - wynik
 - cursor, 626
 - kursor, 626
 - zbiór, 626
 - wyrażenia, 85
 - wyrażenie regularne, 189, 202, 210, 211
 - funkcje obsługi, 192
 - metaznaki, 196
 - modyfikatory, 196
 - składnia, 190, 195
 - WYSIWYG, 59
 - what you see is what you get, 59
 - wyszukiwanie, 631
 - pełnotekstowe, 642
 - pełnotekstowe z elementami logicznymi, 638
 - z użyciem formularzy HTML, 631, 639
 - wyświetlanie
 - numerów stron, 621
 - wywołanie
 - funkcji, 31
 - kolejność, 31
 - wyzwalacze, 591, 592, 594, 598, 599
 - konwencja nazewnictwa, 595
 - modyfikacja, 598
 - prezentacja, 591
 - rejestracja danych, 592
 - trigger, 591, 592, 597
 - usuwanie, 598
 - weryfikacja, 592
 - wykonywanie, 593
 - wymuszanie integralności odwołań, 592
 - wyświetlanie, 596
 - wzorzec
 - MVC, 423
- ## X
- XAMPP, 36
 - Xerox Corporation, 299
 - XHTML, 614
 - XML, 30, 44, 47, 59, 379, 381, 384, 387, 388, 389, 390, 391, 403, 404
 - asynchroniczne, 403
- ## Z
- zabezpieczanie, 273
 - aplikacji, 54, 394
 - argument wywoływanych programów, 275
 - danych, 275, 277, 278
 - mechanizmy, 537
 - metaznak wiersza poleceń, 276
 - serwer MySQL, 511
 - systemy, 511
 - witryn WWW, 393
 - Zandstra Matt, 141
 - zapis
 - dziesiętny, 71
 - ósemkowy, 71
 - szesnastkowy, 71
 - zaporą ogniową, 313, 380, 512
 - uszczelnianie, 512
 - zapytanie
 - kursor, 613, 626, 627, 628
 - optymalizacja zapytań, 631
 - podzapytania, 613

- zapytanie
 - podział wyników na strony, 613, 619
 - prezentacja danych w formacie tabelarycznym, 613
 - query expansion, 636
 - POSIX, 33
 - rozwijanie, 636
 - sortowanie danych w formacie tabelarycznym, 613
 - subquery, 613
 - unikalność, 631
- zarządzanie
 - konta użytkowników, 511
 - uprawnienia, 601
- zasięg
 - chroniony, 146, 151
 - prywatny, 146, 151
 - publiczny, 145, 150
 - właściwości statyczne, 168
- zasięg dyrektywy, 46
 - PHP_INI_ALL, 46
 - PHP_INI_PERDIR, 46, 57
 - PHP_INI_SYSTEM, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58
 - PHP_INI_USER, 46
- zasób 231
 - obsługa, 229
- zastępowanie tekstu
 - bez uwzględniania wielkości liter, 194
 - z uwzględnieniem wielkości liter, 193
- zastępowanie wszystkich wystąpień wzorca, 199
- zbiór znaków, 419
- zdarzenie
 - asynchroniczne, 404
- Zend Framework, 423, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 438, 439
 - mechanizm skryptowy, 28
 - szkielet, 423
- Zend Studio, 60
- Zend Technologies Ltd, 28, 37, 41, 60
- zip dla systemu Windows
 - zip package, 37
- zmienna, 66, 76, 93, 108
 - \$_SERVER, 273
 - \$_SERVER['PHP_AUTH_PW'], 285, 287, 288, 289
 - \$_SERVER['PHP_AUTH_USER'], 285, 287, 288, 289
 - \$category, 96
 - \$count, 96
 - \$date, 65
 - \$HTTP_RAW_POST, 57
 - \$somevar, 79
 - automatyczne usuwanie, 32
 - COOKIE, 54, 55
 - deklaracje, 76, 578
 - dostępna globalnie, 54
 - ENVIRONMENT, 54, 55
 - GET, 53, 54, 55, 56
 - globalna, 78, 79
 - lokalna, 78, 79, 80
 - łańcuch znaków, 71
 - parametry funkcji, 78
 - PHP_INCLUDE_PATH, 57
 - pole formularza, 280
 - położenie deklaracji, 78
 - POST, 53, 54, 55, 56, 57
 - przekształcenia, 79
 - przypisanie przez referencję, 77
 - przypisywanie wartości, 77
 - register_globals, 54, 55
 - rzutowanie, 32
 - SERVER, 54, 55
 - sessionid, 54
 - statyczna, 78, 80
 - superglobalna, 54, 80
 - symboliczna, 28
 - ustawianie, 578
 - wartość, 78, 79, 84, 88, 89
 - zasięg, 78
 - zakres, 30
 - zawierająca tablicę, 119
 - zewnętrzna, 53, 54
 - zmienna, 84
 - zwyczajna, 81
- Zmievski Andrei, 359
- znacznik
 - %>, 65
 - ?>, 43
 - <% , 65
 - <?php, 43
 - <script>, 65
 - czasu, 255, 256, 260, 261
 - czasu Uniksowy, 255, 257, 258, 259, 260, 261
 - HTML, 404
 - krótki, 46, 47, 64, 65
 - krótki otwierający, 47
 - otwierający, 64
 - short open tags, 47
 - short tags, 46
 - timestamps, 255
 - usuwanie, 234, 277
 - zamykający, 64
- znak
 - \$, 76, 84, 85, 92, 145, 147, 192
 - &, 107, 208
 - :, 94
 - ~, 244
 - <<<, 93
 - cudzysłów, 92
 - endfor, 94
 - endforeach, 94
 - endif, 94
 - end-of-file, 229
 - endswitch, 94

endwhile, 94
EOF, 229, 234, 235, 237
escape character, 78
klasy, 192
konwersja, 276
końca wiersza, 59
końca pliku, 229
liczba znaków, 234
łańcuch, 68, 86
\n, 91
nowego wiersza, 92, 231, 235
odwrotnego ukośnika, 75, 78, 92, 93, 191, 192, 199
oznaczanie potencjalnie niebezpiecznych, 242
powrót karetki, 92
predefiniowana lista, 210
predefiniowane zakresy, 192
rozpoznawanie końca pliku, 229
rozpoznawanie nowego wiersza, 229
specjalny, 199, 206, 207
tabulacja pozioma, 92
tyldy, 244
unikowy, 78
w zapisie ósemkowym, 92

PHP i MySQL. Od podstaw

PHP i MySQL to duet, na którym opiera się ogromna większość trochę bardziej zaawansowanych stron w sieci. Czemu zawdzięcza on swą popularność? Niezwykłemu dopasowaniu do potrzeb, łatwej konfiguracji oraz ogromnej społeczności, zawsze chętniej do pomocy. Kiedy zaprzęgniesz ten zestaw do pracy, już po kilku godzinach zobaczysz jej pierwsze efekty!

Co zrobić, żeby osiągnąć jeszcze więcej? Nic prostszego! Sięgnij po tę książkę i zacznij swoją przygodę z PHP oraz MySQL. Na samym początku dowiesz się, jak przygotować środowisko pracy, oraz poznasz podstawy programowania w języku PHP. Potem płynnie przejdziesz do zdobywania wiedzy na temat programowania obiektowego, wyrażań regularnych, obsługi formularzy HTML oraz integracji z usługami katalogowymi LDAP. Nauczysz się wykorzystywać mechanizm sesji, technologię AJAX oraz Zend Framework. Po przeprowadzeniu Cię przez komplet informacji na temat PHP autor przedstawi Ci bazę danych MySQL. Poznasz jej mocne elementy, sposoby podłączania klientów oraz podstawy administracji. Może w to nie wierzysz, ale po przeczytaniu tej książki nawet skomplikowane mechanizmy bazy MySQL nie będą Ci obce! Na sam koniec odkryjesz, jak wiedzę na temat PHP oraz MySQL połączyć w całość i zrealizować Twój nawet najbardziej ambitny projekt! Książka ta jest obowiązkową pozycją na półce każdego entuzjasty tworzenia dynamicznych stron WWW!

Sprawdź, jak wykorzystać możliwości PHP i MySQL w zakresie projektowania stron internetowych!

- Przygotowanie środowiska do pracy
- Podstawy PHP – typy danych, zmienne, funkcje, tablice
- Programowanie obiektowe w PHP
- Obsługa wyjątków i błędów
- Operacje na łańcuchach znaków, wyrażenia regularne
- Obsługa plików i korzystanie z funkcji systemu operacyjnego
- Wykorzystanie pakietów PEAR
- Operacje na dacie i czasie
- Obsługa formularzy HTML
- Uwierzytelnianie użytkowników
- Integracja PHP z LDAP
- Zarządzanie sesją
- Szablony stron – pakiet Smarty
- Zabezpieczanie witryn WWW
- Zastosowanie technologii AJAX z jQuery
- Wykorzystanie Zend Framework
- Możliwości bazy danych MySQL
- Instalacja i konfiguracja serwera MySQL
- Mechanizmy składowania i typy danych w MySQL
- Zabezpieczanie serwerów MySQL
- Pobieranie danych z bazy i operacje na nich w PHP
- Wykorzystanie widoków
- Mechanizm transakcji

Helion

Sprawdź najnowsze promocje:

📌 <http://helion.pl/promocje>

📌 Książki najchętniej czytane:

📌 <http://helion.pl/bestsellery>

Zamów informacje o nowościach:

📌 <http://helion.pl/nowości>

Helion SA

ul. Kosciuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

<http://helion.pl>

Nr katalogowy: 6211

Księgarnia internetowa:

<http://helion.pl>

Zamówienia telefoniczne:

0 801 339900

0 601 339900

helion.pl
księgarnia
internetowa

Cena 109,00 zł

ISBN 978-83-246-3056-1

9 788324 630561

Informatyka w najlepszym wydaniu